

Utbildningsnämnden protokoll tisdagen den 13 oktober 2026

Plats och tid: Ljungenskolans matsal, klockan 18:00-20:18

Paragrafer: §§ 61 - 69

Utses att justera: Sebastian Forsberg

Protokollet har justerats digitalt.

Beslutande

Sofia Lindblom (M), ordförande
Thomas Salomon (SD), 1:a vice ordförande
Markus Nordqvist (S), 2:a vice ordförande
Magnus Thuresson (M)
Navid Ghannad
Joy Nilsson
Jens Larsson (SD)
Lucretia Wiederhielm (KD)
Sebastian Forsberg (S)
Karin Lindell (S), ersätter Agneta Sjöfors (S)
Pia-Maria Bondesson (C)
Göran Larsson (L)
Carl Schultze (LB)

Ej tjänstgörande ersättare

Ulla Nordström (M)
Annika Kunkel-Åkerlund (M)
Camilla Bosson (M)
Anna Kramer (M)
Jesper Hård (SD)
Anna Landin (S)
Eva Hallberg (S)
Linnea Kollberg (C)

Övriga närvarande

Johan Holmqvist, sektorchef
Elin Ahx, bitr. sektorchef
Andreas Isén, chef för barn- och elevhälsan
Camilla Micha, bitr. chef för barn och elevhälsan
Veronica Popal Lilja, skolkurator (LETA)
Camilla Fajerson, utvecklingschef
Maria Andersson, ekonomicontroller
Louise Säfström, utredare

Fredrik Linde, IT-samordnare
Caroline Anderberg, nämndsekreterare

Innehållsförteckning

Utbildningsnämnden protokoll tisdagen den 13 oktober 2026

§ 61 Kvartalsrapport 3 2026

§ 62 Återrapportering intern kontroll 2026

§ 63 Återrapportering NPF direktiv

§ 64 Uppföljning nationella mål

§ 65 Redovisning av delegationsbeslut 2026-10-13

§ 66 Redovisning av inkomna skrivelser 2026-10-13

§ 67 Redovisning av domar och myndighetsbeslut 2026-10-13

§ 68 Information från sektorn och ordförande

§ 69 Verksamhetsinformation

§ 61 Kvartalsrapport 3 2026

UN 2026/00124

Beslut

utbildningsnämnden beslutar

att godkänna kvartalsrapport 3 2026 för utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden har upprättat en kvartalsrapport för perioden januari-september 2026 samt prognos för året.

Prognosen för utbildningsnämnden bedöms bli 3,4 mnkr för 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Kvartalsrapport 3 UN 2026

Beslutet expedieras till

För kännedom:

Kommunstyrelsen

För verkställighet:

Controller UN

P3 Nämndrapport 2026

Rapportperiod: 2026-09-30 **Organisation:** Utbildningsnämnden

P3 Nämndrapport 2026

Kvartalsrapportering

Utbildningsnämnden

Innehåll

Ekonomisk hållbarhet med fokus sunda finanser.....	2
Ramförändringar	3
Överföringspost.....	4
Ekonomiskt utfall och prognos.....	4
Beställare	4
Förskola.....	8
Grundskola.....	9
Stödverksamheter exkl. Beställare.....	10
Åtgärder.....	11
Investeringar.....	11
Social hållbarhet med fokus attraktiv arbetsgivare	12
Tabeller	13
Resultaträkning	13
Riktade statsbidrag.....	13
Verksamhetsammandrag	14

Ekonomisk hållbarhet med fokus sunda finanser

Utbildningsnämnden prognostiserar ett överskott på 2,4 mnkr för 2026, jämfört med 7,1 mnkr i föregående prognos.

Den ändrade prognosen förklaras främst av lägre intäkter från förskole- och fritidshemsavgifter, förändrade barn- och elevvolymerna, kostnader för skolskjuts samt köp av anpassad grundskoleverksamhet från annan kommun.

Barn- och elevvolymerna fortsätter att påverka ekonomin. Antalet förskolebarn är lägre än tidigare bedömning, medan antalet elever i grundskolan är högre än vad som bedömdes vid delårsrapporten. Samtidigt finns skillnader mellan årskurser och utförare.

De kommunala förskoleenheterna prognostiserar sammantaget ett underskott på 0,6 mnkr, medan grundskolorna sammantaget prognostiserar ett överskott om 0,8 mnkr. Stödverksamheterna prognostiserar ett underskott på 1,8 mnkr.

Inga verksamheter bedöms för närvarande ha så stora budgetavvikelser att särskilda åtgärdsplaner behöver upprättas. Ekonomisk uppföljning sker löpande.

Ramförändringar

Utbildningsnämndens tilldelade ram för 2026 uppgår till 828,9 mnkr. Sedan beslutad nämndplan har ramen förändrats genom ett antal tillägg och avdrag, vilka framgår av tabellen nedan.

Utbildningsnämnden, mnkr	Budget 2026
Budget 2025	811,7
Tillägg/avdrag:	
-Priskompensation	6,2
-Befolkningskompensation	-1,4
-Stärkt skolbibliotek via generellt statsbidrag, steg 2	0,6
-Tillbaka till undervisning, närvarofrämjande projekt	1,5
-Skolledarprogram	0,5
-STEM-satsning (Science, Technology, Engineering, Mathematics)	1,5
-Kultursatsning	0,75
Beslutad ram enligt Nämndplan	821,3
P1. Utökat tillägg/avdrag:	
-Taxiavtal Skolskjuts	3,7
-Hyra Kommunhus	-0,1
-Lokalkostnader Öppen förskola Kävlinge	0,3
-Vägföreningsavgift Hofterup	0,3
-Lönekompensation 2025	1,1
-Halvårseffekt befolkningsstruktur	-9,6
	816,9
Delår. Utökat tillägg/avdrag:	
-Lokalkostnader Familjecentral Löddeköpinge	0,1
-Tilläggsavtal lönekompensation	11,9
Total ram enligt KF beslut	828,9

Tabellen nedan visar ramens fördelning mellan verksamhetsområdena samt aktuell prognos.

Ram, mnkr	Nämndplan	Ram P1	Prognos kvartal 1	Ram delår	Prognos delår	Prognos kvartal 3	
Sektorsledning inkl. politisk verksamhet	12,5	12,4	12,4	13,1	13,1	12,7	+0,4
Stödverksamhet	67,2	72,4	72,0	71,5	72,4	71,6	-0,1
Förskola	220,0	221,9	222,9	224,7	225,3	220,0	+4,7
Grundskola	521,6	511,2	509,6	519,6	509,1	520,6	-1,0
Summa driftsam	821,3	816,9	816,9	828,9	819,1	824,9	+4,0

Prognosförändringar mot Utbildningsnämndens ram förklaras i avsnitt *Beställare*.

Överföringspost

Utbildningsnämnden har tillförts medel avseende överföringspost som baseras på 2024 års resultat. Posten uppgår till ca 1,075 mnkr och har fördelats ut till berörda verksamheter.

Ekonomiskt utfall och prognos

prognosversion: Prognos 3 Kvartal

Budgetansvar (mnkr)	Utfall 2026 Jan-Sep	Utfall 2025 Jan-Sep	Prognos 2026	Budget 2026	Utfall 2025
Utbildningssektor	0,2	0,2	0,0	0,0	-0,1
Område förskola	2,4	2,6	-0,6	0,0	0,8
Område skola	8,2	2,4	-1,0	0,0	0,5
Budgetram utbildning	2,6	7,6	4,0	0,0	7,8
Summa 4 - Utbildning	13,5	12,8	2,4	0,0	9,0

Faktureringen kopplad till det nya IT-avtalet med Advania har delvis startat. Kostnader för IT-arbetsplatser (leasing av datorer och licenser) samt vissa delar av SLA:er (service level agreements) har ännu inte fördelats ut till verksamheterna. På grund av denna fördröjning har IT-kostnader bokats upp till budgeterad nivå, totalt för Utbildningsnämnden uppgår uppbokningen till 11,5 mnkr.

Beställare

Beställaren prognostiserar ett överskott på 4 mnkr, jämfört med 9,1 mnkr vid delårsrapporten. Förändringen förklaras huvudsakligen av lägre intäkter från förskole- och fritidshemsavgifter.

Lagändringen som trädde i kraft i juli månad om ändrad beräkning av den avgiftsgrundande inkomsten för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg har slagit hårdare i uppskattningen av dessa intäkter under hösten. Lagändringen innebär att 10 tkr dras av från alla hushålls avgiftsgrundande inkomst, vilket sänker avgifterna för hushåll med lägre inkomster. Tidigare prognos tog höjd för högre intäkter än budgeterat då våren hade god fyllnadsgrad i förskole- och fritidshemverksamheter och antogs kunna kompensera höstens förväntade inkomstbortfall.

Kostnader för lokalhyra i samband med att Lackalänga skola är stängd pga underhållsåtgärder har blivit högre under andra halvan av 2026. I samband med att Lackalänga skola är stängd är hyran för perioden juli-december reducerad samtidigt som kostnader för tillfällig modul på Ljungensskolan har uppkommit. Ökade kostnader för detta uppskattas vara ca - 0,6 mnkr.

Förändringarna i köp av förskole-, grundskole- och fritidshemverksamhet uppskattas vara +10,5 mnkr i lägre kostnader (+10,2 i fg prognos), se tabell nedan:

Verksamhet	Förskoleverksamhet	Grundskoleverksamhet	Fritidshemsverksamhet
Volym mot budget	Färre barn	Färre barn totalt	Fler elever
Ekonomisk påverkan	Lägre kostnader, men även lägre avgiftsintäkter	Lägre kostnader än budget, men högre än föregående prognos	Högre kostnader men lägre avgiftsintäkter

Förändringarna redogörs mer utförligt i separat avsnitt.

Befolkningsprognos

I juni månad avvek utfallet av befolkningen i åldrarna 1-15 år med -65 stycken färre mot befolkningsprognosen för 2026. Den större förändringen i utfallet är i åldrarna 1-5 år som avviker betydligt mindre mot befolkningsprognos i september jämfört i juni månad.

Se tabell nedan.

Ålder	Utfall juni	Avvikelse mot befolkningsprognos	Utfall sep	Avvikelse mot befolkningsprognos	Prognos nv år
1	313	-12	325	0	325
2	319	-15	332	-2	334
3	337	-5	340	-2	342
4	371	10	370	-11	381
5	382	-5	383	-4	387
6	422	-10	424	-8	432
7	422	3	425	6	419
8	458	-1	456	-3	459
9	449	-1	451	1	450
10	495	-3	493	-5	498
11	426	1	425	0	425
12	474	-2	473	-3	476
13	485	0	481	-4	485
14	469	0	467	-2	469
15	501	-5	502	-4	506
Summa	6 323	-65	6 347	-41	6 388

Utfall per september hämtad 2026-09-25.

Samtidigt som avvikelsen tycks bli mindre i de lägre åldrarna verkar avvikelsen i åldrarna 10-12 samt 13-15 år öka. Med aktuell avvikelse för hösttermin antas Utbildningsnämnden att ha fått ca 5,8 mnkr för mycket i kompensation mot aktuell befolkningsprognos.

Åldersgrupp	Avvikelse, VT	Halvårseffekt VT, tkr	Avvikelse, HT	Prel. halvårseffekt HT, tkr
01-05	-47	-2 798	-19	-1 131
06	-10	-390	-8	-312
07-09	1	+61	4	246
10-12	-4	-246	-8	-493
13-15	-5	-258	-10	-515
	-65	-3 631	-41	-2 205

Köp av verksamhet: Barn- och elevvolymernas påverkan

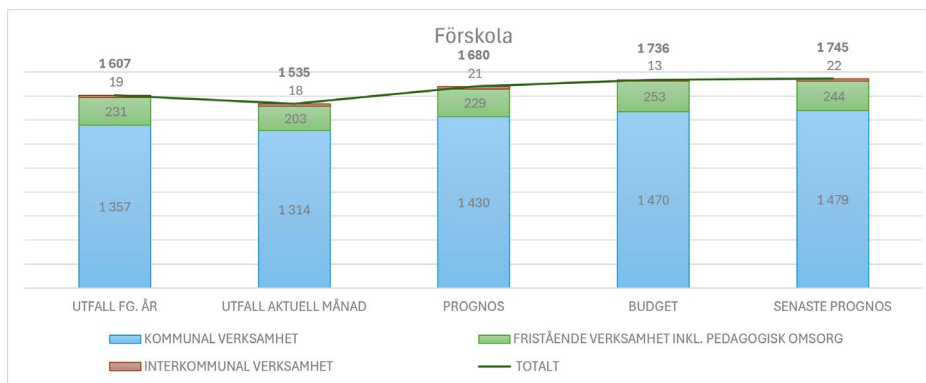
I nedanstående tabell redogörs 2026 års genomsnittliga barn- och elevvolym för perioden januari-september, dess avvikelse mot budgeterad volym samt prognos.

Volymer, medel januari-september	Förskoleverksamhet	Grundskoleverksamhet	Fritidshemverksamhet
Kommunal utförare	1 469	3 800	1 561
Privat utförare	240	731	201
Annan kommun	21	115	15
Totalt	1 730	4 646	1 777
Budgetvolym*	1 736	4 695	1 758
Avvikelse - budget	-6	-49	+19
Prognosvolym per september	1 680	4 639	1 860
<i>Prognosvolym per juni</i>	1 745	4 604	1 763

*Budgetvolym baserar sig på vad befolkningsprognos 2025-2035 sade om år 2026.

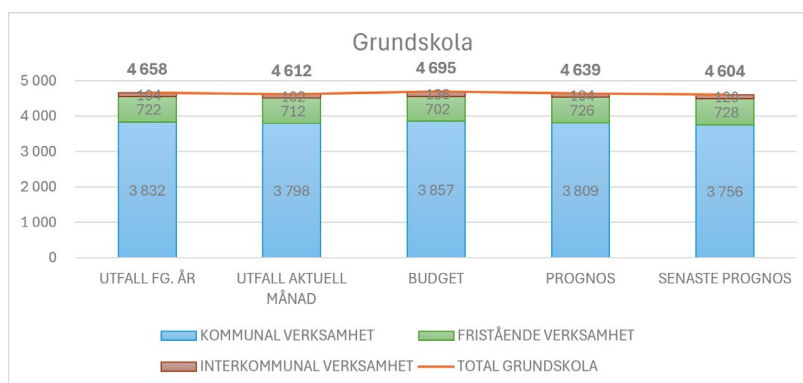
Prognosvolym per juni tog hänsyn till vårens faktiska volymer samt vad volymerna antas vara under hösten mot aktuell prognosvolym. Prognos per september tar enbart hänsyn till faktiska volymer.

För **förskoleverksamheter** har antalet förskolebarn varit -12 % färre under september månad (1 535) jämfört mot budget (1 736) och -4 % färre mot föregående år för motsvarande period (1 607). Se nedanstående diagram för översikt.

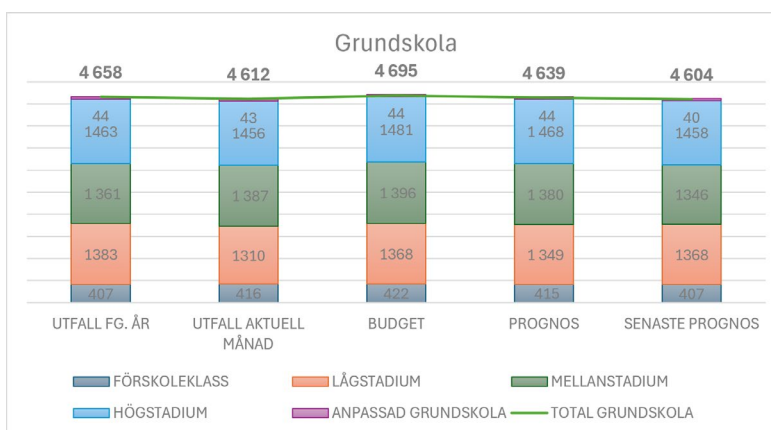

Prognosen antas för 2026 vara i snitt 1 680 förskolebarn, vilket är -65 barn färre mot föregående prognos (1 745). Trots hög fyllnadsgrad under våren är barnantalet ännu färre under hösten än vad bedömningen var i delårsrapporten och som i sin tur drar ner på årssnittet. Med färre förskolebarn samt lägre intäkter i form av förskoleavgift bedöms förskoleverksamhet att sammantaget bli +3,5 mnkr lägre mot budget (fg prognos -1,8 mnkr).

Sammantaget för **grundskoleverksamheter** bedöms antalet grundskolelever att vara -56 färre mot budgeterat (fg prognos -91).

Grundskolelever i kommunal och interkommunal verksamhet fortsätter att antas vara färre än budgeterat samtidigt som de antas vara fler i fristående grundskoleverksamheter. Samtliga stadier fortsätter att antas vara färre än budgeterat, men inte i den omfattningen som det bedömdes i delårsrapporten.

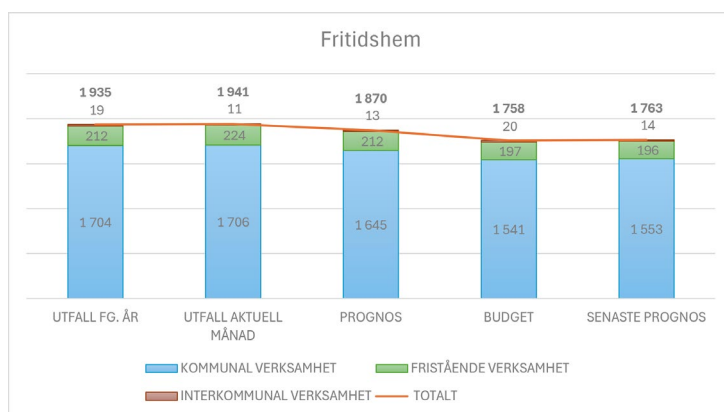

I föregående prognos antogs volymen av lågstadiееlever vara densamma som budgeterat och att den större förändringen låg främst av färre mellanstadiееlever. Antagandet baserade sig på vårens elevvolym, nyttjandegrad samt senaste befolkningsprognos för en helhetsbild. Prognosen per siste september baserar sig på hur nuläget ser ut för hösten.

Mellanstadiееleverna har under höstterminens start varit fler än vad som bedömdes i delårsrapporten samtidigt som lågstadiееleverna har varit betydande färre än förväntat.

Prognosen är därför ändrad från +10,9 mnkr i lägre kostnader till +8,5 mnkr avseende grundskoleverksamhet.

I **fritidsverksamheterna** antas antalet elever vara fler än budgeterat och även fler än vad som bedömdes vid delårsrapporten, se nedan:

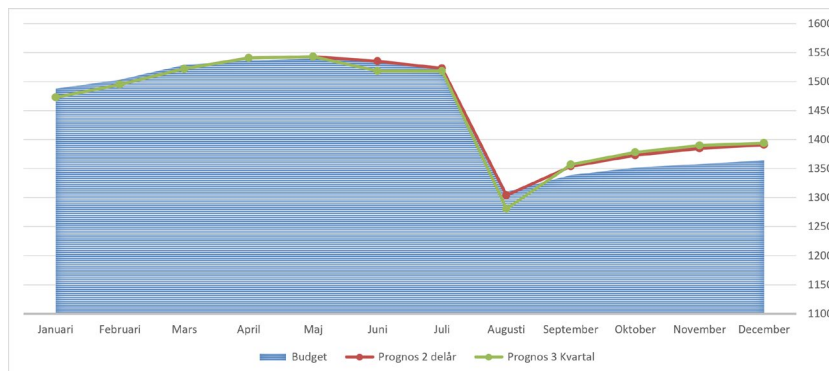

Ökningen avser främst kommunala och fristående fritidshem och innebär att prognosen för köp av fritidshemsverksamhet försämras från –0,1 mnkr vid delåret till –4,8 mnkr.

Förskola

Kommunens förskolenheter prognostiserar –0,6 mnkr.

Tre ansvarsområden prognostiserar underskott: Ljunggårdens/Lackalänga förskola –0,1 mnkr, Stationsstadens/Stinsgårdens förskola –0,2 mnkr och Tolvåker/Kompassens förskola –0,3 mnkr. Resterande ansvarsområden prognosticerar ett resultat i balans. Lägre barnantal än tidigare prognostiserat påverkar samtliga tre områden. För Stationsstaden/Stinsgården påverkar även höga personalkostnader kopplade till sjukfrånvaro resultatet.

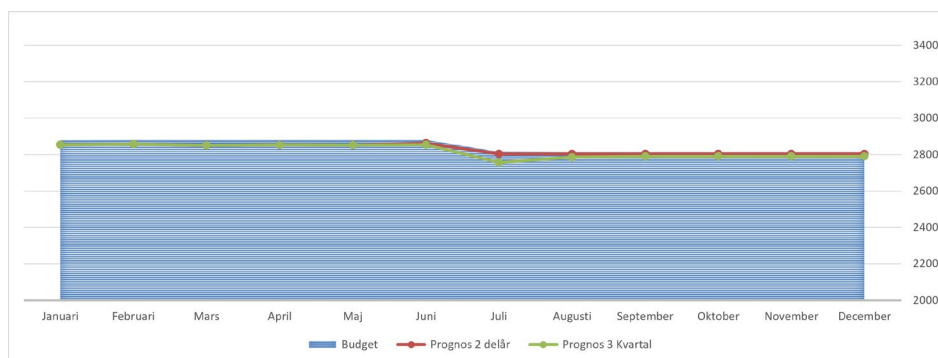

Över året följer antalet förskolebarn i princip budgeterat antal. I snitt uppskattar de kommunala förskolenheterna att ha 3 färre förskolebarn (1 451) mot budgeterat genomsnittligt antal (1 448). Den större avvikelsen har varit under juni och augusti månad.

Grundskola

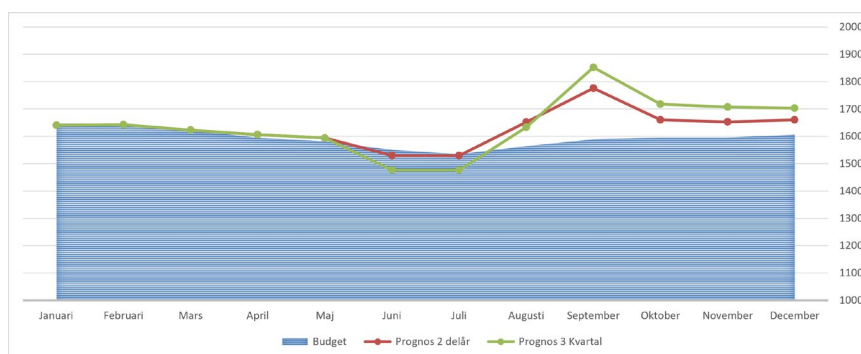
Förutsättningarna har sett olika ut under året beroende på om grundskolan är en F-6 skola eller 7-9 skola.

Elevantalet inom F-6 bedöms bli lägre än budgeterat. Helårsprognosen motsvarar i genomsnitt 2 819 elever, jämfört med budgeterade 2 847 elever. Trots de lägre elevvolymerna prognostiserar F-6-verksamheterna sammantaget ett överskott på 0,8 mnkr.

Mot budgeterad elevvolym i Kävlinge kommuns grundskolor F-6 antas helårseffekten vara 25 elever färre (Olympiaskolan -12, Ljungenskolan -11, Nyvångskolan -5, Lackalänga skola -6, Tolvåkerskolan F-6 +7). Föregående prognos tog höjd för 14 fler elever under höstterminen.

I delårsrapporten var det Nyvångsskolan, Olympiaskolan samt Ljungenskolan som främst hade lägre elevvolym än budgeterat. I prognos för kvartal 3 har elevantalet på Olympiaskolan att bli färre under höstterminen, men den större tillkommande negativa förändringen i elevvolymerna avser Lackalänga skola. De lägre elevvolymerna förklaras av naturliga skäl såsom att flerbarnsfamiljer har flyttat från områdena.

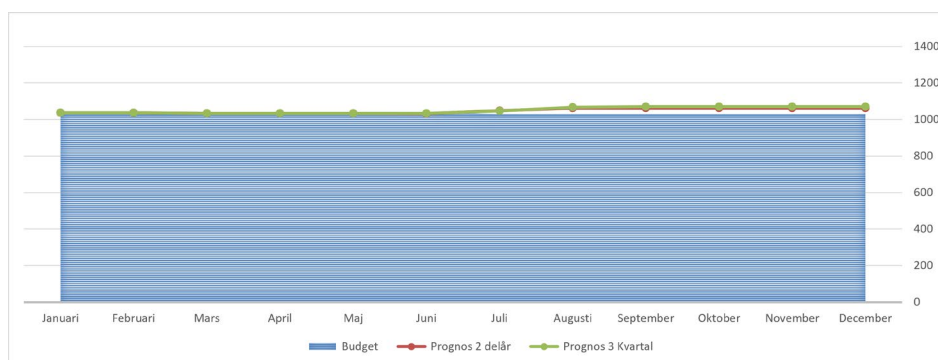
I prognos för Kvartal 3 bedömer ansvarsenheterna att ha 36 fler elever på fritidshem än vad de budgeterade för (1 594). Ny prognos tar höjd för 9 fler elever på fritidshem än tidigare prognos.

Förutsättningarna för grundskolornas fritidshemsverksamhet ser olika ut beroende på vilken ansvarsenhet som det gäller. Dösjebroskolans fritidshem har haft fler elever än vad de antog i budget under vårterminen och den positiva utvecklingen ser ut att fortsätta under höstterminen (+11 över året). Detsamma gäller Skönadalskolans fritidshem (+15). Olympia- och

Annelundsskolans fritidshem har inte följt samma positiva utveckling, utan har i snitt varit 15 färre elever än budgeterat. Den större avvikelsen är på Olympiaskolan (-9).

Med dessa förutsättningar redogör grundskolorna F-6 i Kävlinge kommun en prognos om +0,8 mnkr (fg. prognos: +0,25 mnkr) varav Skönadalskolan står för den större avvikelsen (+0,7 mnkr, fg. prognos +0,15 mnkr) och därefter Anpassad grundskola i Löddeköpinge med +0,1 mnkr (fg. prognos 0 mnkr). Statsbidraget Stärkt kunskapsutveckling har 2026 utökats med 4,0 mnkr och fördelats utifrån socioekonomiskt index. Den ökade tilldelningen har bidragit till att Olympia- och Annelundsskolan kan hantera lägre elevvolymen inom årets budget.

Elevantalet inom 7-9 är högre än budgeterat. Genomsnittet bedöms uppgå till 1 050 elever jämfört med budgeterade 1 035. Både Korsbackaskolan och Tolvåkerskolan 7-9 prognostiserar ett resultat i balans. I tidigare prognos tog Tolvåkerskolan 7-9 höjd med +0,1 mnkr, men har sedan delårsbokslutet rekryterat elevnära resurs som tidigare prognos inte tog höjd för.

Mot budgeterad elevvolym i Kävlinge kommuns grundskolor 7-9 antas helårseffekten vara 15 fler elever (Korsbackaskolan +15, Tolvåkerskolan 7-9 +3, Opalen -3). Föregående prognos tog i snitt höjd för 6 färre elever under höstterminen.

Stödverksamheter exkl. Beställare

Stödverksamheterna prognostiserar sammantaget ett underskott på -1,8 mnkr, vilket är en förbättring med 0,5 mnkr jämfört med föregående prognos. De större avvikelserna avser Barn- och elevhälsan samt skolskjuts.

Den större ekonomiska händelsen som sker inom Barn- och Elevhälsans ansvarsområde avser köp av anpassad grundskoleverksamhet från Lunds kommun. Prognosen tar höjd för den efterfakturerings som Lunds kommun gör i december. Total prognos för köp av anpassad grundskoleverksamhet kvarstår på -2,0 mnkr, men vägs upp av att Barn- och Elevhälsans egna verksamheter bedöms ha ett överskott på +0,7 mnkr vid årets slut. Primär orsak till överskottet är lägre personalkostnader än förväntat.

Sedan beslutad Nämndplan 2026 har Skolskjuts fått en ramutökning om 3,7 mnkr då nytt taxiavtal upphandlades under 2025. I föregående prognos uppskattades kostnader för skolskjuts, främst avseende elever som går i anpassad grundskola, att bli högre än förväntat. Kostnadsuppskattningen kvarstår, men då skolskjutskostnader för elever i grundskola antas bli lägre antas prognosen nu vara -0,5 mnkr (fg prognos -1,0 mnkr).

Åtgärder

Uppföljningar sker löpande på de enheter som prognostiserar underskott, men även övriga enheter som efterfrågar utökat stöd gällande ekonomiska uppföljningar under 2026.

Ingen enhet bedöms för närvarande ha en sådan budgetavvikelse att en särskild åtgärdsplan behöver upprättas. Ekonomisk uppföljning sker löpande av enheter som prognostiserar underskott eller har behov av fördjupat stöd.

Investeringar

Utbildningsnämnden kvarstår på en prognos på 2,0 mnkr i investeringsram. Nyttjat belopp avser efterfaktureringar för åtgärder som utfördes under förra året för verksamhetsanpassning på Tolvåkerskolan F-6/anpassad grundskola samt brandskyddsåtgärder på Korsbackaskolan. Utöver det har Annelundsskolans skolsköterskerum under året fått vask inkopplad.

Utfallet är inte stort, men sektorn inväntar utredning och kostnadsförslag för följande investeringsåtgärder:

- Skönadals förskola: vindskydd i form av plexiglas för sovyta utomhus
- Henkelstorps förskola: lekborg
- Ljunggårdens förskola: vintertätning av förråd
- Tolvåkerskolan F-6/anpassad grundskola: ljudisolerande åtgärder efter verksamhetsanpassning som utfördes förra året
- Annelundsskolan: Ventilationsåtgärder

År: 2026 **Prognostyp:** Prognos 3 Kvartal

Projekt (mnkr)	Utfall 2026 Jan-Sep	Prognos 2026	Budget 2026
Reinv/inv förskola		0,1	0,1
Reinv/inv skola	0,2	1,1	1,1
Arbetsmiljö utbildning	0,2	0,8	0,8
Nyvångsskolan parkering			0,8
Total Summa	0,4	2,0	2,7

Årets prognos budget och utfall för investeringprojekten

Social hållbarhet med fokus attraktiv arbetsgivare

Under tredje kvartalet 2026 har den totala sjukfrånvaron inom sektor Utbildning minskat med 0,9 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till 5,5 procent. Minskningen återfinns såväl i korttidssjukfrånvaron (upp till 14 och 59 dagar) som i långtidssjukfrånvaron. Sjukfrånvaron minskar i samtliga åldersgrupper i sektorn. Sammantaget är detta en positiv utveckling som indikerar förbättrad hälsa och ökad närvaro bland medarbetarna.

Antalet årsarbetare i tillgänglig tid fortsätter att minska under perioden. Minskningen är en del av det pågående omställningsarbetet inom sektorn, vilket sker till följd av minskat barnantal i verksamheterna.

Personalomsättningen är fortsatt låg och uppgår till 4,0 procent för perioden. Minskningen kan delvis förklaras av den demografiska utvecklingen med färre barn vilket medför färre nya arbetstillfällen att söka. Den låga personalomsättningen kan också vara en indikation på att medarbetarna i hög grad trivs och väljer att stanna kvar i verksamheten.

Organisation: 4 - Utbildning **Period sept.:** September

	2023	2024	2025	2026
Total sjukfrånvaro (%)	5,9%	7,0%	6,4%	5,6%
Korttidssjukfrånvaro < 14 dagar (%)	2,6%	2,7%	2,6%	2,5%
Korttidssjukfrånvaro < 59 dagar (%)	3,5%	3,9%	3,5%	3,4%
Sjukfrånvaro mer än 59 dagar som andel av total sjukfrånvaro bland anställda, kommun, andel (%)	2,5%	3,2%	2,9%	2,3%
Sjukdagar / per anställd	18.7	21.6	19.9	17.6
Sjukfrånvaro personer upp till 29 år(%)	8.1%	5.3%	7.0%	6.8%
Sjukfrånvaro personer mellan 30-49 år(%)	5.8%	7.4%	5.9%	5.3%
Sjukfrånvaro personer mellan 50-59 år(%)	4.5%	4.8%	5.9%	4.4%
Sjukfrånvaro personer mellan 60-67 år(%)	9.8%	13.6%	9.9%	9.7%
Antal anställda med månadslön	958	902	867	861
Varav tillsvidareanställda	870	836	784	787
Varav visstidsanställda	86	65	83	73
Andel kvinnor (%)	82.6%	81.9%	81.5%	81.3%
Personalomsättning, egen begäran (%)	7.3%	4.8%	4.2%	4.0%
Snitt anställda exkl visstid	876	849	807	782
Antal årsarbetare tillgänglig tid (P3)	983	934	883	865
Andel medarbetare som arbetar heltid	81.0%	82.8%	81.0%	82.2%

Tabeller

Resultaträkning

prognosversion: Prognos 3 Kvartal

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2026 Jan-Sep	Utfall 2025 Jan-Sep	Prognos 2026	Budget 2026	Utfall 2025
Avgifter	27,6	28,3	34,5	37,6	38,4
Statsbidrag och övriga bidrag	59,4	51,9	79,3	71,9	75,4
kf-intäkt	621,7	605,9	828,9	828,9	807,7
Övriga intäkter, överföringspost	10,3	8,6	13,3	11,8	10,1
Summa Intäkter	718,9	694,7	955,9	950,2	931,5
Personalkostnader	-405,9	-393,7	-548,1	-535,0	-523,5
Lokalkostnader	-81,4	-81,7	-108,9	-108,9	-108,7
Kapitalkostnader	-3,0	-3,3	-3,8	-3,8	-4,5
Köp av extern verksamhet	-109,9	-106,7	-144,7	-149,3	-145,2
Övriga kostnader städ kost	-105,2	-96,5	-148,1	-153,3	-140,6
Summa Kostnader	-705,4	-681,9	-953,5	-950,2	-922,5
Summa Resultat	13,5	12,8	2,4	0,0	9,0

Riktade statsbidrag

Mnkr	Verksamhet	Tidperiod ansökan	Nämndplan*	Aktuell
Stärkt kunskapsutveckling	Skola/Fritidshem	Kalenderår	22,8	22,9
Kvalitetshöjande åtgärder	Förskola	Kalenderår	9,8	9,9
Maxtaxa	Förskola/Fritidshem	Kalenderår	9,3	9,0
Lärlönelyft	Förskola/Skola	Läsår	6,8	7,3
Karriärtjänster	Skola	Läsår	3,4	3,4
Lärarassistenter	Skola	Kalenderår	1,2	1,5
Läromedel	Skola	Kalenderår	2,4	2,4
Litteratur	Förskola/skola	Kalenderår	1,2	1,3

*Nämndplan: Enligt de senaste kända beloppen oktober 2025.

Verksamhetsammandrag

prognosversion: Prognos 3 Kvartal

Ansvar	Utfall 2026 Jan-Sep	Utfall 2025 Jan-Sep	Prognos 2026	Budget 2026	Utfall 2025
40000 - Utbildningschef	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
40030 - Utvecklingsledare	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
41000 - Skolchef förskola	0,2	-0,4	0,0	0,0	0,1
41010 - Emyhill/Nya dala fsk	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0
41020 - Dösjebro Arvidsborgs fsk	0,5	0,0	0,0	0,0	0,1
41030 - Lackalänga, Ljungårdens fsk	0,3	0,7	-0,1	0,0	0,0
41040 - Stingsgården, Stationsstad fsk	-0,1	0,5	-0,2	0,0	-0,2
41050 - Tolvåker, Kompassen fsk	0,5	0,7	-0,3	0,0	0,5
41100 - Skönadal, Henkelstorp fsk	0,5	0,6	0,0	0,0	0,3
42000 - Skolchef grundskola	1,2	0,0	0,0	0,0	0,6
42001 - Skolskjuts	-0,2	-1,0	-0,5	0,0	-2,3
42051 - Språkcentrum	0,6	0,6	0,0	0,0	0,7
42010 - Rinnebäck	0,4	0,6	0,0	0,0	0,0
42020 - Olympia Annelund	0,9	0,1	0,0	0,0	0,3
42030 - Korsbacka	0,0	-1,3	0,0	0,0	0,1
42040 - Ljungen Lackalänga	-0,1	0,2	0,0	0,0	0,3
42060 - Nyvång	0,2	0,5	0,0	0,0	0,5
42070 - Skönadal	1,0	0,9	0,7	0,0	0,4
42080 - Tolvåker 7-9	0,4	0,4	0,0	0,0	0,1
42090 - Dösjebro skolan	0,3	0,2	0,0	0,0	0,3
42100 - Tolvåker F-6	0,5	-0,1	0,0	0,0	0,1
42110 - Barn & Elevhälsan	2,7	0,9	-1,3	0,0	-0,7
42120 - Anpassad grundskola	0,4	0,2	0,1	0,0	0,1
49999 - Utbildning Beställare	2,6	7,6	4,0	0,0	7,8

§ 62 Återrapportering intern kontroll 2026

UN 2026/00021

Beslut

utbildningsnämnden beslutar

att godkänna rapporter rörande intern kontroll och översänder dem till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden återrapporterar följande kontrolluppdrag för 2026:

- Studiehandedning
- Hantering av personuppgiftsincidenter
- Implementering av nya bestämmelser, brottsförebyggande insatser

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Återrapport Intern kontroll 2026 – Studiehandedning

Återrapport Intern kontroll 2026 - Personuppgiftsincidenter

Återrapport Intern kontroll 2026 - Implementering brottsförebyggande

Kommunstyrelsens beslut § 2/2025, Intern kontrollplan för 2025

Beslutet expedieras till

För verkställighet:
Kommunstyrelsen

Återrapportering Intern kontroll 2026 – Studiehandledning

Bakgrund

Studiehandledning på modersmålet är en pedagogisk stödsats som syftar till att ge elever bättre förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen och utveckla sina kunskaper i skolans ämnen. Studiehandledning är inte detsamma som modersmålsundervisning. Elevens modersmål, eller i vissa fall ett annat starkt skolspråk, används som stöd för att eleven ska kunna förstå ämnesinnehåll, begrepp och sammanhang samtidigt som elevens svenska språk utvecklas.

Rätten till studiehandledning regleras i skollagen (2010:800) och skolförordningen (2011:185). Utgångspunkten är att studiehandledning ska ges utifrån den enskilda elevens behov. Rätten är inte begränsad till nyanlända elever, även om det finns särskilda bestämmelser som ger nyanlända elever i grundskolans högstadium en förstärkt rätt till studiehandledning.

Studiehandledning kan, beroende på elevens situation och stödbehov, ges inom olika former av stöd. För vissa elever är studiehandledningen en särskilt reglerad insats, medan den för andra kan ges som en extra anpassning eller som särskilt stöd. Om insatsen utgör särskilt stöd ska den hanteras inom ramen för bestämmelserna om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Sammantaget innebär bestämmelserna att skolan behöver göra en individuell bedömning av elevens behov av studiehandledning och hur insatsen i så fall ska utformas och följas upp. Bedömningen behöver bland annat omfatta vilket stöd eleven behöver, vilket språk studiehandledningen ska ges på och vilken omfattning som är lämplig.

Denna interna kontroll syftar till att undersöka om grundskolorna beslutar om studiehandledning utifrån elevernas faktiska behov samt om nuvarande process ger förutsättningar för en likvärdig bedömning mellan kommunens skolor.

Metod

Kontrollen har genomförts genom:

- uppföljning med Språkcentrum,
- genomgång av sökt och beviljad studiehandledning för höstterminen 2026,
- dialog med verksamhetschef samt analys av skolornas ansökningar,
- genomgång av kommunens befintliga rutin för studiehandledning.

Den befintliga rutinen beskriver framför allt beställnings- och genomförandeprocessen. Det framgår bland annat när beställningar ska lämnas, att rektor fattar beslut om antalet studiehandledningstillfällen och hur löpande ansökningar och eventuella omfördelningar ska hanteras.

Rutinen reglerar även genomförandet, bland annat att lärare eller mentor ska ge studiehandledaren tillgång till elevens planering samt att lärare, mentor och studiehandledare ska diskutera upplägget.

Resultat

Omfattning

En genomgång av samtliga ansökningar för höstterminen 2026 visar 327,5 sökta timmar/tillfällen, varav 242 har beviljats. Det motsvarar cirka 74 procent av den sökta omfattningen.

Skillnaden mellan sökt och beviljad omfattning kan dock inte ensamt användas som mått på i vilken utsträckning elevernas behov tillgodoses. Tilldelningen påverkas bland annat av bedömningen av elevens behov, möjligheten att samordna insatser samt tillgången till studiehandledare i aktuellt språk.

Bedömningarna mellan skolorna

Den kvalitativa genomgången av ansökningarna visar skillnader i hur behov av studiehandledning analyseras och motiveras i ansökningarna. I vissa fall är sambandet mellan elevens språkliga förutsättningar, ämnesmässiga utmaningar och den sökta insatsen tydligt beskrivet. I andra fall framstår underlaget som mindre tydligt, vilket försvårar bedömningen av om studiehandledning är den mest ändamålsenliga insatsen. Språkcentrum bedömer att detta delvis kan förklaras av varierande kunskap om studiehandledningens syfte och användning. Detta indikerar att förutsättningarna för en likvärdig behovsbedömning varierar mellan skolorna

I materialet finns också exempel på ansökningar där studiehandledningen har behövt avslutas eller omfördelas efter terminsstart därför att den ursprungliga bedömningen inte bedömts vara tillräckligt träffsäker. Det skapar förändringar både för den enskilda eleven och för organiseringen av Språkcentrums resurser.

Processen inför beslut

Kontrollen visar samtidigt att den befintliga rutinen framför allt beskriver vad som händer efter att ett behov har identifierats. Det finns däremot begränsat stöd för processen som leder fram till rektors beslut.

Det saknas exempelvis en gemensamt beskriven process för:

- vilken information som bör ligga till grund för ansökan,
- hur elevens språk- och ämneskunskaper ska vägas in,
- hur elevens starkaste skolspråk ska bedömas,
- vilka professioner som bör involveras inför en ny eller förändrad ansökan,
- hur skolan avgör att studiehandledning är rätt insats i förhållande till andra stödbehov,
- hur insatsens omfattning ska bedömas,
- samt när och på vilket sätt studiehandledningen ska följas upp.

Språkcentrums bedömning är att kunskapen om studiehandledning och processen inför ansökan i dag inte är fullt likvärdig mellan skolorna. Detta kan i sin tur bidra till skillnader i ansökningar och tilldelning samt till förändringar under pågående termin.

Åtgärder utifrån kontrollen

Befintlig rutin bör kompletteras med ett gemensamt stöd för behovsbedömning och ansökan om studiehandledning.

Stödet bör tydliggöra att rektor ansvarar för beslutet även om insamling och sammanställning av underlaget delegeras. Inför en ny eller förändrad ansökan bör berörd undervisande personal involveras och, när det är relevant, även studiehandledare och elevhälsa.

Underlaget inför beslut bör särskilt belysa:

- elevens aktuella språk- och ämneskunskaper,
- vilket språkligt och ämnesmässigt behov studiehandledningen ska möta,

3 (3)

- varför studiehandledning bedöms vara en ändamålsenlig insats,
- i vilka ämnen och i vilken omfattning insatsen behövs,
- relationen till extra anpassningar och särskilt stöd samt när åtgärdsprogram aktualiseras,
- och hur och när insatsen ska följas upp och omprövas.

Det bör samtidigt tydliggöras att omfattningen av studiehandledningen ska utgå från det individuella behovet. Ett större antal studiehandledningstimmar kan inte i sig likställas med en mer ändamålsenlig insats.

Utvecklingsarbetet bör också skapa bättre förutsättningar för en löpande dialog mellan skola och Språkcentrum så att insatser kan anpassas när elevens behov förändras.

Avslutande bedömning

Internkontrollen visar sammantaget att studiehandledning används utifrån identifierade elevbehov, men också att det finns skillnader mellan skolorna i hur behovet bedöms och hur ansökningar utformas. Kontrollen har därmed synliggjort ett behov av ökad tydlighet och likvärdighet i processen inför rektors beslut om studiehandledning.

Det identifierade utvecklingsbehovet bedöms kunna tas om hand inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete, genom att befintlig rutin kompletteras med ett tydligare stöd för behovsbedömning och ansökningsprocess. Arbetet bör särskilt bidra till en gemensam förståelse för studiehandledningens syfte, relationen till andra stödinsatser och vilka underlag som behöver ligga till grund för beslut om insatsens omfattning. Uppdraget att arbeta vidare med dessa processer ansvarar verksamhetschef för Språkcentrum i dialog med grundskolans rektorer.

Internkontrollpunkten avslutas därmed i och med denna återrapporering. De utvecklingsområden som identifierats förs vidare inom Språkcentrums och grundskolornas ordinarie arbete med kvalitet och likvärdighet.

Återrapportering Intern kontroll 2026 – Röjande av personuppgifter vid dataöverföring

Bakgrund

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring av personuppgifter, eller till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till personuppgifter. Inom utbildningssektorn behandlas stora mängder personuppgifter om barn, elever, vårdnadshavare och medarbetare. I flera verksamheter hanteras även uppgifter som är särskilt skyddsvärda.

Kommunens riktlinje finns på intranätet och anger hur inträffade och misstänkta personuppgiftsincidenter ska hanteras. Händelsen ska begränsas och rapporteras skyndsamt via e-tjänsten "Personuppgiftsincident – anmälan", även om den redan har åtgärdats. Därefter genomförs bedömning och dokumentation enligt kommunens fastställda process. Om det inte är osannolikt att incidenten medför en risk för de registrerades rättigheter och friheter ska den anmälas vidare till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Bristande kännedom om riktlinjen, otydliga stödvägar eller lokal hantering utan rapportering kan innebära att incidenter inte bedöms och dokumenteras på ett enhetligt sätt. Det kan försvåra kommunens möjligheter att begränsa konsekvenser, vidta förebyggande åtgärder och uppfylla dataskyddsförordningens krav.

Internkontrollen har därför genomförts för att undersöka förekomsten av rapporterade personuppgiftsincidenter samt chefernas kunskap om riktlinjen och processen för rapportering inom Sektor Utbildning.

Metod

Internkontrollen omfattar perioden 21 augusti 2025–20 augusti 2026. Kontrollen har genomförts genom en sammanställning av registrerade personuppgiftsincidenter inom Sektor Utbildning samt en anonym enkät till de chefer som omfattas av kontrollen.

Enkäten skickades till 18 chefer och besvarades av 14, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 78 procent. Av de svarande representerade åtta grundskolan, fyra förskolan och två elevhälsa och Språkcentrum. Enkäten omfattade kännedom om riktlinjen, rapporteringsvägen, tillgång till stöd, information till medarbetare, upplevd tydlighet samt förekomst av incidenter.

Enkätsvaren har analyserats på sammanställd nivå och jämförts med det rapporterade incidenterna i e-tjänsten. Enkäten visar hur de svarande uppfattar kunskap och hantering, medan incidenterna i e-tjänsten visar antalet formellt rapporterade händelser. Enkätens uppgifter kan därför inte jämföras som en direkt avstämning av antalet incidenter.

Resultat

Under kontrollperioden registrerades totalt 11 personuppgiftsincidenter inom Sektor Utbildning. Sex av incidenterna, motsvarande 55 procent, anmäldes vidare till IMY.

Incidentregistret visar att grundskolan står för fem av de elva rapporterade incidenterna. Fyra incidenter har inträffat inom förvaltningen och två inom elevhälsan. Inga incidenter registrerades inom

förskolan eller Språkcentrum under perioden. Avsaknad av rapporterade incidenter innebär inte i sig att brister föreligger, men behöver ses tillsammans med enkätens resultat om kännedom och faktisk rapportering.

Under motsvarande period föregående år registrerades fyra personuppgiftsincidenter inom Sektor Utbildning, varav en anmäldes vidare till IMY. Under den aktuella kontrollperioden registrerades elva incidenter, varav sex anmäldes till IMY. Antalet registrerade incidenter har därmed ökat med sju och antalet anmälningar till IMY med fem.

Ökningen kan indikera en större medvetenhet om skyldigheten att rapportera inträffade och misstänkta personuppgiftsincidenter samt en förbättrad rapporteringsbenägenhet. Enkäten stödjer delvis denna bedömning, eftersom samtliga svarande känner till den korrekta rapporteringsvägen och att även redan åtgärdade incidenter ska rapporteras. Det går dock inte att utifrån antalet ensamt avgöra om ökningen beror på bättre rapportering, fler inträffade incidenter eller en kombination av dessa faktorer.

En genomgång av de rapporterade incidenterna visar att flera av incidenterna inom grundskolan rör information om elever som skickats till fel mottagare. Händelserna har inträffat både vid utskick via e-post och genom kommunikation i lärplattformen. Felsändningar framstår därmed som ett återkommande riskområde inom grundskolan.

Enkäten visar att den grundläggande rapporteringsvägen är väl känd:

- Samtliga 14 svarande angav korrekt att en inträffad eller misstänkt incident ska rapporteras via e-tjänsten "Personuppgiftsincident – anmälan".
- Samtliga kände till att en incident ska rapporteras även om den redan har åtgärdats.
- Tio av 14 svarande, 71 procent, uppgav att de vet vilka typer av händelser som kan vara personuppgiftsincidenter. Fyra svarade att de delvis vet detta.

Samtidigt framkom tre återkommande förbättringsområden:

- Riktlinjens tillgänglighet: Riktlinjen finns på kommunens intranät, men kan vara svår att hitta på grund av intranätets sökvägar och eftersom det finns två sidor med liknande namn. Åtta av 14 svarande, 57 procent, kände till riktlinjen och visste var den fanns. Sex kände till riktlinjen men var osäkra på var den fanns.
- Stöd vid osäkerhet: Elva av 14 svarande, 79 procent, uppgav att de vet vem de ska kontakta. Tre svarade "kanske" eller "vet inte". I det enda fritextsvaret efterfrågades tydlighet om vem som ska kontaktas vid frågor.
- Information till medarbetare: Åtta av 14 svarande, 57 procent, hade under de senaste två åren informerat sina medarbetare om hur de ska agera och rapportera. Fem hade inte gjort detta och en svarade "vet inte".

Hälften av de svarande upplevde att det är tydligt vad de ska göra när en incident inträffar eller misstänks. Sex svarade att det endast är delvis tydligt och en svarade nej. Resultatet visar att kunskapen om själva e-tjänsten är god, men att hela processen och hur de kan få stöd inte upplevs som lika tydlig.

Sex svarande uppgav att en eller flera inträffade eller misstänkta incidenter hade förekommit i deras verksamhet under de senaste tolv månaderna. Fem angav att samtliga rapporterades, medan en uppgav att någon eller några hade hanterats utan rapportering. Sju svarade att inga kända incidenter hade förekommit och en svarade "vet inte". Svaret om lokal hantering utan rapportering visar att det kan finnas ett mörkertal. Eftersom enkäten är anonym och frågan inte avser antalet enskilda händelser går det inte att fastställa mörkertalets omfattning.

Sammanfattning och åtgärd

Internkontrollen visar att den mest centrala delen av rapporteringsprocessen är väl känd. Samtliga

svarande känner till att incidenter ska rapporteras via kommunens e-tjänst och att rapportering ska ske även om händelsen redan har åtgärdats. Under perioden registrerades elva incidenter, varav sex anmälades vidare till IMY.

Samtidigt finns en bristande enhetlighet i hur riktlinjen är förankrad i verksamheterna. Nästan hälften av de svarande är osäkra på var riktlinjen finns, drygt en femtedel är osäkra på vem som kan ge stöd och endast 57 procent uppger att de har informerat sina medarbetare under de senaste två åren. En av de svarande uppger dessutom att någon eller några händelser har hanterats utan rapportering. Detta innebär en risk för att incidenter inte registreras, bedöms och följs upp på ett enhetligt sätt.

Den samlade bedömningen är att rapporteringsprocessen i huvudsak fungerar, men att det finns tydliga förbättringsbehov. Antalet registrerade incidenter har ökat från fyra till elva jämfört med föregående period. Det kan tyda på ökad medvetenhet och större benägenhet att rapportera, men ökningen kan också ha andra orsaker. Enkäten visar samtidigt att riktlinjen behöver bli lättare att hitta, att det behöver bli tydligare vart man kan vända sig för stöd och att medarbetarna behöver få mer enhetlig information.

Incidenternas innehåll visar dessutom ett återkommande riskområde inom grundskolan, där information om elever har skickats till fel mottagare via e-post eller lärplattform. Det fortsatta arbetet behöver därför omfatta både fortsatt kunskap om rapporteringsskyldigheten och förebyggande arbete för att minska risken för felsändningar.

Utifrån internkontrollens resultat föreslås följande åtgärder:

- Tydliggöra sökvägarna på intranätet och namnen på de sidor där riktlinjen, e-tjänsten och aktuella kontaktuppgifter finns. Möjligheten att samla informationen på en gemensam sida eller tydligare länka sidorna till varandra ska ses över.
- Informera rektorer och övriga berörda chefer vid ett rektorsmöte om var riktlinjen och e-tjänsten finns, vem de ska kontakta vid frågor och hur inträffade eller misstänkta personuppgiftsincidenter ska hanteras.
- Ta fram ett kort gemensamt informationsunderlag som cheferna kan använda för att informera sina medarbetare om hur personuppgiftsincidenter ska förebyggas, hanteras och rapporteras. Informationen ska genomföras i respektive verksamhet, exempelvis vid en arbetsplatsträff.

Återrapportering Intern kontroll 2026 – Implementering av nya bestämmelser rörande brottsförebyggande insatser

Bakgrund

Den 1 juli 2025 trädde nya bestämmelser i skollagen (2010:800) i kraft som syftar till att stärka säkerheten och det brottsförebyggande arbetet inom skolväsendet. Bestämmelserna infördes i ett nytt kapitel 6 a, Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte, och innebär nya och förtydligade skyldigheter och befogenheter för huvudmän och rektorer.

Bland annat innebär de nya bestämmelserna att rektor under vissa förutsättningar har befogenhet att besluta om undersökning av väskor och andra föremål som elever har med sig till verksamheten samt en skyldighet att göra polisanmälan vid misstanke om att en elev har begått brott i samband med verksamheten.

Bestämmelserna om undersökning av väskor och andra föremål innebär att rektor får besluta om sådan undersökning om det är befogat för att begränsa risken för brott, ordningsstörningar eller kränkningar eller för att upprätthålla säkerheten. En undersökning får endast genomföras om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för eleven. När det gäller polisanmälan innebär de nya bestämmelserna att rektor som huvudregel ska anmäla ett misstänkt brott till Polismyndigheten om det kan misstänkas att en elev har begått ett brott i samband med verksamheten. Enligt 6 a kap. 10 § skollagen ska en sådan anmälan göras om inte övervägande skäl talar emot det. Bestämmelsen innebär således att utgångspunkten är att misstänkta brott som begås av elever i samband med verksamheten ska polisanmälas, samtidigt som rektor i det enskilda fallet behöver bedöma om det finns övervägande skäl som talar emot en anmälan.

Inom ramen för denna interna kontroll avgränsas granskningen till implementeringen av bestämmelserna om rektors skyldighet att polisanmäla misstänkta brott enligt 6 a kap. 10 § skollagen. Bestämmelserna om undersökning av väskor och andra föremål, liksom övriga delar av 6 a kap., omfattas inte av kontrollen.

Kontrollen syftar till att bedöma om bestämmelsen har implementerats i verksamheten på ett sådant sätt att berörda rektorer har förutsättningar att känna till och tillämpa den nya skyldigheten samt om det finns ändamålsenliga arbetssätt för att säkerställa att misstänkta brott hanteras i enlighet med skollagens krav.

Metod

För att granska hur de nya bestämmelserna har implementerats i kommunens grundskolor har ett antal frågor skickats ut via mejl till samtliga rektorer för de kommunala grundskolorna.

Rektorerna fick svara på om de har beslutat om undersökning av väskor och andra föremål och i så fall vid hur många tillfällen. De fick även ange hur många polisanmälningar de har gjort utifrån

de nya bestämmelserna. I denna del efterfrågades endast polisanmälningar som rör misstanke om brott mot elever och inte exempelvis polisanmälningar om skadegörelse mot skolbyggnaden. Rektorerna fick också beskriva vad som låg till grund för beslutet att polisanmäla i de aktuella fallen samt om de upplever någon skillnad i arbetet med polisanmälningar efter lagändringen jämfört med tidigare.

Uppgifterna från rektorerna har därefter använts som underlag för att få en samlad bild av hur de nya bestämmelserna har fått genomslag i verksamheten.

Resultat

Samtliga tillfrågade rektorer har besvarat frågorna. Svaren visar att möjligheten att besluta om undersökning av väskor och andra föremål hittills har använts i mycket begränsad omfattning. Endast ett fåtal sådana undersökningar har genomförts sedan de nya bestämmelserna trädde i kraft.

När det gäller polisanmälningar visar svaren att flera av skolorna har gjort polisanmälningar med anledning av misstänkta brott begångna av elever, medan några skolor inte har gjort någon anmälan. De skolor som inte har gjort några polisanmälningar uppger att det inte har inträffat några händelser som bedömts behöva polisanmälans.

De polisanmälningar som har gjorts har framför allt avsett våld och andra allvarigare händelser. Exempel som anges är misshandel och annat grövre våld mot elever, våld mot personal samt brott mot knivlagen. Av svaren framgår att bland annat händelsens karaktär och allvar har haft betydelse vid bedömningen av om en polisanmälan ska göras. Det framkommer också att Skolverkets stödmaterial har använts som stöd vid bedömningarna och att kommunpolisen i vissa fall har kontaktats för vägledning.

Flera rektorer upplever att de nya bestämmelserna har förändrat skolornas arbete med polisanmälningar. Frågan om polisanmälan aktualiseras oftare och flera beskriver att det numera görs en tydligare bedömning utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Av svaren framgår även att lagändringen har påverkat synen på polisanmälningar när yngre elever är inblandade. Några rektorer beskriver att det tidigare funnits en uppfattning om att yngre elever som utgångspunkt inte bör polisanmälans utifrån tidigare uttalanden från JO, medan polisanmälan efter lagändringen övervägs även vid händelser som involverar yngre elever.

Samtidigt framgår att polisanmälan inte görs automatiskt vid varje händelse där ett misstänkt brott kan aktualiseras. Det finns exempel på situationer där en polisanmälan har övervägts men där bedömningen har varit att en anmälan inte ska göras utifrån att det står i de nya bestämmelserna att anmälningar inte ska göras om inte övervägande skäl talar emot det. Av rektorernas svar framgår att bland annat elevens bästa, händelsens allvar samt elevens ålder och mognad har beaktats i dessa bedömningar.

Några rektorer upplever inte någon tydlig förändring i arbetssättet efter lagändringen. I vissa fall beror detta på att det ännu inte har inträffat någon händelse som har aktualiserat frågan om polisanmälan. Vissa rektorer upplever att vårdnadshavare är mer drivande gentemot skolan att göra polisanmälningar nu än tidigare.

Sammantaget visar rektorernas svar att möjligheten att undersöka väskor och andra föremål hittills har använts i begränsad omfattning på grund av att behov av att använda denna åtgärd inte har funnits i särskilt stor omfattning. När det gäller polisanmälningar framkommer däremot att lagändringen har använts i flera verksamheter. Flera rektorer beskriver att frågan om polisanmälan aktualiseras oftare och att misstänkta brott i större utsträckning bedöms utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Sammanfattning och åtgärder

Den interna kontrollen visar sammantaget att de nya bestämmelserna om rektors skyldighet att polisanmäla misstänkta brott har fått genomslag i verksamheten. Flera rektorer beskriver att frågan om polisanmälan aktualiseras oftare efter lagändringen och att det görs en tydligare bedömning av om en händelse ska polisanmälas. Det framgår också att bestämmelserna har påverkat hanteringen av händelser som involverar yngre elever, där det tidigare funnits en större återhållsamhet med att göra polisanmälningar.

Enligt 6 a kap. 10 § skollagen är utgångspunkten att ett misstänkt brott som begåtts av en elev i samband med verksamheten ska anmälas till Polismyndigheten, om inte övervägande skäl talar emot det. Bedömningen ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Bland annat kan brottets allvar samt elevens ålder och mognad beaktas. Resultatet visar att rektorerna gör sådana individuella bedömningar, men att det kan finnas ett behov av att säkerställa en gemensam förståelse för vilka omständigheter som kan utgöra övervägande skäl mot en polisanmälan.

Det bedöms därför finnas förutsättningar för rektorerna att tillämpa den nya bestämmelsen och kontrollen har inte visat på några generella brister i implementeringen. För att ytterligare stärka en enhetlig tillämpning bör sektor utbildning även fortsättningsvis ge stöd i de bedömningar som kan uppstå.

Som åtgärd föreslås därför att resultatet av den interna kontrollen återkopplas till rektorsgruppen och att de rättsliga utgångspunkterna för bedömningen enligt 6 a kap. 10 § skollagen diskuteras vidare i rektorsgruppen. Skolverkets stödmaterial ska på nytt lyftas fram som stöd för rektorernas bedömningar. Det ska även tydliggöras att rektorerna vid svårbedömda situationer har möjlighet att ta stöd av förvaltningen och, när det är lämpligt, föra dialog med kommunpolisen.

Några ytterligare åtgärder bedöms i nuläget inte vara nödvändiga. Frågan kan däremot följas upp inom ramen för huvudmannens ordinarie uppföljning för att säkerställa att bestämmelsen även fortsättningsvis tillämpas på ett enhetligt och korrekt sätt.

§ 63 Återrapportering NPF direktiv

UN 2026/00024

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att godkänna återrapportering NPF direktiv enligt bilaga

Ärendebeskrivning

Vid nämndsammanträdet den 3 juni 2026 beslutades det om

- att Sektor Utbildning får i uppdrag att ta fram en kommunövergripande handlingsplan för arbetet med barn och elever med NPF och NPF-relaterade behov.
- att handlingsplanen ska innehålla ett särskilt avsnitt om förskolan och hur kommunen tidigt ska kunna identifiera och möta barn med NPF relaterade behov.
- att Sektor Utbildning får i uppdrag att utreda och återkomma med förslag på hur särskilda avdelningar eller särskilda mindre grupper i förskolan för barn i behov av särskilt stöd kan återinföras.
- att Sektor Utbildning får i uppdrag att återkomma med kostnadsberäknade förslag på de åtgärder som krävs för att genomföra handlingsplanen enligt yrkandena 1-3.

Av denna anledning har sektorn tagit fram dokumenten NPF handlingsplan 2026 och Utredning särskilda avdelningar eller särskilda barngrupper 2026

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

NPF handlingsplan 2026

Utredning särskilda avdelningar eller särskilda barngrupper 2026

Utbildningsnämndens beslut § 36_2026, Direktiv NPF-säkrad skola

NPF-handlingsplan

Sektor Utbildning 2026

Samlad bedömning

Kartläggningen som genomförts bland pedagogisk personal, elevhälsa och rektorer visar att det finns ett behov av att stärka förutsättningarna för arbetet med barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och NPF-relaterade behov. Behoven avser såväl förskola som grundskola och fritidshem och omfattar bland annat tillgängliga lärmiljöer, tidiga insatser, specialpedagogiskt stöd, kompetensutveckling, fungerande övergångar och organisatoriska förutsättningar för att ge stöd över hela dagen.

Vi bedömer att den föreslagna handlingsplanen svarar mot de områden som efterfrågats i utbildningsnämndens uppdrag och skapar en gemensam kommunövergripande struktur för arbetet med barn och elever med NPF eller liknande behov. Handlingsplanen tydliggör ansvar, arbetssätt, uppföljning och utvecklingsområden för förskola, skola, fritidshem och elevhälsa.

Samtidigt visar vår analys att flera av de identifierade utvecklingsområdena inte enbart handlar om arbetssätt eller rutiner. En del av de behov som lyfts fram är nära kopplade till verksamheternas organisatoriska förutsättningar. Det gäller exempelvis möjligheterna att minska gruppstorlekar, öka personaltätheten, förstärka specialpedagogiska insatser, skapa mindre sammanhang samt säkerställa kontinuitet och vuxennärvaro genom hela dagen.

Vår samlade bedömning är därför att handlingsplanens intentioner till stor del kan omsättas i verksamheten genom utvecklade arbetssätt, systematik och kompetensutveckling. Men för att kunna göra samtliga åtgärder krävs dock ytterligare organisatoriska förutsättningar.

Handlingsplanen utgår från nu gällande lagstiftning och nationella styrdokument. Samtidigt pågår ett nationellt utvecklingsarbete med stärkt elevhälsa och ökad tillgång till elevhälsans professioner. I de förslag som har presenterats lyfts även behovet av undervisning i mindre och mer tillgängliga sammanhang för vissa elevgrupper. Eventuella lag- och förordningsändringar kan påverka både organisation, kompetensförsörjning och resursbehov inom utbildningsverksamheten. Handlingsplanen bör därför följas upp och vid behov revideras när nya nationella krav träder i kraft.

Syfte

Skolverkets nationella rapport (*Grundskolors arbete för en tillgänglig lärmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar*, 2025) visar att många barn och elever med NPF eller liknande behov fortfarande inte får det stöd de behöver. Skolverket har 2025 konstaterat att många elever med NPF eller liknande svårigheter inte får tillräckligt stöd, att resurser, kompetens och rutiner ofta brister, och att skolfrånvaro är vanligare i denna elevgrupp. Skolverket betonar också att brist på resurser inte är ett godtagbart skäl för att inte ge stöd.

Sektor Utbildning genomförde en kartläggning av kompetens och bedömningar av nuvarande organisation och lärmiljö, vilken samtliga pedagoger, rektorer och elevhälsans professioner deltog i. Nämnden gav därefter Sektor Utbildning i uppdrag att ta fram en kommunövergripande handlingsplan för arbetet med barn och elever med NPF och NPF-relaterade behov. Syftet med denna handlingsplan är således att öka likvärdigheten i Kävlinge kommun för barn med NPF-relaterade behov.

Grundprinciper

Alla barn i Kävlinge kommuns förskolor, skolor och fritidshem

Handlingsplanen är utformad för att tillgängliggöra lärmiljön för alla barn i åldrarna 1-16 år i förskolan, skolan och fritidshem och i synnerhet för barn med NPF eller liknande behov.

Behov inte diagnos, barns grundläggande rättigheter - icke diskriminering

I läroplanerna för förskolan (Lfpö 18 rev. 25) och för grundskolan/fritidshemmen (Lgr 22) framgår tydligt att det inte finns något krav på diagnos för att barn/elever ska få ledning och stimulans utifrån sina förutsättningar och att särskilt stöd ges till de barn/elever som är i behov av det.

För mottagande i anpassad grundskola krävs dock diagnosen intellektuell funktionsnedsättning. En del av elever i denna skolform kan även ha NPF relaterade behov.

Samma princip är tydligt uttalad i Skollagen (2010:800) kap 3 §2:

"Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål."

Barnkonventionen betonar alla barns lika värde (artikel 2) och skydd mot diskriminering (artikel 2) samt rätt att utvecklas (artikel 6) utifrån sina förutsättningar. Alla barn har rätt till utbildning och det poängteras särskilt att detta även gäller barn med funktionsnedsättning (artikel 23, 28 och 29).

I Diskrimineringslagen (2008:567) är funktionsnedsättning en av diskrimineringsgrunderna. All diskriminering ska motverkas och lika rättigheter och möjligheter ska främjas. I arbetet med barn med NPF eller liknande behov behöver lagstiftningen beaktas.

Även i FNs standardregler om "Delaktighet och jämlikhet för människor med funktionshinder" (Salamanca deklARATIONEN 1993), vilken Sverige skrivit under, poängteras att behoven som barn i behov av särskilt stöd har ska säkerställas inom ordinarie verksamhet.

Detta innebär att alla barn och elever i Kävlinge kommun har rätt till stöd och insatser utifrån sina svårigheter och behov oavsett om någon medicinsk utredning gjorts eller om diagnos ställts eller inte. För att säkerställa detta behöver varje förskola/skola systematiskt följa upp barnets lärande och utveckling samt elevers anpassningar och stöd.

Tillgänglig lärmiljö som grund

Alla barn och elever gynnas av det som Specialpedagogiska skolmyndigheten kallar tillgängliga lärmiljöer. I det ingår att lärmiljön är tillgänglig för alla, sett ur flera olika perspektiv definierat som fysisk lärmiljö, pedagogisk lärmiljö och social lärmiljö.

I Kävlinge kommun förväntas alla förskolor, skolor och fritidshem ha en hög grundnivå på lärmiljöerna för att möta behoven hos alla barn och elever, vilket systematiskt behöver följas upp och utvecklas årligen på varje enhet.

Tidiga insatser

En grundprincip i förskolor och skolor i Kävlinge kommun är att stöd i alla verksamheter ska sättas in tidigt, oberoende av barnets ålder, detta för att ge barnet optimala förutsättningar i sin utveckling. Vid övergångar mellan verksamheter och stadier innebär det ett systematiskt arbete för att upprätthålla fungerande stöd från tidigare stadier.

Personal ska alltid kunna signalera när de upplever att ett barn har svårigheter. Med hjälp av ledning i förskola, grundskola och Barn- och elevhälsa ska personal vara delaktiga i att identifiera behov samt planera och genomföra stödinsatser för barnet. Rektor ansvarar för att skapa ett tillgängligt forum där oro kan lyftas och personal kan få stöd i att möta barn och elever i behov av extra stöd. Syftet med att uppmärksamma svårigheter och sätta in stöd så tidigt som möjligt är att främja en god utveckling, stärka barnets eller elevens lärande samt förebygga att svårigheter förstärks eller leder till ytterligare hinder i utbildningen.

Samverkan

För att sätta in rätt stöd till barn behöver förskola och skola i Kävlinge kommun alltid samverka med barnens vårdnadshavare. I de fall andra instanser är inkopplade, är samverkan med andra aktörer så som Barnhälsovården, Barn- och Ungdomspsykiatri, Barn- och Ungdomshabiliteringen och Socialtjänsten viktig.

Samverkan är extra viktig för en lyckad utbildning för barn och elever som visar svårigheter inom NPF området. Det yttersta ansvaret för att initiera samverkan har förskolans och skolans ledning med vårdnadshavares samtycke.

Vetenskap och beprövad erfarenhet

Skollagen beskriver att vetenskaplig grund innebär att utbildningen ska vila på forskning och systematiskt prövad kunskap, medan beprövad erfarenhet handlar om professionell kunskap som utvecklas, delas, granskas och används systematiskt. Rektor ansvarar för att bedriva en verksamhet som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Uppföljning och utvärdering

Rektor ansvarar för att alla insatser som ges följs upp, utvärderas och utvecklas systematisk och regelbundet. Barn- och elevhälsan deltar i uppföljning och utvärdering av insatserna.

Nuläge

Barn- och Elevhälsans roll och stöd till personal inom förskolor, skolor och fritidshem

I Kävlinge kommun arbetar vi utifrån devisen *”Barn- och elevhälsa i varje vrå”* och att barns och elevers hälsa börjar i barngrupper och klassrum. Det innebär att all personal i förskolan, skolan och fritidshemmen har ett ansvar för att arbeta med barnens och elevernas välmående, utveckling och hälsa. Barn- och elevhälsans stöd till pedagoger och rektor i förskola, grundskola och fritidshem är lokalt och centralt placerade.

Den centrala Barn- och elevhälsan, bestående av ett tvärprofessionellt Förskoleteam med specialpedagoger och förskolepsykolog samt specialpedagoger/speciallärare riktade till skolan, skolsköterskor, skolkuratorer och skolpsykologer, har ett särskilt ansvar för att uppmärksamma och bistå i arbete med barn och elevers hälsa på alla kommunala enheter. Förskoleteamet är även tillgänglig för de privata förskolorna i kommunen. Den centrala Barn- och elevhälsan bidrar med expertkompetens utifrån respektive profession och arbetar i nära samarbete med den personal som arbetar direkt med barnen/eleverna. Skolsköterskorna träffar dessutom alla elever individuellt i det nationella basprogrammets hälsosamtal och skolkuratorerna finns tillgängliga minst ett par dagar i veckan på alla kommunens skolor.

Centrala särskilda undervisningsgrupper

Sektor Utbildning bedriver idag två centrala särskilda undervisningsgrupper genom Solbo och Opalen för elever med omfattande behov av anpassningar och stöd. Verksamheterna utgör en del av kommunens samlade stödstruktur och finansieras genom en kombination av elevpeng och särskilda anslag. Verksamheterna omfattar ca 25–30 platser och tilldelas 2026 anslag om cirka 6,4 mnkr utöver elevpeng.

Dessutom har Sektor Utbildning ytterligare en central särskild undervisningsgrupp, Sunnan. Målgruppen för denna verksamhet är elever med mycket stor eller total skolfrånvaro. En betydande del av eleverna har NPF relaterade stödbehov. Verksamheten omfattar ca 16 platser och tilldelas 2026 anslag om cirka 1,5 mnkr utöver elevpeng.

Erfarenheterna visar att särskilda undervisningsgrupper innebär ökade kostnader kopplade till högre personaltäthet och anpassad organisation men kan samtidigt vara en nödvändig insats för en begränsad grupp elever med omfattande stödbehov.

Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser

Handlingsplanen omfattar både utvecklingsinsatser som kan genomföras inom befintliga strukturer och insatser som förutsätter ökade resurser.

Sektor Utbildning bedömer att följande områden i huvudsak kan genomföras inom ramen för befintlig organisation eller genom omprioriteringar:

- Gemensamma arbetssätt och rutiner.
- Utvecklad samverkan mellan verksamheter.

- Förbättrade övergångar.
- Systematisk uppföljning av stödinsatser.
- Gemensamma modeller för tillgängliga lärmiljöer.
- Viss kompetensutveckling genom Barn- och elevhälsans professioner.

Vår analys visar samtidigt att flera av de identifierade behoven är knutna till faktorer som inte kan åstadkommas enbart genom förändrade arbetssätt eller organisatoriska justeringar. Men det kan också finna lokala skillnader i behoven.

Detta gäller exempelvis:

- Mindre barngrupper i förskolan.
- Mindre elevgrupper och undervisningssammanhang.
- Ökad vuxennärvaro.
- Förstärkt specialpedagogisk kompetens nära verksamheten.
- Ökade möjligheter till handledning och fortbildning.
- Särskilt anpassade verksamheter för barn med omfattande stödbehov.
- Fysiska anpassning av lärmiljöer och lokaler.

Bedömning av resursförstärkningar

Skollagen utgår från att rektor ansvarar för verksamhetens inre organisation och för att barn och elever ges den ledning, stimulans och det stöd som de behöver för att nå utbildningens mål. Förutsättningarna att möta de behov som identifieras i verksamheten är därmed nära kopplade till de ekonomiska ramar som tilldelas respektive verksamhet.

Vi bedömer utifrån enkätresultaten att huvuddelen av de identifierade behoven är kopplade till verksamhetens grunduppdrag. För att skapa långsiktiga och lokala förutsättningar för rektor bedöms generella förstärkningar av barn- och elevpengen vara den mest ändamålsenliga finansieringsformen.

Riktade centrala satsningar kan i vissa delar vara motiverade, exempelvis avseende kommunövergripande kompetensutveckling eller utveckling av särskilda stödverksamheter. För de behov som handlar om gruppstorlek, personaltäthet, och tillgängliga lärmiljöer bedöms dock förstärkningar genom barn- och elevpeng ge störst verksamhetsnytta och flexibilitet.

För en del barn och elever kan dock mer anpassade lösningar i form av mindre grupper eller särskilda undervisningssammanhang vara nödvändiga utifrån en individuell bedömning.

Konsekvenser vid oförändrad resursnivå

Om nuvarande resursnivå kvarstår bedömer vi att handlingsplanens struktur, rutiner och övergripande arbetssätt kan genomföras.

Men vid oförändrade ekonomiska förutsättningar kommer respektive rektor även fortsättningsvis att behöva göra prioriteringar inom tilldelad ram. Detta innebär att åtgärder kan behöva genomföras successivt och i varierande omfattning mellan olika verksamheter beroende på lokala förutsättningar och identifierade behov. Men möjligheten att fullt ut genomföra de delar av handlingsplanen som exempelvis förutsätter mindre grupper, högre personaltäthet, ökade möjligheter till återhämtning, förstärkt specialpedagogiskt stöd samt utökad kompetensutveckling kommer att vara begränsad.

Handlingsplan

Insatser vid NPF-problematik

Steg 1: Tillgängliga lärmiljöer som grund (Förskola, Skola, Fritidshem)

Varje enhet ska säkerställa att den tillgängliga lärmiljön är god. Det krävs ett kontinuerligt arbete med att kartlägga, följa upp, utvärdera och utveckla tillgängligheten i lärmiljöerna.

Tillgängligheten i lärmiljöerna beskrivs utifrån SPSM tillgänglighetsmodell och områden Fysisk, pedagogisk och social lärmiljö. En fördjupad beskrivning med aktiviteter kopplat till de olika lärmiljöerna finns i bilaga 1.

Gruppstorlek, personaltäthet och gruppsammansättning är faktorer som påverkar möjligheten att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla barn och elever. För barn och elever med NPF-relaterade behov kan dessa faktorer ha särskild betydelse för möjligheterna till delaktighet, trygghet och lärande. Vid planering och organisering av verksamheten behöver därför gruppstorlek, gruppsammansättning, personaltäthet, kompetens och tillgång till stödresurser beaktas.

- Skolverket lyfter i förskolan fram gruppstorlek som en faktor som kan påverka förutsättningarna att skapa goda och tillgängliga lärmiljöer. Skolverkets rekommendationer om gruppstorlek bör därför vara vägledande vid planering och organisering av verksamheten över hela dagen, tillsammans med en bedömning av barngruppens sammansättning, stödbehov, personalens kompetens och verksamhetens övriga förutsättningar.
- För klasstorlekar i lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet finns inga rekommendationer från Skolverket. Enkätsvaren lyfter dock fram gruppstorlek som en faktor för möjligheten att skapa tillgängliga lärmiljöer.

I Kävlinge kommun kan både förskolor och skolor få utbildning, handledning och stöd från den centrala Barn- och elevhälsan i arbetet med att utveckla sina tillgängliga lärmiljöer. Förskolor kan genom Förskoleteamet dessutom få stöd i form av verksamhetsbesök av specialpedagog. Besöken följs av konsultation och vägledning kring hur lärmiljön kan utformas och anpassas för att bättre möta barnens olika behov och förutsättningar och därmed främja barns utveckling, välmående och lärande. I kommunens förskolor används ett planeringsverktyg som lyfter fram perspektiven inom de olika delarna i lärmiljön.

I skolans verksamheter finns kompetens inom Barn- och elevhälsan för att kartlägga, utvärdera och utveckla lärmiljöer utifrån fysiska, sociala och pedagogiska perspektiv samt barns och elevers rättigheter i utbildningen. Barn- och elevhälsans specialpedagoger och psykologer har särskild kompetens och kan ge stöd i kring vilka lärmiljöfaktorer som främjar lärande, utveckling och delaktighet för barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Rektor ansvarar för att arbetet med tillgängliga lärmiljöer följs upp, utvärderas och utvecklas. Uppföljningen ska ske minst en gång per läsår. Rektor ansvarar också för att insatser som genomförs utvärderas och följs upp tillsammans med Barn- och elevhälsan.

1) Fysisk lärmiljö

Fysisk lärmiljö handlar om lokalernas utformning och hur de möter behoven i den aktuella barngruppen. Både miljön inne och ute är av betydelse. Barn/Elever med NPF-problematik har ofta ett annorlunda sätt att processa sensorisk information som ofta leder till en överbelastning kopplad till sensoriska intryck. Barnen är ofta känsliga för hur den fysiska miljön är utformad avseende alla sinnesintryck.

I förskola och skolmiljö är det därför viktigt att beakta både den visuella miljön och ljudmiljön. Det är dock viktigt att även ta hänsyn till andra sinnesintryck som doft, smak och känsel.

Visuell lärmiljö

En god visuell lärmiljö är tydlig, förutsägbar, avskalad och stödjande snarare än dekorativ.

Frågor att ställa sig

- Hjälper miljön barnen att ha fokus på undervisningen?
- Hjälper det barnen att förstå vad de ska göra?
- Är informationen nödvändig eller blir den ett störmoment?
- Kan barnen hitta det de behöver utan hjälp?
- Bidrar miljön till lugn, fokus och självständighet?

Ljudmiljö

En god ljudmiljö är lugn, förutsägbar och utan störande bakgrundsljud.

Frågor att ställa sig

- Finns det ljud som stör koncentrationen?
- Kan eleverna höra instruktioner utan ansträngning?
- Finns det möjlighet till återhämtning från ljud?
- Har elever med ljudkänslighet fungerande anpassningar?
- Bidrar ljudmiljön till arbetsro och trygghet?

2a) Pedagogisk lärmiljö förskola

Den pedagogiska lärmiljön i förskolan handlar om hur utbildningen planeras, genomförs och anpassas för att ge alla barn möjlighet att leka, utforska, kommunicera, utvecklas och lära utifrån sina förutsättningar. En god pedagogisk lärmiljö är tydlig, tillgänglig, förutsägbar, varierad och motiverande. Den ger barnen förutsättningar att förstå, delta, utvecklas och vara delaktiga i utbildningens innehåll. Visuellt stöd bör användas i så hög utsträckning som möjligt.

Frågor att ställa sig

- Förstår barnet vad som ska hända nu och vad som kommer sedan?
- Får barnet det stöd som behövs för att kunna vara delaktig?
- Finns det olika sätt för barn att delta, kommunicera och uttrycka sig?
- Upplever barnet glädje, delaktighet och meningsfullhet i utbildningen?

2b) Pedagogisk lärmiljö skola

Den pedagogiska miljön i skolan handlar om hur undervisningen planeras, genomförs och anpassas för att ge alla elever möjlighet att lyckas. En god pedagogisk lärmiljö är tydlig, tillgänglig, förutsägbar, varierad och motiverande. Den ger eleverna förutsättningar att förstå, delta, utvecklas och lyckas utifrån sina individuella behov. Visuellt stöd bör användas i så hög utsträckning som möjligt.

Frågor att ställa sig

- Förstår eleven syftet med lektionen?
- Vet eleven vad som förväntas av hen?
- Får eleven det stöd hen behöver för att lyckas?
- Finns det flera sätt att delta och visa kunskap?
- Upplever eleven att undervisningen är meningsfull?

3) Social lärmiljö

Den sociala lärmiljön innefattar barns/elevs möte med pedagoger och kamrater. Den handlar om barnets/elevs samspel samt känslan av tillhörighet, trygghet och delaktighet i förskolan/skolan. En god social lärmiljö tar hänsyn till barnets/elevs utvecklingsnivå.

Ju yngre barnet är, desto större är barnets behov av få och kontinuerliga relationer till trygga pedagoger. Den goda sociala lärmiljön kännetecknas av förutsägbarhet och stöd i att skapa och behålla goda relation med både vuxna och andra barn. Den ger alla barn/elever möjlighet att känna tillhörighet, förstå sociala sammanhang och delta utifrån sina förutsättningar.

Frågor att ställa sig

- Känner sig barnet/eleven trygg med vuxna och kamrater?

- Är antalet relationer barnet förväntas att ha rimligt utifrån ålder och utvecklingsnivå?
- Är antalet relationer pedagogen förväntas skapa och upprätthålla rimlig?
- Vet barnet/eleven vilka sociala förväntningar som gäller?
- Upplever barnet/eleven tillhörighet och delaktighet?
- Finns det situationer där barnet/eleven riskerar att hamna utanför?
- Får barnet/eleven det stöd som behövs för att lyckas socialt?

Steg 2: Uppmärksamma svårigheter

Skollagen 2 kap §25 är tydlig med att Barn- och Elevhälsan har ett hälsofrämjande och förebyggande uppdrag. Skollagen reglerar även likvärdigheten i utbildningen för alla barn och syftar därmed till att kompensera för barn med olika socioekonomiska förutsättningar och ge alla barn en likvärdig start i livet.

Det hälsofrämjande arbetet rör alla barn och har som mål att lägga en stabil grund för en god hälsa för alla. Det förebyggande arbetet sätts in när tecken på varaktiga eller tillfälliga hinder i utvecklingen uppmärksammas med syfte att motverka större svårigheter längre fram i utvecklingen. Om det förebyggande arbete inte räcker utan svårigheterna kvarstår eller förvärras kan det behövas riktade insatser av åtgärdande karaktär.

För att kunna arbeta förebyggande, och om det behövs åtgärdande, måste svårigheterna uppmärksammas. Ju tidigare de uppmärksammas och bemöts desto större är chansen att barnets utveckling kan fortsätta framåt på ett positivt sätt.

Personalen i Barn- och elevhälsan har gedigen professionell kunskap om barns förväntade utveckling och utvecklingsavvikelser. Barn- och elevhälsan ska därför bistå förskolor, skolor och fritidshem i att upptäcka och bedöma när det uppstår svårigheter i mötet mellan ett barn/elev och dess lärmiljö.

- All personal ska ha en grundläggande utbildning i barns utveckling för att kunna upptäcka utvecklingsavvikelser.
- Rektor ansvarar för att det finns ett system för hur personal i ett tidigt skede kan lyfta funderingar som uppstått kring ett barns utveckling.
- Funderingar som lyfts ska hanteras på ett systematiskt sätt som leder till kartläggning, analys/bedömning, insatser och uppföljning/utvärdering.
- Barn- och elevhälsan ska vara delaktig i processen.
- Vårdnadshavares bild av barn och om så möjligt också barnets bild av sin situation i förskola, skola, fritids inhämtas.

Steg 3: Anpassa verksamheten och bemöta barn/elev i ordinarie grupp

När tillgängligheten i lärmiljön (utifrån steg 1 i handlingsplanen) har säkerställts, görs (steg 2) en djupare kartläggning av barnets/elevens förmågor och behov i mötet med lärmiljön.

Kartläggningen genomförs i samråd med Barn- och elevhälsan och leder till identifikation av relevanta insatser som ökar barns möjlighet till delaktighet, utveckling och lärande. I ett första steg ska insatser ges i ordinarie grupp.

- Insatserna sker utifrån en god kunskap om förutsättningar för barn och elever med svårigheter inom NPF området.
- Specialpedagog och vid behov personer ur Barn- och Elevhälsan är delaktiga i utformning, uppföljning, utvärdering och utveckling av stödet.
- I steg 3 är det nödvändigt att pedagoger och annan personal får tillgång till fortbildning, handledning och/eller metodstöd av specialpedagog och eventuella andra Barn- och elevhälsoprofessioner. Rektor behöver skapa förutsättningar för personalen att delta.
- Rektor ska organisera arbetet så att barnet/eleven får stöd utifrån sina behov under hela dagen i förskolan respektive under skoldagen och på fritidshemmet.
- Vid behov ska rektor tillse att det finns tillräckliga resurser som garanterar att barnet/eleven får stöd i befintlig grupp/klass och ta hänsyn till barnets behov vid gruppindelning.
- Förskola, skola och fritidshem ska samverka med vårdnadshavare och andra instanser (så som BVC, BUP, Habilitering, Socialtjänst).

Steg 4: Stöd i mindre grupp

Om barnet/eleven utifrån arbetet med en god tillgänglighet i lärmiljön och kontinuerliga, kvalitativa riktade insatser som upprättas utifrån handlingsplanens steg 3 fortfarande har hinder i sin inlärning och/eller utveckling, kan rektor, efter individuell bedömning, organisera stöd i mindre grupp under hela eller delar av dagen om detta bedöms vara den mest ändamålsenliga lösningen för barnet eller eleven.

Barn- och elevhälsa bistår rektor i bedömning och utformning av stödet som ges i mindre grupp.

- Barnets/elevens tillhörighet till den ordinarie gruppen/klassen ska säkerställas.
- I organisationen av de mindre grupperingarna behöver barnets rätt till återhämtning samt rätt till samvaro och socialt samspel med andra barn säkerställas.
- Har barnet behov av mindre grupp under skoldagen ska detta också beaktas under tiden på fritidshemmet.
- Undervisning i de mindre grupperna ska ske av utbildad pedagog.
- Pedagoger har tillgång till och möjlighet att delta i fortbildning, handledning och metodstöd av specialpedagog och psykolog.
- Personaltätheten ska vara hög och kontinuerlig.
- Övergångar under en dag, tex mellan olika aktiviteter/lärmiljöer behöver minimeras, i de övergångar som finns kvar behöver barnet/eleven stöd av pedagog som utformas utifrån barnets behov.
- Måltidssituationen organiseras utifrån barnets behov. Det behöver finnas en flexibilitet att vara i mindre sammanhang.
- Förskola, skola och fritidshem ska samverka med vårdnadshavare och andra instanser (så som BVC, BUP, Habilitering, Socialtjänst).

Övergångar förskola - förskoleklass - skola - fritidshem

Kävlinge kommun har en rutin för barngrupper samt enskilda barns/elevs övergång mellan förskola - förskoleklass - skola och fritidshem. Insatser för barn/elev med utökad stödbehov tydliggörs i rutinen genom en kompletterande överlämning för mottagande verksamhet. Information lämnas över med vårdnadshavares samtycke.

- Rektor ansvarar för att EHT och berörda pedagoger tar emot informationen som lämnas över och att informationen dokumenteras.
- Rektor organiserar sin verksamhet utifrån barnets/elevens behov.
- Rutinen utvärderas och följas upp årligen.

Stöd till barnet/eleven med NPF eller NPF-relaterade behov i övergångarna behöver beaktas särskilt.

- Utifrån barnets/elevens behov ska möjligheten till ett flertal besök i den mottagande verksamheten finnas.
- I starten i den nya verksamheten kan det finnas behov för en medföljande pedagog från den avlämnande verksamheten.

Elever i låg- och mellanstadiet som har placering på fritidshem upplever övergången mellan skolan och fritidshem dagligen.

- Pedagoger i skola och fritids behöver organisera övergången utifrån elevens behov.
- Eleven kan ha behov av en medföljande pedagog i övergången.
- Anpassningarna behöver utvärderas och följas upp regelbundet.
- Samverkan med vårdnadshavare sker.

Kompetensutveckling

För att kunna följa denna handlingsplan krävs att all personal inom förskola och skola har en grundläggande kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och andra utvecklingsavvikelser. En sådan kompetenshöjning och vidmakthållande av denna kompetens kräver att det finns möjlighet och resurser att frigöra rektorer, pedagoger och övrig personal för att delta i sådan utbildning och handledning.

Rektorn säkerställer att all personal inklusive visstidsanställda har kännedom om SPSMs tillgänglighetsmodell och de pedagogiska konsekvenserna i det.

Rektorn säkerställer att all personal inklusive visstidsanställda har god kunskap om barns utveckling och dess variationer.

Rektorn ger all berörd personal möjlighet till handledning eller fortbildning. Pedagoger som arbetar nära barn med NPF eller NPF liknande problematik får riktad stöd i sitt arbete.

Resurser att tillgå

Barn- och elevhälsan tillhandahåller och /eller genomför utbildningsinsatser med fokus på lärmiljöernas tillgänglighet samt NPF-kunskap.

Kävlinge kommuns Barn- och elevhälsa erbjuder:

- Kontinuerligt stöd i barn- och elevhälsoarbetet på alla enheter utifrån behov som uppstår på individ-, grupp- och organisationsnivå.
 - Fortbildning om NPF
 - Fortbildning om Tillgängliga lärmiljöer
 - Handledning och konsultation till personal på olika nivåer
 - Regelbunden kommunövergripande handledning av resurspersoner
 - Rektorsstöd kring organisation och system
 - Utbildning och stöd i kommunikation via seriesamtal och ritprat
 - Utbildning och stöd i Collaborative and Proactive Solutions (CPS)
 - Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK)
 - Visuellt tydliggörande pedagogik
- Kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper med syfte att ta emot elever med främst svårigheter inom autismspektrumet och/eller mycket hög skolfrånvaro.

Även SPSM erbjuder utbildningar om, Elevhälsoarbete, Tillgängliga lärmiljöer och NPF.

Mål för arbete med handlingsplanen och uppföljning av insatser

- Ökad tillgänglighet i lärmiljöerna för alla barn/elever.
 - Följs upp i rektors årliga uppföljningen av arbetet med tillgängliga lärmiljöer vilken Barn- och elevhälsan deltar i.
- Ökad kunskap om tillgängliga lärmiljöer hos pedagoger och annan personal i fsk och skola.
 - Följs upp i rektors årliga uppföljningen av arbetet med tillgängliga lärmiljöer vilken Barn- och elevhälsan deltar i.
- Ökad gymnasiebehörighet.
 - Följs upp i samband med kunskapsrapporten.
- Ökad trygghet och studiero.
 - Följs upp i samband med verksamheternas arbete med plan mot kränkande behandling.
- NPF-kompetens i sektorn.

Följs upp på Huvudmannanivå vartannat år.

Handlingsplanen i sin helhet utvärderas av rektorsgrupperna och det specialpedagogiska nätverket i kommunen samt med Barn- och elevhälsan en gång per år.

Bilaga - Tillgänglig lärmiljö

- Stödmaterial för förskola, skola och fritidshem i arbetat med tillgänglig lärmiljö.

Fysisk lärmiljö

Fysisk lärmiljö i förskola, skola och fritidshem handlar om lokalernas utformning och hur de möter behoven i den aktuella åldern. Både miljön inomhus och ute är av betydelse. För barn/elever med NPF-problematik är det viktigt att särskilt beakta både den visuella miljön och ljudmiljön eftersom många elever med dessa svårigheter ofta har lätt att bli överbelastade av för många intryck.

Visuell lärmiljö

En god visuell lärmiljö i förskola, skola och fritidshem är tydlig, förutsägbar, avskalad och stödjande snarare än dekorativ.

Frågor att ställa sig

- Hjälper miljön barnen att ha fokus på undervisningen?
- Hjälper det barnen att förstå vad de ska göra?
- Är informationen nödvändig eller blir den ett störmoment?
- Kan barnen hitta det de behöver utan hjälp?
- Bidrar miljön till lugn, fokus och självständighet?

1. Minska visuellt störande intryck

- Undvik överfulla väggar med många färger, affischer och material.
- Visa endast det som används för stunden.
- Ta bort gammal eller inaktuell information.

2. Tydlig struktur

- Märk upp rum, skåp och hyllor med visuellt stöd (bild och/eller text).
- Använd fasta platser för material.
- Gör det lätt att se var saker finns och ska lämnas tillbaka (märk sakernas plats med bild och/eller text).

3. Visuellt schema och översikt

- Visualisera dagens aktiviteter utifrån barns utvecklingsnivå. Det kan vara fysiska objekt, fotobilder, Widget bilder. Försäkra dig att barn vet vad det visuella stödet betyder.
- Visa vad som ska hända, i vilken ordning och när det är klart.
- Det visuella stödet presenteras för barnen utifrån deras utvecklingsnivå, enbart i övergången mellan aktiviteter, i mindre sekvenser (först och sedan), i dags- eller veckoschema.

4. Genomtänkt färgsättning

- Lugna och harmoniska färger minskar stress.
- Använd färger för att skapa orientering och tydlighet, inte som dekoration.
- Undvik för starka kontraster och alltför många färger samtidigt.

5. Tydliga arbetsytor

- Arbetsplatser bör vara fria från onödigt material.
- Ge möjlighet till avskärmning för barn/elever som behöver minska synintryck.
- Ha en bestämd plats för barnen i stationära aktiviteter (tex fotobild/namnskylt).

6. Information på rätt nivå

- Viktig information ska synas tydligt i barns ögonhöjd.
- Begränsa mängden text.
- Kombinera gärna text med symboler eller bilder.

7. Hjälp elever att orientera sig

- Tydliga skyltar till barngrupper, klassrum, toaletter, matsal och grupprum.
- Färgkodning av olika lokaler, barngrupper eller årskurser kan underlätta.

Ljudmiljö

En god ljudmiljö är lugn, förutsägbar och utan störande bakgrundsljud.

Frågor att ställa sig

- Finns det ljud som stör koncentrationen?
- Kan eleverna höra instruktioner utan ansträngning?
- Finns det möjlighet till återhämtning från ljud?
- Har elever med ljudkänslighet fungerande anpassningar?
- Bidrar ljudmiljön till arbetsro och trygghet?

1. Minska onödigt bakgrundsljud

- Stäng dörrar när det är möjligt.
- Minimera ljud från korridorer och angränsande lokaler.
- Se över och minimera ljud från ventilation, projektorer, lysrör och annan utrustning.

2. Skapa god akustik

- Använd ljudabsorberande material såsom mattor, gardiner och ljuddämpande skärmar.
- Möblera så att ljudnivån dämpas.
- Var uppmärksam på lokaler med mycket eko.

3. Tydlig röst

- Tala lugnt, tydligt och med en så mörk röst som möjligt.
- Undvik att höja rösten för att överrösta eleverna. (Ljudutjämningsystem!)
- Säkerställ att alla elever hör instruktioner.
- Upprepa viktig information vid behov.

4. Förebygg ljudstress

- Identifiera situationer som ofta blir ljudintensiva. (Tänk t.ex. på övergångar mellan aktiviteter)
- Förbered barn/elever inför högljudda moment.
- Ge möjlighet att lämna en situation som blir för belastande.

5. Erbjud individuella anpassningar

- Tillgång till hörselkåpor eller öronproppar.
- Tillgång till lugna miljöer, arbetsplatser.
- Ge möjlighet att arbeta i mindre grupp eller enskilt.

6. Tänk på hela dagen i förskola och skola

- Kartlägg ljudmiljön inomhus; i barngruppens innemiljöer, klassrum, matsal, korridorer och fritidsverksamhet.
- Var särskilt uppmärksam på övergångar och raster.
- Identifiera platser där elever kan söka återhämtning.
- Planera för lugna zoner.

7. Uppmärksamma barnens upplevelse

- Fråga barnet/eleven vilka ljud som upplevs störande.
- Kom ihåg att ljudkänslighet varierar mellan barn/elever.
- Utgå från barnets/elevens erfarenheter vid anpassningar.
- Följ upp om stödinsatserna fungerar.

Pedagogisk lärmiljö förskola

Den pedagogiska lärmiljön i förskolan handlar om hur utbildningen planeras, genomförs och anpassas för att ge alla barn möjlighet att leka, utforska, kommunicera, utvecklas och lära utifrån sina förutsättningar. En god pedagogisk lärmiljö är tydlig, tillgänglig, förutsägbar, varierad och motiverande. Den ger barnen förutsättningar att förstå, delta, utvecklas och vara delaktiga i utbildningens innehåll. Visuellt stöd bör användas i så hög utsträckning som möjligt.

Frågor att ställa sig

- Förstår barnet vad som ska hända nu och vad som kommer sedan?

- Är utbildningen tillgänglig för alla barn?
- Får barnet det stöd som behövs för att kunna delta?
- Finns det olika sätt för barn att delta, kommunicera och uttrycka sig?
- Upplever barnet glädje, delaktighet och meningsfullhet i utbildningen?

1. Tydliga mål och förväntningar

- Synliggör syftet med aktiviteter och lärsituationer på ett sätt som barnen kan förstå.
- Tydliggör vad som ska hända under dagen eller aktiviteten.
- Klargör förväntningar genom konkreta exempel, modellering och visuellt stöd.
- Avsluta aktiviteter genom att tillsammans uppmärksamma vad barnen har gjort, upptäckt eller lärt sig.

2. Struktur och förutsägbarhet

- Ha en tydlig start, genomförande och avslutning på aktiviteter.
- Använd återkommande rutiner och arbetssätt.
- Förbered barnen på övergångar och förändringar i god tid.
- Använd bildstöd, dagsschema och visuella tidsmarkörer för att skapa överblick.

3. Anpassad undervisning

- **Erbjud olika sätt att utforska, uppleva och lära.**
- Utgå från barnens förutsättningar, intressen och behov.
- Anpassa aktiviteternas längd, innehåll och krav efter barnens ork och koncentrationsförmåga.
- Erbjud olika uttrycksformer såsom lek, rörelse, skapande, språk och digitala verktyg.

4. Tillgängliga instruktioner

- Ge korta, konkreta och tydliga instruktioner.
- Kombinera muntlig information med visuellt stöd.
- Dela upp aktiviteter och instruktioner i mindre steg när det behövs.
- Säkerställ genom observation och dialog att barnet förstått vad som ska göras.

5. Stöd för självständighet

- Ge stöd för att barnet ska kunna orientera sig i dagen och verksamheten.
- Använd bildstöd, checklistor och visuella arbetsgångar när det är relevant.
- Synliggör delmoment och övergångar.
- Ge barnet strategier och stöd som främjar självständighet och delaktighet.

6. Aktivt barndeltagande och inflytande

- Ge barn möjlighet att göra val utifrån sina förutsättningar.
- Ta tillvara barnens intressen i planering och genomförande.
- Uppmuntra barn att uttrycka tankar, idéer och åsikter på olika sätt.
- Gör barnen delaktiga i de anpassningar och stödinsatser som berör dem.

7. Anpassad återkoppling

- Ge konkret och positiv återkoppling nära i tid till aktiviteten.
- Uppmärksamma barnets ansträngning, strategier och utveckling.
- Lyfta fram barnets styrkor.
- Ge stöd som barnet kan använda direkt i den aktuella situationen.

8. Motivation och meningsfullhet

- Utgå från barnens intressen, erfarenheter och nyfikenhet.
- Variera aktiviteter, material och lärmiljöer.
- Skapa möjligheter för barnen att uppleva att de lyckas.
- Erbjud lagom utmaningar som främjar utveckling och lust att lära.

9. Balans mellan stöd och krav

- Ha positiva och realistiska förväntningar på barnet.
- Anpassa krav utifrån barnets förutsättningar och dagsform.
- Ge stöd som kompenserar för svårigheter utan att begränsa möjligheter till utveckling.
- Uppmärksamma och dokumentera barnets utveckling kontinuerligt.

Pedagogisk lärmiljö skola och fritidshem

Den pedagogiska miljön i skola och fritidshem handlar om hur undervisningen planeras, genomförs och anpassas för att ge alla elever möjlighet att lyckas. En god pedagogisk lärmiljö är tydlig, tillgänglig, varierad och motiverande. Den ger eleverna förutsättningar att förstå, delta, utvecklas och lyckas utifrån sina individuella behov. Inkludera visuellt stöd i så hög utsträckning som möjligt.

Frågor att ställa sig

- Förstår eleven vad hen ska lära sig?
- Är undervisningen tillgänglig för alla elever?
- Får eleverna det stöd de behöver för att lyckas?
- Finns det flera sätt att delta och visa kunskap?
- Upplever eleverna att undervisningen är meningsfull?

1. Tydliga mål och förväntningar

- Berätta vad barnen/eleverna ska lära sig och varför. (Skapa meningsfullhet och motivation)
- Se till att kraven och förväntningarna är i barnets proximala utvecklingszon.
- Synliggör mål och arbetsgång.
- Klargör vad som förväntas av barnen/eleverna.
- Avsluta lektionen med att återkoppla till målet.

2. Struktur och förutsägbarhet

- Ha en tydlig start, arbetsgång och avslutning på lektioner.
- Använd återkommande rutiner.
- Informera om förändringar i god tid.
- Visa dagens agenda och tidsramar, med bildstöd

3. Anpassad undervisning

- Erbjud olika sätt att ta till sig kunskap.
- Ge olika möjligheter att visa sitt lärande.
- Ge eleven stöd i att utveckla förmåga till att visa kunskap.
- Anpassa omfång och längden på arbetspassen utifrån elevens behov.

4. Tillgängliga instruktioner

- Ge korta och tydliga instruktioner.
- Kombinera muntlig och skriftlig information.
- Dela upp större uppgifter i mindre delar.
- Säkerställ att eleven har förstått vad hen ska göra

5. Stöd för självständighet

- Ge strategier för planering och organisering.
- Använd checklistor och arbetsgångar.
- Synliggör delmål.
- Hjälpeleverna att utveckla studieteknik.

6. Aktivt elevdeltagande / Elevinflytande

- Ge elever inflytande över sitt arbete när det är möjligt, t.ex. välja arbetssätt, välja redovisningsform eller välja vilket ämne (av ett begränsat antal) uppgiften ska handla om.
- Uppmuntra reflektion kring det egna lärandet utifrån barnets egna förutsättningar.
- Gör eleven delaktig i de stöd och anpassningar som görs.

7. Anpassad återkoppling

- Ge konkret och framsyftande feedback.
- Lyft både styrkor och utvecklingsområden.
- Fokusera på processen/arbetet som lagts ner, inte bara resultatet.
- Ge återkoppling som eleven kan använda direkt.

8. Motivation och meningsfullhet

- Visa syftet med lärandet.
- Variera arbetsformer och material.

- Skapa känsla av att lyckas genom utmaningar på rätt nivå.
- Uppmärksamma även små framsteg
- Knyt om möjligt undervisningen till elevernas erfarenheter och intressen.

9. Balans mellan stöd och krav

- Ha förväntningar på eleven och se till att de är realistiska
- Anpassa stödet utifrån bristande exekutiva förmågor utan att sänka kunskapsinnehållet.
- Uppmärksamma elevens utveckling kontinuerligt.

Social lärmiljö

Den sociala lärmiljön innefattar barns/elevs möte med pedagoger och kamrater. Den handlar om barnets/elevens samspel samt känslan av tillhörighet, trygghet och delaktighet i förskolan/skolan. En god social lärmiljö tar hänsyn till barnets/elevens utvecklingsnivå.

Ju yngre barnet är, desto större är barnets behov av få och kontinuerliga relationer till trygga pedagoger. Den goda sociala lärmiljön kännetecknas av förutsägbarhet och stöd i att skapa och behålla goda relation med både vuxna och andra barn. Den ger alla barn/elever möjlighet att känna tillhörighet, förstå sociala sammanhang och delta utifrån sina förutsättningar.

Frågor att ställa sig

- Känner sig barnet/eleven trygg med vuxna och kamrater?
- Är antalet relationer barnet förväntas att ha rimligt utifrån ålder och utvecklingsnivå?
- Är antalet relationer pedagogen förväntas skapa och upprätthålla rimlig?
- Vet barnet/eleven vilka sociala förväntningar som gäller?
- Upplever barnet/eleven tillhörighet och delaktighet?
- Finns det situationer där barnet/eleven riskerar att hamna utanför?
- Får barnet/eleven det stöd som behövs för att lyckas socialt?

1. Skapa trygga relationer

- Pedagog behöver ha tid för att bygga relation med barnet. Ju yngre barnet är desto mera tid.
- Arbetslaget organiserar för att pedagoger etablerar trygg relation med barnet en efter en – inte samtidigt.
- Pedagogen behöver vara fysiskt och mentalt närvarande och tillgänglig.
- Visa intresse för barns/elevens perspektiv, deras styrkor och intressen.
- Var en förutsägbar och pålitlig vuxen.
- Säkerställ att alla barn/elever har minst en vuxen de känner förtroende för.
- Pedagogen arbetar för att ha en god relation med barnets vårdnadshavare.

2. Tydliga sociala regler och förväntningar

- Gör oskrivna regler synliga och begripliga tillsammans med barnen/eleverna.
- Förklara vad som förväntas i olika situationer.
- Använd konkreta exempel och modellering.

3. Främja delaktighet och tillhörighet och förebygg utanförskap

- Uppmärksamma och bekräfta allas bidrag.
- Gör genomtänkta gruppindelningar.
- Var uppmärksam på barn/elever som ofta leker eller är ensamma.
- Skapa organiserade aktiviteter under fria situationer/raster.
- Arbeta systematiskt mot kränkningar och exkludering.
- Följ upp relationer och gruppdynamik regelbundet.

4. Stöd socialt samspel

- Delta i barnens/elevernas lek/aktivitet och var en förebild
- Undervisa i sociala färdigheter och skapa strukturer som hjälper barnet att komma ihåg dessa färdigheter.
- Ge upprepade möjlighet att träna sociala färdigheter med stöd av en närvarande pedagog.
- Hjälp barn/elever att tolka sociala situationer.
- Ge stöd i konflikthantering.
- Barnets färdigheter att ingå sociala relationer behöver utvecklas i små grupper.
- Barnet på en tidig social mognad behöver utveckla färdigheter med stöd av en vuxen.
- Öka svårighetsgraden i det sociala samspelet succesivt. Vuxenledd regelstyrd lek är lättare att delta i än fri lek, att leka med en vuxen och ett annat barn är lättare än att leka med många och utan vuxen medverkan.

5. Anpassa krav på social interaktion

- Socialt samspel kan vara mycket energikrävande, särskilt för barn med NPF-relaterade behov, vilket behöver tas med i beräkning av gruppstorlek.
- Alla barn/elever behöver inte samarbeta eller leka i grupp hela tiden.
- Det är troligt att fri lek eller rast inte innebär återhämtning barn med NPF-relaterade behov.
- Barn behöver möjlighet till att ha egen aktivitet för sin återhämtning eller att arbeta enskilt när det behövs för minskat belastning.
- Erbjud alternativa sätt att delta. BEOEH

6. Förutsägbarhet och trygghet

- Skapa trygghet genom återkommande rutiner och strukturer.
- Använd tydliga rutiner för övergångar mellan aktiviteter.

- Informera i god tid om förändringar på ett för barnet begripligt sätt.
- Förbered elever inför nya aktiviteter, vikarie, utflykter eller andra brott i rutinen.

7. Positivt bemötande

- Fokusera på det som fungerar och bygg vidare på det.
- Ge konkreta och uppmuntrande återkopplingar.
- Visa respekt och nyfikenhet även i utmanande situationer.
- Tänk på att ha ett lugnt och tryggt bemötande.

Separera elevens beteende från personen.

Utredning

Utredning om att återinföra särskilda avdelningar eller mindre grupper i förskolan för barn i behov av särskilt stöd

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund och uppdrag	3
Juridiska utgångspunkter	4
Föreslagen inriktning/placering.....	5
Målgrupp	5
Bedömning och rättssäkerhet.....	6
Urvals- och bedömningsprocess för särskilt anpassad avdelning eller barngrupp	7
Prioritering vid fler aktuella barn än platser.....	9
Dokumenterat ställningstagande	10
Introduktion och övergång.....	10
Regelbunden uppföljning och omprövning	10
Principer för urvalsprocessen	11
Barnets bästa och inkludering	11
Kompetens och bemanning	12
Samverkan med vårdnadshavare och stödfunktioner	12
Uppföljning och möjlighet till övergång.....	12
Särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper som kompetensresurs	13
Konsekvenser och risker.....	13
Ekonomiska och organisatoriska förutsättningar och konsekvenser	14
Pilotverksamhet	16
Samlad bedömning.....	17
Bilaga 1, ...	18
Barnrättsresonemang.....	18

Sammanfattning

Sektor Utbildning har fått i uppdrag att utreda och återkomma med förslag på hur särskilda avdelningar eller särskilda mindre grupper i förskolan för barn i behov av omfattande särskilt stöd kan återinföras.

Utgångspunkten för utredningen är att alla barn så långt som möjligt ska vara en del av en inkluderande förskola. Samtidigt behöver förskolans organisation ge reella möjligheter att möta de barn vars behov av struktur, lugn, kontinuitet, anpassad miljö och nära vuxenstöd är så omfattande att det kan vara en utmaning att fullt ut tillgodose i en större barngrupp.

Förskolans uppdrag utgår från att undervisningen ska vara inkluderande och skapa möjligheter för barn att vara en del av en gemenskap. Samtidigt behöver inkludering innebära att barnet faktiskt har möjlighet att delta, utvecklas och känna trygghet i den miljö där utbildningen bedrivs.

För vissa barn kan en större barngrupp innebära stora krav på barnets förmåga och förutsättningar inom områden som exempelvis kommunikation, socialt samspel, reglering av sinnesintryck, övergångar och självständighet. För dessa barn kan en mindre och mer anpassad miljö, med högre personaltäthet, större kontinuitet och särskild kompetens, ge bättre förutsättningar att ta del undervisningen.

Utredningen visar att skollagen inte reglerar särskilt anpassade avdelningar i förskolan som en särskild placerings- eller stödform. Det finns samtidigt en organisatorisk frihet för huvudmannen att utforma verksamheten så att barn får det särskilda stöd som deras individuella behov kräver. Avgörande är därmed inte benämningen eller organisationsformen i sig, utan om verksamheten, särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper, säkerställer barnets rätt till stöd, utveckling, lärande, trygghet, delaktighet och social gemenskap.

Utredningens samlade bedömning är att särskilt anpassade avdelningar eller mindre grupper skulle kunna vara en ändamålsenlig del av kommunens samlade stödstruktur, under förutsättning att verksamheten utformas som en förstärkt, behovsbaserad och flexibel förskolemiljö och inte som en generell placering för barn med en viss diagnos eller funktionsnedsättning. Bedömningen av vilket sammanhang som är lämpligast ska alltid utgå från det enskilda barnets behov och barnets bästa.

Mot denna bakgrund skulle kommunen kunna gå vidare med en tidsbegränsad pilotverksamhet med en eller två särskilt anpassade avdelningar inom den befintliga förskoleorganisationen. Piloten bör ge kommunen möjlighet att pröva organisation, målgrupp, bedömningsprocess, bemanning, kompetens, samverkan, uppföljning och ekonomi innan ställning tas till ett permanent införande.

Bakgrund och uppdrag

Sektor Utbildning har fått i uppdrag att utreda hur särskilda avdelningar eller särskilda mindre grupper i förskolan för barn i behov av särskilt stöd kan återinföras.

Sektor utbildning har bakåt i tiden som mest haft fem resursavdelningar (benämning då) men dessa utvecklades succesivt mellan 2017–2020. Anledningen till utvecklingen var att det var

svårare att motivera vårdnadshavare att välja resursavdelning till sitt barn. Förskolorna har under åren utvecklat och blivit bättre på att möta barn i behov av särskilt stöd och även barn med omfattande stödbehov. Detta medförde att vårdnadshavare ville bli kvar på förskolan där barnet hade sin valda placering.

Resursavdelningar fanns på Tolvåkers förskola (Löddeköpinge), Stinsgårdens förskola (Kävlinge) och Lackalänga förskola (Furulund). Resursavdelningar hade 12–14 barn i ålder 2,5–6 år, varav 3–5 barn av barnen i gruppen hade behov av särskilt stöd. På avdelningen var tjänstgöringsgraden 2,75 %, förskollärare och barnskötare. Pedagogerna hade särskild kompetens inom språk, kommunikation, koncentration och motorik. Arbetslagen hade även utarbetat stöd och handledning av Förskoleteam, specialpedagog och förskolepsykolog. Och ibland även samverkan med barn- och ungdomshabiliteringen samt BUP.

Resursavdelningarna finansierades med anslag om 500 tkr/år per avdelning. När dessa avdelningar avvecklades användes resurserna till att utöka med en specialpedagog i Förskoleteamet samt en förstärkning av "potten" som vi tidigare benämnde "tilläggsbelopp i förskola". 2022 valde sektor utbildning att ta bort resurstilldelningsmodellen "tilläggsbelopp i förskola" och fördelade ut resurserna i barnpengen. Det innebär att inom ramen för barnpengen finns resurser för att möta barn i behov av särskilt stöd.

Utredningen ska särskilt belysa områdena nedan och kommer redovisas i utredningen:

- vilka barn som kan vara aktuella för verksamheten,
- hur bedömning ska ske rättssäkert och utifrån barnets bästa,
- vilken personaltäthet och kompetens som krävs,
- hur verksamheten kan organiseras utan att barn exkluderas från gemenskap,
- hur samverkan med vårdnadshavare, specialpedagoger och andra stödfunktioner ska utformas, samt
- hur barnets utveckling och möjligheter till övergång till andra grupper ska följas upp.

Juridiska utgångspunkter

Förskolan omfattas av Skollagen 2010:800, Barnkonventionen (lag 2020), Läroplan för förskolan 2018 rev. 2025 och Diskrimineringslagen 2008:567. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt främja social gemenskap. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling har rätt till det stöd som deras speciella behov kräver. Rektor ansvarar för att stöd ges och vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i utformningen av stödinsatserna.

Huvudmannen ska se till och ge förutsättningar för att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen erbjuds en god miljö. För vissa barn kan bland annat gruppstorlek, personaltäthet, personalens kompetens, lokalernas utformning, graden av stimuli samt möjligheten till struktur och förutsägbarhet vara avgörande för barnets möjlighet att delta i utbildningen. Rektor har ansvar för sin inre organisation och därmed barngruppernas sammansättning utifrån barnens behov.

Barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning som rör barn. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klargöras och barnet ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter utifrån

ålder och mognad. Även diskrimineringslagens krav på bland annat tillgänglighet och icke-diskriminering behöver beaktas.

En särskild organisatorisk lösning behöver därför bedömas utifrån vilket faktiskt värde den skapar för barnet. En mindre grupp är inte automatiskt mer inkluderande eller mer exkluderande än en större grupp. Det avgörande är vilka möjligheter barnet faktiskt får till utveckling, lärande, trygghet, delaktighet och social gemenskap.

Föreslagen inriktning/placering

Utredningen föreslår att om särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper utformas ska det vara en del av kommunens ordinarie förskoleorganisation och inte som en separat verksamhetsform.

Kävlinge kommun har i nuläget 12 förskolor fördelade på orterna Kävlinge, Furulund/Lackalänga, Dösjebro, Löddeköpinge och Hoftersrup. Förskolorna leds av 6 rektorer. Kommunen har även 4 fristående förskolor i Barsebäck, Löddeköpinge, Hög och Kävlinge. Om särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper ska återinföras ska de organiseras på någon av de kommunala förskolorna.

Att organisera med flexibla särskilt anpassade barngrupper utifrån där vårdnadshavare har valt placering för sitt barn är den organisationsmodell som förskolorna har nu. Det som blir komplicerat och är en utmaning är att det kan ta tid att skapa ändamålsenliga lokaler, minska barnantal i gruppen, skapa tillgängliga miljöer samt att säkerställa rätt kompetens finns, utifrån barn med omfattande stödbehov.

Verksamheten bör erbjuda något kvalitativt mer än enbart en mindre barngrupp. Mervärdet bör bestå av en kombination av:

- mindre sammanhang
- förstärkt personaltäthet
- hög personalkontinuitet
- specialpedagogisk kompetens
- anpassad fysisk, social och pedagogisk miljö
- hög grad av struktur och förutsägbarhet
- individuellt kommunikationsstöd
- möjlighet till återhämtning och reglering av sinnesintryck
- nära samverkan med vårdnadshavare och andra relevanta professioner

Utredningens bedömning är att verksamheten bör vara en förstärkt och särskilt anpassad förskolemiljö inom den samlade förskoleverksamheten.

Målgrupp

Målgruppen bör inte definieras utifrån diagnos. Bedömningen ska i stället ta sin utgångspunkt i barnets funktionella och pedagogiska behov inom omsorg, utveckling och lärande samt hur dessa behov samspelar med den aktuella lärmiljön.

Särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper kan vara aktuell för barn i behov av omfattande särskilt stöd, där en samlad bedömning visar att behoven är svåra att fullt ut tillgodose inom en större ordinarie barngrupp, med ordinarie lokaler eller med ordinarie personal och arbetslag.

Det kan exempelvis handla om omfattande behov inom flera av följande områden:

- kommunikation och samspel
- kognitivt stöd
- struktur och förutsägbarhet
- reglering av sinnesintryck
- förflyttning eller motorik
- personlig omvårdnad
- kontinuerligt och nära vuxenstöd
- trygghet och känsloreglering
- omfattande anpassning av fysisk, social och pedagogisk miljö.

En diagnos kan vara en del av underlaget för att förstå barnets behov men bör inte i sig vara grund för att barnet erbjuds verksamheten. Sektor utbildning bedömer utifrån ovan nämnda behov att det kan finnas ca 10–15 barn som har omfattande behov av särskilt stöd. Utöver dessa barn har förskolorna fler barn som är i behov av särskilt stöd inom delar av ovan nämnda områden. Förskoleteamet redovisar läsår 25/26 att de haft 194 individuppdrag.

Socialstyrelsen (2023) redovisar i sin rapport *Autism förekomst och samsjuklighet* att antal barn som får diagnos Autism ökat succesivt mellan 2010–2023. Även Skolverkets (2024) sammanställning *Elever i anpassad grundskola* pekar på en ökning av elever i anpassad grundskola och att barn/elever identifieras tidigare, redan i förskolan. Förskolan har alla barn, även de som sedan har rätt att gå i anpassad grundskola, både ämne och ämnesområden.

Bedömning och rättssäkerhet

Dokumentationskrav inte reglerat i styrdokument läroplan för förskolan och därmed behöver sektor utbildning ta ställning till att utöka med rutin och dokumentation. Det innebär att ta fram särskilda underlag för dokumentation av processen. För att skapa likvärdighet mellan kommunens förskolor bör en gemensam kommunövergripande process/rutin användas.

Bedömningen föreslås omfatta följande steg:

Identifiera och kartlägga barnets behov

Förskolan beskriver barnets styrkor, behov och förutsättningar samt hur lärmiljön fungerar för barnet.

Analysera genomförda stödinsatser

Förskolan beskriver vilka stöd och anpassningar som genomförts, vilken effekt de haft och vilka behov som kvarstår. Om barnets behov redan från början är mycket omfattande ska processen inte kräva att en lång rad otillräckliga åtgärder först provas.

Samlad tvärprofessionell bedömning

Barnets behov och lämplig förskolemiljö bedöms samlat. Barnets bästa ska vara en tydlig del av analysen och en barnkonsekvensanalys ska vara en del av underlaget.

Dialog med vårdnadshavare

Vårdnadshavarna informeras om bedömningen och om möjliga alternativ. Deras kunskap om barnet ska tas till vara.

Dokumenterat ställningstagande

Ett dokumenterat ställningstagande görs till vilken organisatorisk lösning som bäst kan tillgodose barnets behov.

Planerad övergång

Om barnet erbjuds plats i en särskilt anpassad avdelning eller mindre grupp ska introduktion och övergång planeras individuellt.

Regelbunden uppföljning

Placeringen och stödsatserna följs upp utifrån barnets utveckling, lärande, trygghet, delaktighet och aktuella behov.

Om särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper återinförs bör sektor utbildning överväga en central eller kommunövergripande bedömningsfunktion för att minska risken för att bedömningen blir beroende av vilken förskola barnet går på eller av en enskild profession.

Urvals- och bedömningsprocess för särskilt anpassad avdelning eller barngrupp

För att säkerställa en likvärdig, transparent och rättssäker hantering bör sektor utbildning tillämpa en gemensam urvals- och bedömningsprocess för barn som kan vara aktuella för särskilt anpassad avdelning eller barngrupp.

Utgångspunkten ska vara att plats inte erbjuds utifrån diagnos, funktionsnedsättning eller tillhörighet till en viss kategori. Bedömningen ska i stället grundas på det enskilda barnets behov, barnets bästa samt en analys av vilken förskolemiljö som ger barnet bäst förutsättningar för utveckling, lärande, trygghet och delaktighet.

Urvalsprocessen föreslås omfatta följande steg:

1. Aktualisering

Ett ärende aktualiseras när rektor och förskolans personal bedömer att ett barn har omfattande behov av särskilt stöd och att behoven är svåra att fullt ut tillgodose inom den befintliga barngruppen.

Även vårdnadshavares erfarenheter och synpunkter ska tas till vara i ett tidigt skede.

Aktualisering innebär inte att barnet automatiskt är aktuellt för en särskilt anpassad avdelning, utan att behovet av fördjupad bedömning ska prövas.

2. Pedagogisk kartläggning

Barnets förskola genomför en strukturerad kartläggning av:

- barnets styrkor, intressen och förmågor
- barnets behov av stöd
- barnets kommunikation och samspel
- behov av struktur och förutsägbarhet
- behov av stöd för känsloreglering och sinnesintryck
- behov av nära och kontinuerligt vuxenstöd
- behov av anpassningar av fysisk, social och pedagogisk miljö
- barnets delaktighet i utbildningen
- hur den aktuella lärmiljön påverkar barnets möjligheter att fungera och utvecklas

Den fördjupade kartläggningen ska beskriva både barnets förmågor, behov och vilka krav den aktuella miljön ställer på barnet.

3. Analys av genomförda stödinsatser

Förskolan beskriver vilka stödinsatser och anpassningar som redan har genomförts, vilken effekt dessa har haft och vilka behov som kvarstår.

Utgångspunkten är att relevanta stödinsatser normalt ska ha prövats i den ordinarie verksamheten.

Det ska samtidigt finnas möjlighet att gå vidare till fördjupad bedömning utan en lång provperiod när barnets behov är så omfattande och tydliga att detta bedöms vara förenligt med barnets bästa.

4. Vårdnadshavarnas perspektiv

Vårdnadshavarna ges möjlighet att bidra med sin kunskap om barnet utifrån att barnets röst och barnets bästa och beskriva:

- barnets behov och fungerande strategier
- hur barnet påverkas av olika miljöer
- barnets kommunikation och välbefinnande
- vårdnadshavarnas erfarenheter av genomförda stödinsatser
- deras syn på en eventuell särskilt anpassad förskolemiljö

Vårdnadshavarna ska få tydlig information om verksamhetens (särskilt anpassad avdelning eller barngrupp) syfte, innehåll och möjliga alternativ.

5. Kommunövergripande tvärprofessionell bedömning

Underlaget lämnas till en kommunövergripande bedömningsfunktion.

Syftet är att skapa likvärdighet mellan kommunens förskolor och minska risken för att bedömningen påverkas av den enskilda förskolans organisation, ekonomi eller tillgång till kompetens.

I bedömningen bör exempelvis ingå:

- ansvarig rektor
- specialpedagog
- representant för den centrala barn- och elevhälsan
- vid behov ytterligare relevant kompetens.

Personal som känner barnet väl bidrar med underlag. Externa aktörer så som barn- och ungdomshabiliteringen, BUP eller andra, kan vid behov bidra med relevanta uppgifter inom sina ansvarsområden. Bedömningen av barnets pedagogiska behov och lämplig förskolemiljö görs av förskolan där barnet är placerat.

6. Individuell bedömning utifrån fastställda kriterier

Den kommunövergripande bedömningsfunktionen gör en samlad individuell bedömning.

En särskilt anpassad avdelning eller barngrupp kan övervägas när:

1. barnet har omfattande behov av särskilt stöd
2. stödbehovet påtagligt påverkar barnets möjligheter att delta i utbildningen i en ordinarie barngrupp
3. barnets behov och den aktuella lärmiljön har kartlagts
4. relevanta stödinsatser har prövats eller bedömts som otillräckliga
5. en mindre och mer anpassad miljö bedöms ge barnet väsentligt bättre förutsättningar för utveckling, lärande, trygghet och delaktighet
6. barnets bästa har analyserats
7. barnets perspektiv så långt som möjligt har klarlagts
8. vårdnadshavarna har gjorts delaktiga
9. det finns förutsättningar att erbjuda barnet en verksamhet som motsvarar de identifierade behoven

Kriterierna ska användas som stöd för en helhetsbedömning och inte som en checklista där ett visst antal uppfyllda kriterier automatiskt leder till erbjudande om plats.

Om ett barn bedöms tillhöra målgruppen men tackar nej till erbjudandet ska sektor utbildning säkerställa att barnet fortsatt får det särskilda stöd som barnets behov kräver på den befintliga förskolan.

Prioritering vid fler aktuella barn än platser

Om antalet barn som bedöms kunna ha behov av särskilt anpassad avdelning eller barngrupp överstiger antalet tillgängliga platser behöver en ytterligare prioritering göras.

Prioriteringen bör i första hand utgå från:

- omfattningen och varaktigheten av barnets stödbehov
- hur starkt den nuvarande miljön begränsar barnets möjlighet till trygghet, utveckling och delaktighet
- i vilken grad en särskilt anpassad miljö bedöms kunna förbättra barnets situation
- möjligheterna att tillgodose barnets behov på ett tillräckligt sätt i nuvarande verksamhet
- barnets bästa vid en samlad bedömning

Det ger inte automatiskt företräde att ha en diagnos, att ha geografisk tillhörighet eller att barnet går på en förskola där det finns en särskilt anpassad avdelning eller barngrupp. Beslutet om vem som får plats fattas utifrån en bedömning av barnets behov oavsett vem som har aktualiserat frågan.

Om ett barn bedöms tillhöra målgruppen men inte kan erbjudas plats ska kommunen samtidigt säkerställa att barnet fortsatt får det särskilda stöd som barnets behov kräver i den befintliga undervisningen på förskolan.

Dokumenterat ställningstagande

Efter den samlade bedömningen görs ett dokumenterat ställningstagande.

Dokumentationen bör tydliggöra:

- vilka behov som har identifierats
- vilka underlag som ingått i bedömningen
- barnets bästa
- barnets och vårdnadshavarnas perspektiv
- vilka alternativa lösningar som övervägts
- varför den föreslagna organisatoriska lösningen bedöms vara bäst för barnet
- hur och när bedömningen ska följas upp.

Introduktion och övergång

Om barnet erbjuds plats ska övergången planeras individuellt.

Den avlämnande förskolan, mottagande förskola och vårdnadshavarna planerar tillsammans introduktionen med fokus på kontinuitet, trygghet och barnets behov.

Regelbunden uppföljning och omprövning

En plats på en särskilt anpassad avdelning eller barngrupp ska inte betraktas som permanent.

Barnets situation ska följas upp regelbundet utifrån bland annat:

- trygghet och välbefinnande
- utveckling och lärande
- kommunikation och delaktighet
- sociala relationer
- effekten av stödinsatserna
- aktuella stödbehov
- möjligheten att delta i andra sammanhang
- om den organisatoriska lösningen fortsatt är den som bäst möter barnets behov

När barnets förutsättningar förändras ska även möjligheten till en annan eller mer integrerad lösning provas.

Principer för urvalsprocessen

Urvalsprocessen ska sammanfattningsvis präglas av följande principer:

Barnets behov före diagnos.

Det är barnets individuella funktionella och pedagogiska behov som ska vara styrande.

Barnets bästa före organisatoriska behov.

Verksamheten ska inte användas som lösning på generella bemannings- eller organisationsproblem.

Likvärdig bedömning i hela kommunen.

Barn med jämförbara behov ska bedömas utifrån samma principer oavsett vilken förskola de går på.

Delaktighet.

Barnets perspektiv och vårdnadshavarnas kunskap ska ingå i bedömningen.

Transparens.

Det ska vara tydligt vilka behov verksamheten är avsedd att möta och hur bedömning och prioritering genomförs.

Flexibilitet och omprövning.

Organisatorisk placering ska följas upp och förändras när barnets behov förändras.

Barnets bästa och inkludering

En särskilt anpassad avdelning ska inte ses som en permanent placering. Barns utveckling och stödbehov förändras över tid och verksamheten behöver därför vara flexibel.

För vissa barn kan den särskilt anpassade avdelningen eller barngruppen vara den huvudsakliga förskolemiljön. För andra kan en kombination av ett mindre sammanhang och aktiviteter tillsammans med andra avdelningar vara mest gynnsam.

Utgångspunkten ska inte vara hur många timmar barnet ska vara i respektive barngrupp, utan i vilka sammanhang barnet får bäst förutsättningar för utveckling, lärande, trygghet och meningsfull social gemenskap.

Om en särskilt anpassad avdelning eller barngrupp organiseras i anslutning till andra barngrupper kan delaktighet och gemenskap bland annat skapas genom gemensam utevistelse, lek, projekt, undervisning i mindre blandade grupper, måltider, utflykter och gemensamma traditioner.

Inkludering ska därmed inte likställas med fysisk placering i en stor grupp. För det enskilda barnet behöver frågan vara om miljön skapar faktisk möjlighet att delta och vara en del av en gemenskap.

Kompetens och bemanning

Verksamheten (särskilt anpassad avdelning eller barngrupp) behöver ha en tydlig kompetensprofil.

Personalgruppen bör sammantaget ha kompetens inom bland annat:

- specialpedagogiskt förhållningssätt
- alternativ och kompletterande kommunikation, AKK
- tydliggörande pedagogik
- tillgängliga lärmiljöer, pedagogisk, social och fysisk
- funktionsnedsättningar, pedagogiska konsekvenser och arbetssätt
- bemötande och samspel
- barns kommunikation och språkutveckling
- observation, uppföljning och pedagogisk utveckling
- god förmåga i samverkan

Personaltätheten bör inte fastställas som ett generellt mått för samtliga barn. Bemanningen behöver dimensioneras utifrån barnens faktiska och samlade behov. Men en grundbemanning kopplat till färre barn i barngrupp/avdelning/enhet behöver vara utgångspunkt och vara permanent.

På en särskilt anpassad avdelning ska det finnas förskollärarkompetens, personal med särskild erfarenhet av omfattande stödbehov, nära tillgång till specialpedagogisk kompetens samt möjlighet till regelbunden handledning.

Samverkan med vårdnadshavare och stödfunktioner

Vårdnadshavarnas kunskap om barnet ska vara en central del av bedömningsunderlaget och av planeringen av stödinsatserna.

Samverkan behöver vara strukturerad, återkommande och omfatta:

- barnets styrkor och behov
- syftet med den anpassade miljön
- vilka stödinsatser och anpassningar som genomförs
- hur barnets kommunikation och delaktighet ska stödjas
- hur social gemenskap med andra barn ska säkerställas
- hur utveckling och stödbehov följs upp

Specialpedagogisk kompetens bör ha en central funktion både i bedömning och i utvecklingen av verksamhetens kvalitet. Vid behov kan även andra professioner bidra med underlag inom sina ansvarsområden. Förskolans pedagogiska bedömning av barnets stödbehov är dock fortsatt förskolans ansvar.

Uppföljning och möjlighet till övergång

För varje barn bör det finnas en individuell planering och en fastställd struktur för uppföljning.

Uppföljningen bör bland annat belysa:

- barnets trygghet och välbefinnande
- utveckling och lärande
- kommunikation och delaktighet
- sociala relationer
- självständighet
- stödets effekt
- om stödets omfattning fortfarande är ändamålsenlig
- om den aktuella organisatoriska lösningen fortsatt är den bästa för barnet

Syftet med uppföljningen är inte att barnet återkommande ska behöva kvalificera sig för stöd. Syftet är att säkerställa att stödet och den organisatoriska lösningen fortsatt motsvarar barnets behov.

När barnets behov förändras ska möjligheten till en annan eller mer integrerad lösning kunna prövas. På motsvarande sätt ska ett barn kunna få mer omfattande stöd om behoven ökar.

Särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper som kompetensresurs

En möjlighet är att verksamheten får ett bredare uppdrag och fungerar som ett kompetensnav för hela kommunens förskoleorganisation.

Den kompetens som byggs upp kan exempelvis användas till:

- handledning
- konsultation
- auskultation
- kompetensutveckling
- stöd kring AKK
- stöd i utveckling av tillgängliga lärmiljöer
- pedagogiska kartläggningar
- metodutveckling och erfarenhetsutbyte

På detta sätt minskar risken för att specialistkompetens koncentreras till ett fåtal avdelningar utan att komma övriga förskolor till del.

Konsekvenser och risker

Ett införande av särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper innebär både möjligheter och risker.

För barnet kan en mindre och särskilt anpassad miljö med pedagoger med specialpedagogisk kompetens innebära ökad trygghet, minskad stress och belastning, bättre kommunikativ tillgänglighet, större möjlighet till individuella anpassningar och bättre förutsättningar att lyckas i sitt lärande och sin utveckling.

Samtidigt finns risk för minskad kontakt med en bredare grupp barn, kategorisering (kategoriskt perspektiv) och att en placering blir bestående trots att barnets behov förändras. Dessa risker behöver hanteras genom individuell bedömning, flexibel samverkan med andra avdelningar och regelbunden omprövning.

För verksamheten finns möjlighet att samla specialistkompetens, skapa ökad kontinuitet och stärka metodutveckling och kollegialt lärande. Samtidigt behöver sektorn motverka att den ordinarie verksamheten tappar kompetens eller att särskilt anpassade avdelningar används för att lösa organisatoriska problem snarare än barnets behov.

Införandet av särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper kan medföra en risk för att dessa organisatoriska lösningar i ökad utsträckning efterfrågas för allt fler barn i behov av särskilt stöd. Det kan i sin tur leda till att särskilda lösningar ses som ett förstahandsalternativ, i stället för att barnets behov i första hand möts genom anpassningar och stöd inom den ordinarie förskoleverksamheten.

Förskolan ska präglas av en inkluderande verksamhet där barns olika behov så långt som möjligt möts inom den ordinarie verksamheten. Särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper behöver därför ses som en del av en bredare stödstruktur och användas utifrån en individuell bedömning av barnets behov och barnets bästa.

Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till är det totala antal förskoleplatser som en kommun behöver ha. Om särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper återinförs kommer den förskola där verksamheten planeras vara ha minskat antal platser och sektor utbildning ett minskat antal platser totalt.

Sektor utbildning behöver även skapa en bedömningsgrupp samt ta ställning till vilken dokumentation som kan behövas. Detta medför att nuvarande personalresurser behöver omprioritera i sina ordinarie arbetsuppgifter. Mottagningsprocessen generar i ett utökat krav på administration för förskolan samt för personer i bedömningsgruppen.

Om vi återinför särskilt anpassade avdelningar behöver även ett ställningstagande göras gällande om vårdnadshavare önskar stöd med skjuts till ny förskola, vilket kan medföra en kostnad.

Ekonomiska och organisatoriska förutsättningar och konsekvenser

En särskilt anpassad avdelning bedöms sannolikt innebära en högre kostnad per barn än en ordinarie förskoleplats. Kostnader kan uppstå för högre personaltäthet, specialistkompetens, handledning, kompetensutveckling, lokalanpassningar, hjälpmedel, transporter och samordning.

Samtidigt bör den ekonomiska jämförelsen göras mellan den totala kostnaden för att möta motsvarande stödbehov i olika organisatoriska modeller. Om omfattande individuella stödresurser idag fördelas på ett stort antal förskolor kan en samlad organisation i vissa delar innebära samordningsvinster.

Före ett genomförandebeslut behöver därför följande konkretiseras:

- aktuell och framtida behovsbild, antagande om ca 10–15 barn med omfattande stödbehov
- antal platser och avdelningar
- lokalisering
- gruppstorlek
- bemanning och kompetenssammansättning
- lokalanpassningar
- transportbehov
- kostnad jämfört med dagens stödorganisation

Dessa frågor identifieras även i underlaget som områden som behöver utredas vidare.

Ekonomiskt nuläge:

En enhet motsvarar 36 barn i 3 barngrupper med planeringsförutsättning till 5,52 årsarbetare.

Barngrupp	Antal barn per barngrupp	Antal barnskötare per barngrupp	Antal förskollärare per barngrupp	Antal barnskötare per barn i barngruppen	Antal förskollärare per barn i barngrupp	Antal pedagogisk resurs per barngrupp
1–2 år	8	0,92	0,92	0,115	0,115	1,84
3–4 år	12	0,92	0,92	0,077	0,077	1,84
4–5 år	16	0,92	0,92	0,057	0,057	1,84
Summa	36	2,76	2,76			5,52

Antaganden:

- För en integrerad enhet måste antalet barn reduceras till 24 barn
- Personaltätheten ska fortsätta vara som i en enhet med 36 barn
- Andelen förskollärare ska vara större än andelen barnskötare
- Föreslaget anslag är 2026 års nivå.

Förslag på tjänstefördelning efter antaganden:

Barngrupp	Avser	Antal barn	Antal barnskötare per barn	Antal förskollärare per barn	Antalet pedagogisk resurs per barngrupp	Varav barnskötare	Varav förskollärare
			Utökning i form av anslag				
1–2 år	Särskild enhet	1	0,12	0,37	0,72	0,23	0,49
3–4 år	Särskild enhet	2	0,15	0,50	0,96	0,31	0,65
4–5 år	Särskild enhet	3	0,17	0,56	1,08	0,35	0,73
		5	0,44	1,43	2,86	0,89	1,87

1-2 år	Enhet	4	-	-	0,92	0,46	0,46
3-4 år	Enhet	6	-	-	0,92	0,46	0,46
4-5 år	Enhet	8	-	-	0,92	0,46	0,46
		19			2,76	1,38	1,38
Summa		24	0,44	1,43	5,52	2,26	3,25

Anslag tar höjd för en enhet barnskötare 0,44 årsarbetare samt förskollärare 1,43 årsarbetare.
I anslaget ingår även fortbildning.

Uppskattat anslag för en enhet: 1 220 tkr.

För tre enheter: 3 660 tkr

Pilotverksamhet

En tidsbegränsad pilotverksamhet skulle kunna vara ett lämpligt första steg.

Pilotverksamheten föreslås omfatta en eller två särskilt anpassade avdelningar inom kommunens befintliga förskoleorganisation.

Vid lokalisering bör kommunen särskilt beakta tillgång till lämpliga och anpassningsbara lokaler, möjlighet till återhämtning, fysisk tillgänglighet, utomhusmiljö, geografisk tillgänglighet, förutsättningar för stabil bemanning samt närhet till andra förskoleavdelningar.

Att verksamheten organisatoriskt tillhör en befintlig förskola skapar bättre förutsättningar för gemenskap och flexibel samverkan och minskar risken för att verksamheten utvecklas till en isolerad verksamhet vid sidan av övrig förskola.

Pilotverksamheten föreslås bedrivas under två år. Det första året bör i hög grad användas för etablering och utveckling av arbetssätt. En första deluppföljning kan genomföras efter cirka ett år och en samlad utvärdering inför pilotperiodens slut.

Uppföljning av pilotverksamheten

Utvärderingen bör planeras innan pilotverksamheten startar och utgå från en tydlig nulägesbild.

Följande perspektiv bör ingå:

Barn: trygghet, välbefinnande, delaktighet, kommunikation, relationer, självständighet, utveckling och möjlighet att delta i utbildningen.

Vårdnadshavare: upplevelse av barnets trygghet och utveckling, delaktighet i stödets utformning och samverkan med förskolan.

Personal och verksamhet: kompetens, arbetsmiljö, bemanningsstabilitet, förmåga att möta barnens behov samt samverkan med andra avdelningar.

Likvärdighet: vilka barn som aktualiseras och erbjuds verksamheten, på vilka grunder bedömningar görs och om tillgången till verksamheten är likvärdig.

Ekonomi: faktisk kostnad för pilotverksamheten jämfört med kostnaden för att tillgodose motsvarande stödbehov inom nuvarande organisation.

Efter pilotperioden bör en samlad utvärdering ligga till grund för ställningstagande till om verksamheten ska permanentas, utökas, förändras eller avslutas.

Samlad bedömning

Utredningen visar att en mindre och särskilt anpassad förskolemiljö för vissa barn skulle kunna skapa bättre förutsättningar för trygghet, utveckling, lärande och delaktighet.

En sådan organisation behöver emellertid vara mer än en liten barngrupp. Den behöver innebära en tydlig förstärkning av kvalitet, kompetens, tillgänglighet och bemanning.

För att vara hållbar behöver modellen:

- utgå från individuellt bedömda stödbehov,
- utgå från barnets bästa,
- ha en kommunövergripande och transparent bedömningsprocess,
- erbjuda specialistkompetens och anpassad lärmiljö,
- säkerställa barnets möjlighet till social gemenskap,
- involvera vårdnadshavare,
- följas upp och omprövas,
- inte ersätta det generella arbetet med inkluderande och tillgängliga förskolemiljöer.

Utredningen bedömer därför att särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper kan införas som en del av kommunens samlade stödstruktur, men att ett införande lämpligen bör inledas som en pilotverksamhet. Inför en sådan pilot behöver resursfördelning utredas vidare och så även lokalisering, organisering på förskola, vårdnadshavares åsikt samt en barnkonsekvensanalys genomföras. Vidare utredning och planering behöver genomföras i samverkan med rektorerna i förskolan

En pilot gör det möjligt att utveckla en likvärdig och rättssäker bedömningsprocess, pröva organisation och arbetssätt, följa effekterna för barnen och analysera de ekonomiska konsekvenserna innan kommunen fattar beslut om en långsiktig organisation.

Bilaga 1, Barnrättsresonemang

Vid övervägande om att inrätta särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper i förskolan behöver barnets bästa vara en central utgångspunkt. Utgångspunkten är att alla barn har rätt till en likvärdig förskola och att verksamheten ska utformas så att varje barn ges möjlighet till trygghet, utveckling, lärande, delaktighet och gemenskap utifrån sina förutsättningar.

Ett barnrättsperspektiv innebär samtidigt att **inkludering inte enbart kan bedömas utifrån var barnet är placerat**, utan också utifrån barnets faktiska möjlighet att vara delaktigt, utvecklas och få sina behov tillgodosedda. För vissa barn kan en mindre och mer anpassad grupp innebära bättre förutsättningar för trygghet, kommunikation, lärande, lek, vila och social delaktighet. En anpassad verksamhet kan exempelvis möjliggöra högre personaltäthet, särskild kompetens, individuellt anpassad pedagogik och mer tillgängliga lärmiljöer.

Samtidigt behöver risken för **segregering och upplevd särlösning** beaktas. En särskilt anpassad avdelning eller mindre grupp bör därför inte innebära att barnet automatiskt skiljs från förskolans övriga verksamhet. Organisatoriska lösningar som möjliggör samverkan mellan grupper, gemensamma aktiviteter och deltagande i den ordinarie verksamheten utifrån varje barns förutsättningar kan bidra till att förena behovet av individuellt stöd med rätten till social gemenskap och inkludering.

Ur ett barnrättsperspektiv är det därför viktigt att en placering i en särskilt anpassad avdelning **inte utgår enbart från diagnos eller en viss kategori av stödbehov**, utan från en individuell bedömning av barnets behov och vad som bedöms vara barnets bästa. Bedömningen behöver väga samman barnets behov av stöd och anpassningar med behovet av kontinuitet, relationer, delaktighet och tillhörighet.

Barnets rätt att komma till tals behöver också säkerställas. Barnets perspektiv bör så långt som möjligt inhämtas och dokumenteras utifrån barnets ålder, mognad och kommunikativa förutsättningar. För yngre barn eller barn som har svårt att uttrycka sin vilja verbalt kan observationer, alternativa kommunikationsformer och kunskap om barnets reaktioner och uttryck vara viktiga delar. Underlaget lyfter särskilt fram barnanpassad information, observationer, samtal och dokumenterad återkoppling som sätt att stärka barns delaktighet.

Barnrättslig bedömning

Tabellen visar hur centrala artiklar i barnkonventionen har betydelse vid införande av särskilda avdelningar eller mindre grupper i förskolan, samt vad som behöver säkerställas för att tillgodose barnets rättigheter.

Barnrättslig princip	Betydelse för särskilda avdelningar/mindre grupper	Vad behöver säkerställas?
 Artikel 2 – Icke-diskriminering	Barn ska ha likvärdig tillgång till utbildning och stöd oavsett funktionsförmåga eller stödbehov.	Tillgängliga lärmiljöer och att urval/placering sker på sakliga och individuella grunder.
 Artikel 3 – Barnets bästa	Barnets bästa ska vara en central utgångspunkt vid organisation och individuell placering.	Individuell bedömning, dokumenterad avvägning och regelbunden omprövning.
 Artikel 6 – Utveckling	Organisationen ska ge barnet bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande.	Rätt kompetens, personaltäthet, pedagogiska anpassningar och stöd.
 Artikel 12 – Delaktighet	Barnet har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade utifrån ålder och mognad.	Samtal, observationer, alternativa kommunikationsformer och dokumentation.
 Artikel 23 – Barn med funktionsnedsättning	Barn ska ges förutsättningar för ett värdigt liv, delaktighet och aktivt deltagande.	Stöd och anpassningar utan att barnet i onödan begränsas från gemenskap med andra barn.
 Artikel 28–29 – Utbildning	Alla barn ska ges reella möjligheter till utbildning och utveckling utifrån sina förutsättningar.	En pedagogisk miljö som kan möta barnets individuella behov.
 Artikel 31 – Lek, vila och fritid	Barnets hela förskoledag behöver vara tillgänglig och hållbar.	Möjlighet till anpassad lek, återhämtning, vila och stimulans.

Samlad bedömning

Utifrån ett barnrättsperspektiv kan särskilt anpassade avdelningar eller barngrupper vara **förenliga med principen om en inkluderande och likvärdig förskola**, under förutsättning att de utformas utifrån barnets bästa och inte blir en generell eller permanent särlosning för en viss grupp barn.

En sådan organisation skulle kunna vara motiverad när den ordinarie verksamheten, trots relevanta stödinsatser och anpassningar, inte i tillräcklig utsträckning kan ge ett barn den trygghet, tillgänglighet och det stöd som barnet behöver för att utvecklas och vara delaktigt. Samtidigt behöver verksamheten aktivt motverka segregation och skapa möjligheter till gemenskap och deltagande tillsammans med andra barn.

Särskild vikt bör därför läggas vid **individuell prövning, barnets delaktighet, vårdnadshavares perspektiv, kontinuerlig uppföljning och möjlighet till omprövning**. På så sätt blir den särskilt anpassade avdelningen eller barngruppen inte ett mål i sig, utan ett organisatoriskt verktyg för att säkerställa barnets rättigheter och barnets bästa. Detta ligger också i linje med underlagets slutsats att anpassad verksamhet kan stärka barns utveckling, tillgänglighet och likvärdighet, samtidigt som genomförandet behöver följas upp kontinuerligt.

§ 64 Uppföljning nationella mål

UN 2026/00009

Beslut

utbildningsnämnden beslutar

att Utbildningsnämnden har tagit del av deluppföljning för nationella mål för läsåret 2025/2026.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden ska i egenskap av huvudman för utbildning i förskola och skola följa upp kvaliteten i verksamheterna och särskilt beakta de nationella målen för utbildningen.

Årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet innebär att de nationella målen följs upp vid olika tidpunkter under läsåret.

Kunskapsrapporten 25/26 sammanfattar områdena Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolans läroplan och Kunskaper i grundskolans läroplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Kunskapsrapport läsåret 2025/2026

Kunskapsrapport läsåret 2025–2026

Sektor utbildning

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning.....	4
Verksamheternas kvalitet utifrån nationella mål	5
Förskolan.....	5
Statistik i förskolan.....	5
Nationellt mål – Uppföljning, utvärdering och utveckling	6
Gymnasiebehörighet	7
Förskoleklass	8
Nationellt mål – Kunskaper.....	8
Kartläggningmaterial	8
Grundskolan	9
Nationellt mål – Kunskaper.....	9
Stöd till elever som har studiesvårigheter	9
Studieresultat i årskurs 1	10
Studieresultat i årskurs 3	11
Studieresultat i årskurs 6	12
Gymnasiebehörighet i åk 6.....	14
Studieresultat i årskurs 9	17
Gymnasiebehörighet åk 9.....	19

Inledning

Varje huvudman ska enligt skollagen systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och analysera utbildningen. Resultaten av uppföljningen ska ligga till grund för insatser som utvecklar verksamheten och förbättrar måluppfyllelsen. Kvalitetsarbetet ska även bedrivas på enhetsnivå under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Det övergripande syftet är att säkerställa att utbildningen utvecklas i riktning mot de nationella målen.

Under läsåret får utbildningsnämnden återkommande rapporter om verksamheternas kvalitet och måluppfyllelse. Därigenom kan nämnden följa utvecklingen och såväl styrkor som utvecklingsbehov. Tidigare under läsåret har sammanfattningar presenterats inom områdena *Skolan och omvärlden, Normer och värden, Övergång och samverkan, Förskollärares ansvar i undervisningen* samt *Omsorg, utveckling och lärande*. Denna rapport fokuserar på de övergripande målen som rör *Kunskaper* i grundskolans läroplan samt *Uppföljning, utvärdering och utveckling* i förskolans läroplan. I grundskolan redovisas och analyseras resultat från förskoleklass samt årskurs 1, 3, 6 och 9. Resultaten i årskurs 6 och 9 är uppdelade i följande fyra underrubriker: *Andelen elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, Betygspoäng, Meritvärde och Gymnasiebehörighet*. Rapportens underlag utgörs av dialoger, betygsresultat, enheternas kunskapsanalyser samt annan relevant statistik. Jämförelser mellan enheter och med nationella resultat över tid synliggör mönster och utvecklingstendenser. Underlaget används för att identifiera framgångsfaktorer, variationer i måluppfyllelse och områden där ytterligare insatser behövs.

Utbildningens kvalitet handlar både om resultaten och om de processer och förutsättningar som påverkar möjligheterna att nå målen. En samlad bedömning behöver därför beakta hur exempelvis organisation, kompetens och resurser påverkar barns och elevers lärande och utveckling. Kommunen ska enligt skollagen fördela resurser efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. I Kävlinge sker detta genom en resursfördelningsmodell som bland annat omfattar volymbaserad fördelning, socioekonomisk viktning och statsbidrag. Syftet är att ge alla barn och elever likvärdiga möjligheter att utvecklas så långt som möjligt. Eftersom enheternas förutsättningar varierar behöver organisation och insatser samtidigt anpassas efter lokala behov.

Den demografiska utvecklingen innebär en betydande utmaning för utbildningssektorn. Minskande barn- och elevkullar påverkar behovet av lokaler och personal samt verksamheternas organisation och resursfördelning. Förskolans organisation har anpassats till lägre barnvolymen men prognosen visar på en ytterligare minskning fram till 2030. Elevunderlaget på flera F-6-skolor minskar, vilket bland annat lett till färre förskoleklasser. Förändringen kommer successivt och den stora påverkan på högstadiet kommer sannolikt först ett par år in på 2030-talet. Omställningen är krävande inom alla stadier och RKA, Rådet för främjande av kommunala analyser, förmedlar att antal barn kommer att minska under åtminstone tre mandatperioder och att det för kommunerna sannolikt innebär ökande kostnader trots färre elever.

Utbildningssektorn står samtidigt inför flera nationella reformer. De nya bestämmelserna om stöd i grundskolan och regleringen av lärarnas undervisningsuppdrag bedöms få stor påverkan på verksamheternas organisation, bemanning och ekonomi. Särskilt betydelsefullt är hur statsbidragen kommer att utformas och i vilken omfattning tidigare disponibla medel behöver användas för att finansiera reformerna.

Rapporten redovisar huvudsakligen kommunövergripande resultat, men bakom dessa finns variationer mellan ämnen, elevgrupper och enheter. Det systematiska kvalitetsarbetet har

utvecklats genom tätare uppföljning och en tydligare koppling mellan identifierade behov, genomförda insatser och resultat. Fokus har förflyttats från generella insatser på kommunnivå till mer enhets- och elevspecifika analyser och åtgärder. Det ger bättre förutsättningar att följa undervisningens betydelse för elevernas kunskapsutveckling och rikta insatser där behoven är störst.

Sammanfattning

Läsårsresultaten för 2025/2026 visar sammantaget en hög måluppfyllelse och en stabil utveckling för de kommunala förskolorna och grundskolorna. Enheternas kunskapsanalyser synliggör hur uthålligt utvecklingsarbete, kollegialt lärande och en undervisning som möter barns och elevers behov bidrar till resultaten.

Förskolorna har en stabil grund för arbetet med lärande och omsorg och fortsätter utveckla språk, närvaro och tidiga insatser, samtidigt som minskande barnantal kräver kontinuerlig anpassning av organisation och bemanning. Under läsåret har förskolorna även arbetat med en gemensam ram som synliggör verksamheternas styrkor och gemensamma fokusområden. Ramen kommer att presenteras under kommande läsår.

I grundskolan är resultaten överlag goda, men utvecklingen varierar mellan årskurser, ämnen och skolor. Fler skolor än tidigare når sitt förväntade värde för gymnasiebehörighet. I årskurs 6 ökar andelen elever med godkänt i alla ämnen och meritvärdet ligger kvar på en hög nivå.

Årets nior har gjort en särskilt imponerande utvecklingsresa under högstadiet. Från ett utmanande utgångsläge har eleverna förbättrat sina resultat betydligt och fler har öppnat dörren till fortsatta gymnasiestudier. Framstegen ger kraft åt det fortsatta arbetet. Genom strukturerad undervisning, nära uppföljning och tidiga, riktade stödinsatser kan fler elever få förutsättningar att lyckas och ta nästa steg i sin utbildning.

Verksamheternas kvalitet utifrån nationella mål

Förskolan

Statistik i förskolan

Uppföljningen av förskolans kvalitet bygger på en kombination av kvantitativa indikatorer och kvalitativa underlag. Barngruppsstorlek och personalens utbildningsnivå ger tillsammans med kunskapsanalyser, kvalitetsdialoger och verksamhetsbesök en samlad bild av verksamhetens förutsättningar, kvalitet och utveckling.

Kävlinge kommuns förskollärartäthet har förbättrats något, från 11,2 till 11,0 barn per förskollärare med legitimation, se tabell nedan. Den eventuella försämring som lyftes föregående år, mot bakgrund av kommunens restriktiva nyanställningsstrategi och genomförda arbetsbrist-process, har därmed inte skett. Samtidigt har rikets genomsnitt förbättrats från 11,1 till 10,6 barn per förskollärare, vilket innebär att Kävlunge fortsatt ligger över riket.

Antal barn/lärare med förskollärarlegitimation

	2022	2023	2024	2025
Kävlinge	10,9	11,2	11,2	11,0
Riket	11,6	11,5	11,1	10,6

Källa Kolada 260911 (baserat på data från Skolverket och SCB)

Antalet inskrivna barn per årsarbetare har ökat något, från 5,7 barn 2024 till 5,8 barn 2025. I riket har motsvarande siffra minskat från 5,2 till 5,1. Detta tyder på en relativt låg grundbemanning i Kävlunges förskolor, en bild som även framkommer i de workshops som genomförts inom Uprooting. Samtidigt har andelen heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen fortsatt att öka och uppgår 2025 till 51,9 %, jämfört med 47,4 % i riket. De kvalitativa analyserna under läsåret visar att tillgången till förskollärarkompetens har betydelse för verksamhetens utveckling. Flera rektorer beskriver hur förskollärare och förstelärare bidrar till kvalitet i planering, reflektion och analys, samtidigt som samarbetet mellan förskollärare och barnskötare fungerar väl och är en viktig förutsättning för barns omsorg och lärande.

Kävlinge har fortsatt betydligt mindre barngrupper än genomsnittet för landets kommuner, se tabell nedan. 2025 var det genomsnittliga antalet barn per barngrupp 10,9 i Kävlunge jämfört med 15,6 för riket. Gruppstorleken i Kävlunge har minskat marginellt från 11,0 till 10,9 sedan föregående år, se tabell nedan.

Barngrupp, antal barn per barngrupp, kommunal regi

	2022	2023	2024	2025
Kävlinge	10,4	10,1	11,0	10,9
Riket	15,5	15,5	15,6	15,6

Källa Kolada 260911 (baserat på data från Skolverket och SCB)

Kunskapsanalyserna stödjer bilden av att organisation och gruppssammansättning har betydelse för utbildningens kvalitet. Mindre sammanhang ger möjlighet att skapa nära relationer, följa barnens utveckling och tidigt uppmärksamma behov av stöd, men analyserna visar att det inte enbart är gruppens storlek som är avgörande. Gruppssammansättning, barnens olika behov, personalens kompetens och pedagogernas möjligheter att planera och reflektera tillsammans påverkar också förutsättningarna för undervisningen. Att långsiktigt upprätthålla dessa förutsättningar innebär dock en utmaning. Rektorerna beskriver att sjunkande barnantal och

verksamhetens ekonomiska förutsättningar ställer krav på kontinuerliga anpassningar av organisation och bemanning, samtidigt som stabilitet, kompetens och ändamålsenliga barngrupper behöver värnas.

Nationellt mål – Uppföljning, utvärdering och utveckling

I föregående års kunskapsrapport konstaterades att förskolorna i huvudsak hade etablerade strukturer för planering, uppföljning och dokumentation, men att kvaliteten påverkades av bland annat kontinuitet, organisatoriska förutsättningar och möjligheten till gemensam reflektion.

Årets analyser bekräftar att det finns en stabil grund för det systematiska kvalitetsarbetet. Gemensamma strukturer och verktyg samt kollegiala forum ger kontinuitet och stöd i arbetet. Flera förskolor förmedlar att det tydligt går att följa hur dokumentation och analys leder till förändringar i undervisning och arbetssätt. Samtidigt finns skillnader mellan och inom förskolorna i hur systematiskt underlagen analyseras och används för fortsatt utveckling. Kollegiala forum, förstelärare och tillgång till förskollärarkompetens lyfts fram som viktiga förutsättningar för att utveckla analysförmågan och bidra till ökad samsyn och likvärdighet. Som ett led i arbetet för att stärka kvaliteten ökades antalet förstelärare från nio till tolv inför läsåret 26/27. Två av dessa rekryterades internt och en externt. Satsningen syftar både till att stärka utvecklingsarbetet på enheterna och till att skapa ökade möjligheter till kollegialt lärande och kunskapsutbyte mellan förskolorna.

Kunskapsanalyserna visar på en förflyttning där utvecklingsbehovet i mindre utsträckning handlar om att skapa fler strukturer eller mer dokumentation och i större utsträckning om att utveckla kvaliteten i det som redan görs. Flera analyser visar att barnens förändrade kunnande kan följas och kopplas till undervisningen, men också att detta blir tydligast inom områden som varit särskilt prioriterade. En fortsatt utmaning är därför att följa hela läroplansuppdraget, även den undervisning och det lärande som sker kontinuerligt under dagen, exempelvis i leken, vid måltiden och i kapprummet, och som inte alltid fångas i planeringsverktygen.

Uppföljning, utvärdering och utveckling har betydelse för kvaliteten inom samtliga nationella mål, eftersom ett väl fungerande kvalitetsarbete gör det möjligt att identifiera styrkor och utvecklingsbehov. Årets kunskapsanalyser och genomförda kvalitetsdialoger visar att nästa steg inte handlar om mer dokumentation utan om att den dokumentation som görs är relevant, hanterbar och används för analys och utveckling av utbildningen. Detta ligger i linje med den tidigare redovisade kvalitetsdialogen om förskollärarens ansvar, där dokumentationens ändamålsenlighet identifierades som ett fortsatt utvecklingsområde.

Sammantaget visar årets kunskapsanalyser att förskolorna har väl etablerade strukturer för uppföljning, utvärdering och utveckling. Barnens perspektiv är en viktig del av uppföljningen och synliggörs genom pedagogisk dokumentation, observationer och genom att deras intressen, erfarenheter och uttryck påverkar den fortsatta undervisningen. Under kommande läsår fortsätter arbetet med att utveckla formerna för dokumentation och uppföljning. Möjligheterna att använda en ny lärplattform för att förenkla och stödja dokumentationen kommer att ses över, liksom hur Prorenata kan användas inom fler områden än kränkande behandling.

Gymnasiebehörighet

Årets kunskapsanalyser visar att de tidigare identifierade områdena – språkutveckling, närvaro och tidiga insatser – fortsatt har en central plats i förskolornas utvecklingsarbete. Förskolans arbete för att långsiktigt bidra till ökad gymnasiebehörighet präglas av kontinuitet och uthållighet.

Det *språkutvecklande arbetet* är en central del av förskolornas undervisning. Högläsning, boksamtal, lek och olika kommunikativa strategier används för att utveckla barns ordförråd, begreppsförståelse och förmåga att uttrycka och resonera kring sina tankar. Arvidsborg och Dösjebro lyfter särskilt förmågan att berätta, beskriva och resonera och visar samtidigt på en progression i språkutvecklingen där äldre barn i allt högre grad använder både vardagsspråk och kunskapsspråk. På Stinsgården och Stationsstaden beskriver rektor exempelvis att barnen i större utsträckning uppmärksammar och frågar efter betydelsen av nya ord. Förhållningssättet "Det finns inga svåra ord, bara nya" beskrivs ha fått fäste hos både pedagoger och barn. På Kompassen och Tolvåker beskrivs hur det språkutvecklande arbetet har bidragit till ökat talutrymme och delaktighet för barnen samt stärkt deras tilltro till den egna förmågan. Det långsiktiga språkutvecklande arbetet bygger vidare på erfarenheterna från Kävlinge kommuns treåriga medverkan i Ifous-programmet, som avslutades i januari 2026. Erfarenheter av bland annat lekresponsiv undervisning, aktionsforskning och kollegial reflektion tas vidare i förskolornas fortsatta utvecklingsarbete.

Regelbunden *närvaro* ger barnen kontinuitet i undervisningen och möjlighet att vara delaktiga i förskolans språkliga och sociala sammanhang. Förskolorna beskriver hur barns närvaro följs upp och hur låg närvaro uppmärksammas i dialog mellan pedagoger och ledning. Samtal med vårdnadshavare och vid behov samverkan med exempelvis BVC är delar i arbetet för att öka närvaron. Ett fortsatt utvecklingsområde är att säkerställa ett än mer systematiskt närvaroarbete som möjliggör tidig uppmärksamhet och insatser utifrån barnets behov.

Tidiga insatser är den tredje långsiktiga prioriteringen. Förskolorna beskriver betydelsen av att tidigt identifiera barn i behov av stöd och anpassa arbetssätt, lärmiljöer och organisation. Lackalänga och Ljunggården beskriver i sin kunskapsanalys exempelvis hur arbete i mindre grupper, täta dialoger och nära samarbete med Förskoleteamet skapar förutsättningar för att tidigt möta barnens behov.

Årets analyser synliggör också att språk och tidig kunskapsutveckling behöver ses tillsammans med trygghet, relationer, delaktighet och tilltro till den egna förmågan. Dessa delar utvecklas parallellt och behöver ges utrymme och kontinuitet genom hela utbildningskedjan. Skönadal och Henkelstorp beskriver exempelvis att frågor om barnens sociala utveckling får allt större utrymme i samband med övergången till förskoleklass – förmågan att delta i lek och gemenskap, samspela med andra, hantera konflikter och motgångar samt fungera i grupp. På Emyhill och Nya Dala har arbetet tillsammans med Förskoleteamet, med fokus på anknytningsteori, bidragit till utvecklade arbetssätt för att stärka barns trygghet och stabila relationer till vuxna.

Sammantaget visar årets kunskapsanalyser en kontinuitet i det långsiktiga arbetet med språk, närvaro och tidiga insatser. Parallellt med detta har samverkan mellan förskola och skola utvecklats utifrån 1–16-årsperspektivet. Flera förskolor beskriver exempelvis hur gemensamma samverkansdagar används för att analysera resultaten, synliggöra progression och likvärdighet samt utveckla övergången mellan förskola och skola. Genom ett ömsesidigt kunskapsutbyte kan förskolan få ökad kunskap om barnens fortsatta progression samtidigt som skolan får ökad kunskap om hur kontinuitet kan skapas i barnens lärande vid övergången.

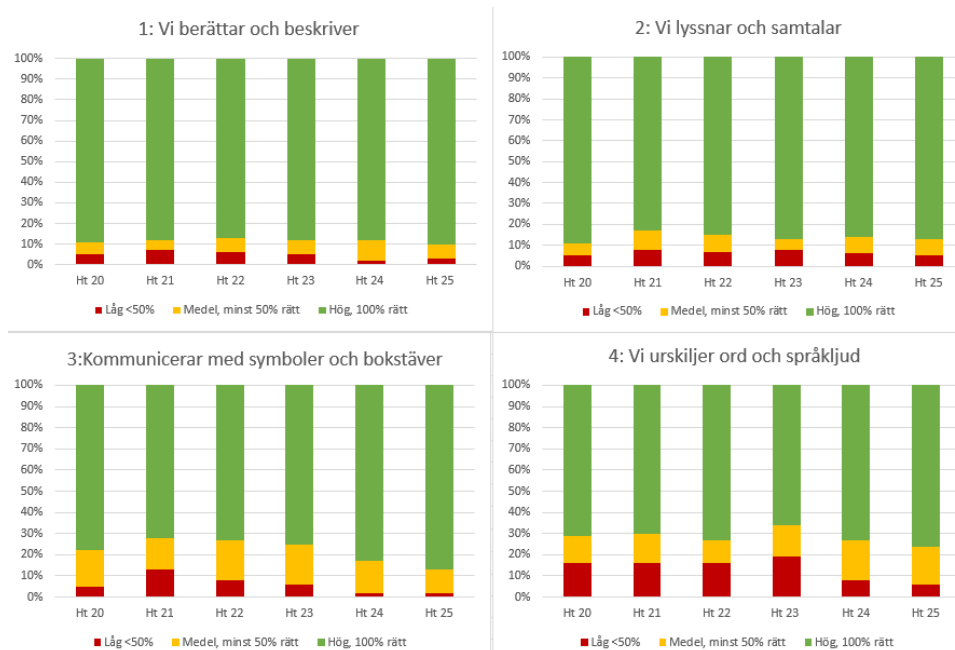
Förskoleklass

Nationellt mål – Kunskaper

Kartläggningsmaterial

I förskoleklass genomförs Skolverkets kartläggningsmaterial *Hitta språket* och *Hitta matematiken* under höstterminen. Kartläggningen ger underlag för att planera och anpassa undervisningen och för att tidigt identifiera elever som behöver ytterligare stöd eller större utmaningar. Resultaten återkopplas även till förskolorna och används som ett av underlagen i förskolans kvalitetsarbete. På så sätt bidrar kartläggningen till en röd tråd mellan förskola, förskoleklass och den fortsatta undervisningen i grundskolan.

Årets kunskapsanalyser visar överlag goda resultat i förskoleklass, men också variationer mellan skolor och elevgrupper. I *Hitta språket* syns bland annat utvecklingsbehov inom språklig medvetenhet och begreppsförståelse. I *Hitta matematiken* handlar det exempelvis om taluppfattning och matematiska begrepp. Flera analyser visar samtidigt att språket har betydelse för elevernas lärande även i matematik. Ett tydligt gemensamt mönster är att resultaten från höstens kartläggning omsätts i tidiga och riktade förändringar av undervisningen. Flera skolor beskriver arbete i mindre eller flexibla grupper, där elever som behöver stöd får mer tid, repetition och stöttning samtidigt som elever som kommit längre kan utmanas. Språkutvecklande arbetssätt och konkret och undersökande undervisning i matematik återkommer i analyserna. Skolornas uppföljningar i slutet av vårterminen visar en positiv kunskapsutveckling som i analyserna kopplas till genomförda insatser.

Resultaten i *Hitta språket* har förbättrats över tid, se diagram. Den positiva utvecklingen sammanfaller med kommunens långsiktiga fokus på språkutvecklande arbetssätt, där medverkan i Ifous FoU-program *Språkutvecklande förskola* kan vara en bidragande del. Från och med läsåret 2026/27 har Skolverket reviderat *Hitta språket* och *Hitta matematiken*. Materialen har fått ett tydligare fokus på grundläggande färdigheter och en tydligare progression mot de nya bedömningsstöden i årskurs 1, *Fånga språket* och *Fånga matematiken*. Det innebär att resultaten framöver inte kan jämföras med tidigare års sammanställningar. Kommunens redovisning av resultaten kommer därför att behöva utformas på ett nytt sätt.

Grundskolan

Nationellt mål – Kunskaper

Stöd till elever som har studiesvårigheter

Nationellt

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Nationellt hade 7,1 % av eleverna i grundskolans årskurs 1–9 ett åtgärdsprogram läsåret 2025/26, en ökning jämfört med föregående läsår. Andelen var högre bland pojkar än bland flickor. Andelen elever med åtgärdsprogram ökar från årskurs 1 till årskurs 6, minskar mellan årskurs 6 och 7 och ökar därefter igen. Högst är andelen i årskurs 9, där drygt 11 % av eleverna har ett åtgärdsprogram. Andelen elever med åtgärdsprogram är svår att använda som ett enskilt mått på kvaliteten i skolornas stödarbete, eftersom den bland annat påverkas av elevernas stödbehov, hur stödet organiseras och hur gränsen mellan extra anpassningar och särskilt stöd tillämpas.

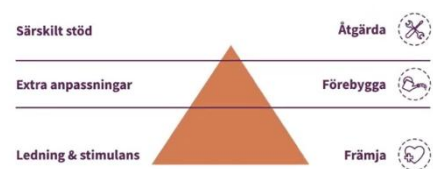
Kävlinge kommuns grundskolor

Läsår 2025/2026 hade 8,5% av eleverna i årskurs 1–9 ett åtgärdsprogram. Även i Kävlinge var andelen högre bland pojkar än bland flickor.

Utvecklingen mellan

årskurserna följer i huvudsak samma mönster som i riket, men minskningen mellan årskurs 6 och 7 är mer framträdande. Det största antalet och den högsta andelen elever med åtgärdsprogram fanns i årskurs 9.

I årskurs 6–9 hade 153 elever åtgärdsprogram, samtidigt som 225 elever inte nådde gymnasiebehörighet i juni. Uppgifterna är inte direkt jämförbara, eftersom alla elever som inte når behörighet inte behöver vara i behov av särskilt stöd. Stöd kan även ges genom extra anpassningar och för vissa elever kan utredning eller planering av insatser pågå. Skolornas analyser visar att insatser inom ramen för åtgärdsprogram har bidragit till ökad måluppfyllelse, exempelvis har åtgärdsprogram kunnat avslutas när eleverna inte längre bedömts behöva särskilt stöd.

Bilder från Skolverket

Totalt antal åtgärdsprogram/

Årskurs	Flickor		Pojkar		Totalt	
	24/25	25/26	24/25	25/26	24/25	25/26
F-klass	0	0	4	1	4	1
1	6	7	7	11	13	18
2	5	8	13	10	18	18
3	7	12	15	18	22	30
4	11	13	26	20	37	33
5	12	14	20	30	32	44
6	15	21	19	22	34	43
7	10	4	25	8	35	12
8	14	18	25	25	38	43
9	12	24	16	31	28	55

I analyserna framkommer viss variation i hur arbetet med särskilt stöd genomförs och dokumenteras. Det kan därför vara av värde att se över den gemensamma processen för särskilt stöd – från att ett stödbehov uppmärksammas och utreds till beslut om åtgärdsprogram samt genomförande, uppföljning och utvärdering av insatserna. Syftet är inte att öka antalet åtgärdsprogram, utan att skapa en likvärdig och väl fungerande process där beslut grundas på elevens utredda stödbehov. Den pågående upphandlingen av en ny lärplattform, med planerad implementering hösten 2027, ger ett naturligt tillfälle att genomföra översynen. Inför implementeringen behöver beslut fattas om åtgärdsprogram ska dokumenteras i lärplattformen eller i Prorenata. Det valda systemet bör stödja gemensamma rutiner och skapa bättre möjligheter till uppföljning på skol- och huvudmannanivå, då dagens system medför ett omfattande sammanställningsarbete för både rektorer och förvaltning.

Studieresultat i årskurs 1

I årskurs 1 finns kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i svenska och svenska som andraspråk. Kriterierna avser endast elevernas läsförståelse. Årets resultat visar att ca 93 % av eleverna i svenska når minst kunskapskriterierna, medan motsvarande andel i svenska som andraspråk är 74 %. Resultaten visar inga tydliga skillnader mellan flickor och pojkar, även om en något högre andel flickor når längre än kunskapskriterierna i svenska. I svenska som andraspråk har resultatet förbättrats jämfört med föregående år, men skillnaden mot svenska är fortsatt stor. Skolornas analyser beskriver behov av fortsatt fokus på ordförråd, begreppsförståelse och läsförståelse för elever som läser svenska som andraspråk.

Svenska: Godtagbara kunskaper i läsförståelse i slutet av åk 1	23/24	24/25	25/26	Svenska som andraspråk: Godtagbara kunskaper i läsförståelse i slutet av åk 1	23/24	24/25	25/26
Andel elever som når längre än kunskapskravet	41	45	43,7	Andel elever som når längre än kunskapskravet	5	25	5
Andel elever som når kunskapskravet	55	50	49,5	Andel elever som når längre än kunskapskravet	65	39	69
Andel elever som inte når kunskapskravet	4	5	6,8	Andel elever som inte når kunskapskravet	30	36	26
Antal elever	409	376	368	Antal elever	43	36	42

Andelen elever som inte når kunskapskriterierna har successivt ökat under tre år till 6,8 % läsåret 2025/26. På den enskilda skolan handlar förändringen ofta om någon enstaka elev och blir därför inte lika tydlig i skolornas analyser. På kommunnivå framträder däremot en successiv negativ utveckling som behöver följas och analyseras vidare.

Bland elever som ännu inte når kriterierna beskriver skolorna både svårigheter i språk- och läsutvecklingen och andra individuella behov som ställer krav på anpassning och stöd i undervisningen. Återkommande framgångsfaktorer är tidiga och riktade insatser, intensivläsning, undervisning i mindre och flexibla grupper, strukturerad och språkutvecklande undervisning samt nära samarbete mellan lärare, specialpedagogisk kompetens och lärare i svenska som andraspråk. Skolornas analyser ger en samstämmig bild av en stor spridning i elevernas kunskapsutveckling. Flera skolor beskriver spridningen som en utmaning som ställer krav på en undervisning som möter såväl elever i behov av stöd som elever som redan kommit långt i sin läsutveckling.

Mot bakgrund av de goda resultaten i förskoleklass är utvecklingen i årskurs 1 särskilt angelägen att följa. Även om resultaten inte är direkt jämförbara väcker utvecklingen frågor om progressionen mellan förskoleklass och årskurs 1. För rektorerna finns det anledning att närmre följa hur elevernas tidiga språk- och läsutveckling tas tillvara i undervisningen och hur identifierade behov omsätts i tidiga och träffsäkra insatser.

Det nationella bedömningsstödet, som genomförs både höst och vår, ger en bredare bild av elevernas kunskapsutveckling än kunskapskriteriet i läsförståelse. Skolornas analyser visar en stor spridning inom såväl svenska/svenska som andraspråk som matematik. I svenska framträder skrivutvecklingen på flera skolor som ett utvecklingsområde, medan resultaten i matematik visar behov kopplade till framför allt taluppfattning. Som framgångsfaktorer lyfter flera skolor att resultaten från bedömningsstödet används för att tidigt identifiera behov och rikta insatser samt ett nära samarbete mellan lärare och specialpedagogisk kompetens. Inför läsåret 2026/2027 reviderar Skolverket bedömningsstödet i årskurs 1, som framöver kommer att benämnas *Fånga språket* och *Fånga matematiken*.

Studieresultat i årskurs 3

Nationella jämförelser av resultaten i årskurs 3 finns för de nationella proven i svenska, svenska som andraspråk och matematik. År 2025 klarade 80 % av eleverna i Kävlinge samtliga delprov i matematik, jämfört med 66 % i riket. I svenska/svenska som andraspråk var motsvarande andel 81 %, se diagram. Kävlinge har under perioden 2023–2025 legat stabilt, med resultat på 77–81 % i svenska/ svenska som andraspråk och en ökning från cirka 72 till 80 % i matematik.

I årskurs 3 finns även kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i svenska, svenska som andraspråk, matematik, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. Dessa används i skolornas analyser, men det finns ingen motsvarande nationell statistik att jämföra med. Av kommunens 443 elever når 97,5 % minst kunskapskriterierna i NO och 97,1 % i SO. Motsvarande andel är 92,8 % i svenska och 91,6 % i matematik. I svenska som andraspråk når 68,3 % kriterierna, vilket innebär att 13 av 41 elever ännu inte når den förväntade nivån.

Skolornas analyser ger en varierad bild av könsskillnaderna. Några skolor uppmärksammar att pojkarnas resultat varierar mer inom läsning och skrivning, medan andra inte ser några tydliga skillnader mellan könen. På kommunnivå framträder dock en viss skillnad i svenska/svenska som andraspråk, där flickorna når kunskapskriterierna i något högre utsträckning än pojkarna. I matematik, NO och SO är skillnaderna små.

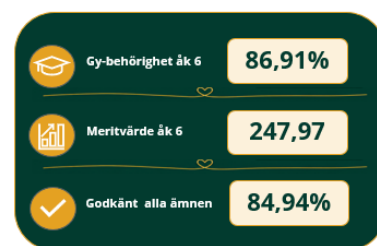
Skolornas analyser visar att en tydlig, strukturerad och varierad undervisning bidrar till de goda resultaten. Modellering, gemensamma genomgångar, repetition, bildstöd och modelltexter skapar trygghet och igenkänning. Flera skolor beskriver också positiva effekter av praktiskt material, gemensamt skrivande samt arbete i par, halvklass eller mindre grupper. Tidiga och riktade stödsatser och hög vuxennärvaro lyfts som särskilt betydelsefulla för elever i behov av stöd. På en skola har lässvaga elever fått individuell lästräning tillsammans med skolbibliotekarien, medan en annan lyfter kompisläsning som en bidragande orsak till elevernas positiva läsutveckling.

De höga resultaten i SO och NO kopplas bland annat till att innehållet ofta är vardagsnära och intresseväckande och att eleverna får möta det genom film, samtal och praktiska moment. I svenska och matematik ökar däremot svårigheterna när eleverna på egen hand ska läsa, tolka, skriva och resonera. I svenska gäller det särskilt att läsa mellan raderna och att planera och formulera sammanhängande texter. I matematik framträder framför allt bråk, textuppgifter och problemlösning i flera steg som utvecklingsområden. Ett tydligt gemensamt mönster är att språklig sårbarhet påverkar lärandet i flera ämnen. Flera elever visar förståelse i samtal och gemensamma genomgångar men har svårare att omsätta och uttrycka sina kunskaper i skriftliga och mer komplexa uppgifter. Som en skola uttrycker det: *"Det finns ett visst 'skav' när eleverna ska gå från att förstå till att själva uttrycka sina kunskaper."* Detta är särskilt tydligt bland elever som läser svenska som andraspråk.

Frånvaro framstår inte som någon generell förklaring till låg måluppfyllelse, men några skolor beskriver att den kan få stor betydelse för enstaka elever som redan befinner sig nära gränsen för godtagbara kunskaper.

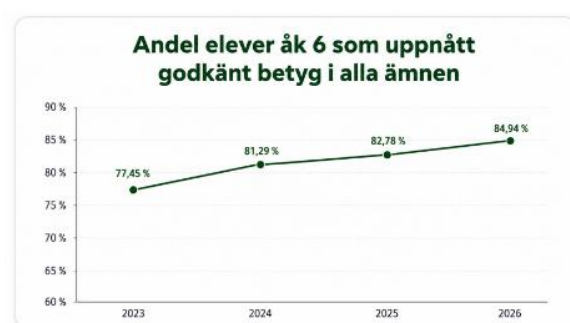
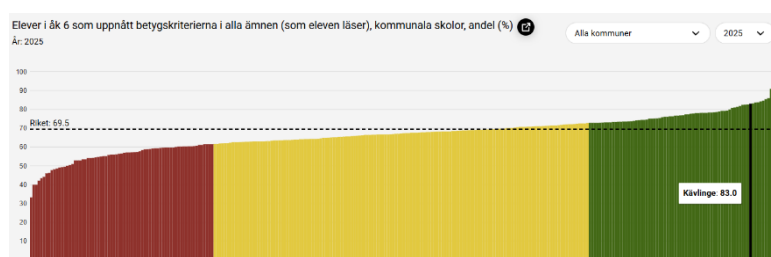
Studieresultat i årskurs 6

Resultaten i årskurs 6 visar sammantaget en positiv utveckling över tid. Andelen elever som uppnår betygskriterierna i alla ämnen fortsätter att öka läsår 25/26, samtidigt som gymnasiebehörigheten och meritvärdet ligger kvar på en hög nivå. På nationell nivå redovisas inte meritvärde eller gymnasiebehörighet för elever i årskurs 6. Däremot kan andelen elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen samt betygspoäng jämföras med andra kommuner och över tid. Jämförelsedata för riket och andra kommuner avseende läsår 25/26 publiceras först senare under höstterminen.

Andelen elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen i årskurs 6

Vårterminen 2026 uppnådde 84,9 % av eleverna i kommunens skolor betygskriterierna i samtliga ämnen, vilket motsvarar 344 av 405 elever. Det är en ökning jämfört med föregående läsår. Samtidigt finns det stora variationer mellan skolorna.

Flickorna uppnår betygskriterierna i alla ämnen i något högre utsträckning än pojkarna. Skillnaden mellan könen har minskat två år i rad, framför allt genom en förbättring av pojkarnas resultat. På skolnivå varierar dock skillnaderna, och på några av skolorna är andelen pojkar som uppnår betygskriterierna i alla ämnen högre än andelen flickor.

Språkliga svårigheter, kunskapsluckor, frånvaro och bristande kontinuitet i stödinsatserna återkommer som förklaringar till att elever inte når betygskriterierna i alla ämnen. Som framgångsfaktorer lyfts framför allt strukturerad undervisning, kontinuerlig resultatuppföljning samt tidiga och riktade stödinsatser.

Betygspoäng år 6

Nedan redovisas utvecklingen av den genomsnittliga betygspoängen i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk under perioden 2023–2026.

Betygspoäng år 6, kommunala skolor	Område	2023	2024	2025	2026*
Elever i år 6. betygspoäng i engelska, genomsnitt	Kävlings	15,2	15,6	16,1	15,9
Elever i år 6. betygspoäng i engelska, genomsnitt	Riket	14,5	14,8	14,8	
Elever i år 6, betygspoäng i matematik, genomsnitt	Kävlings	13,1	13,9	13,1	13,6
Elever i år 6, betygspoäng i matematik, genomsnitt	Riket	12,0	11,7	11,8	
Elever i år 6, betygspoäng i svenska, genomsnitt	Kävlings	13,5	13,7	14,2	13,2
Elever i år 6, betygspoäng i svenska, genomsnitt	Riket	12,8	12,7	12,7	
Elever i år 6, betygspoäng i svenska som andraspråk, genomsnitt	Kävlings	7,5	8,3	10,4	10,0
Elever i år 6, betygspoäng i svenska som andraspråk, genomsnitt	Riket	7,6	7,7	8,0	

*Enbart preliminära siffror. Publiceras i Kolada vecka 43.

År 2026 är den genomsnittliga betygspoängen för alla ämnen 14,5, jämfört med 14,4 och 14,2 de två föregående åren. Högst är betygspoängen i engelska, moderna språk, bild samt idrott och

hälsa, som samtliga har ett genomsnitt på minst 15 poäng. Lägst är betygspoängen i svenska som andraspråk, svenska och matematik. Jämfört med föregående läsår har betygspoängen i matematik ökat, medan engelska ligger kvar på en hög nivå. I svenska syns däremot en tydlig nedgång och i svenska som andraspråk en mindre minskning.

Nationella resultat för 2026 publiceras först i november. Jämförelsen med riket utgår därför från den senast tillgängliga statistiken, som avser 2025. Kävlinge tillhörde då den fjärdedel av kommunerna som hade högst genomsnittlig betygspoäng i 17 av 19 ämnen. Undantagen var modersmål och moderna språk som språkval.

I de 15 ämnen som inte redovisas i tabellen nedan når mer än 96 % av eleverna lägst betyget E. Högst är andelen i modersmål, bild och slöjd. Lägst är den i svenska som andraspråk, följt av svenska, matematik och engelska.

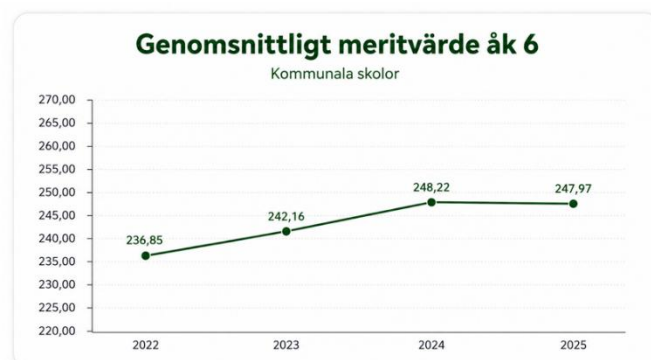
Andel lägst betyg E åk 6, kommunala skolor	Område	2023	2024	2025	2026*
Elever i åk 6 med lägst betyget E i engelska, andel (%)	Kävlinge	92,2	93,9	95,9	94,6
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, andel (%)	Kävlinge	92,0	92,3	91,2	92,6
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, andel (%)	Kävlinge	92,9	91,7	95,3	91,4
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, andel (%)	Kävlinge	59,1	62,5	81,6	77,1

*Enbart preliminära siffror. Publiceras i Kolada vecka 43.

Sammantaget pekar skolornas analyser särskilt på utmaningar inom läsförståelse, skrivförmåga och förmågan att utveckla skriftliga resonemang. I matematik återkommer svårigheter med textuppgifter, problemlösning samt att självständigt välja och redovisa metoder. Samtidigt beskrivs strukturerad undervisning och riktade stödinsatser som betydelsefulla för det förbättrade matematikresultatet.

Meritvärde åk 6

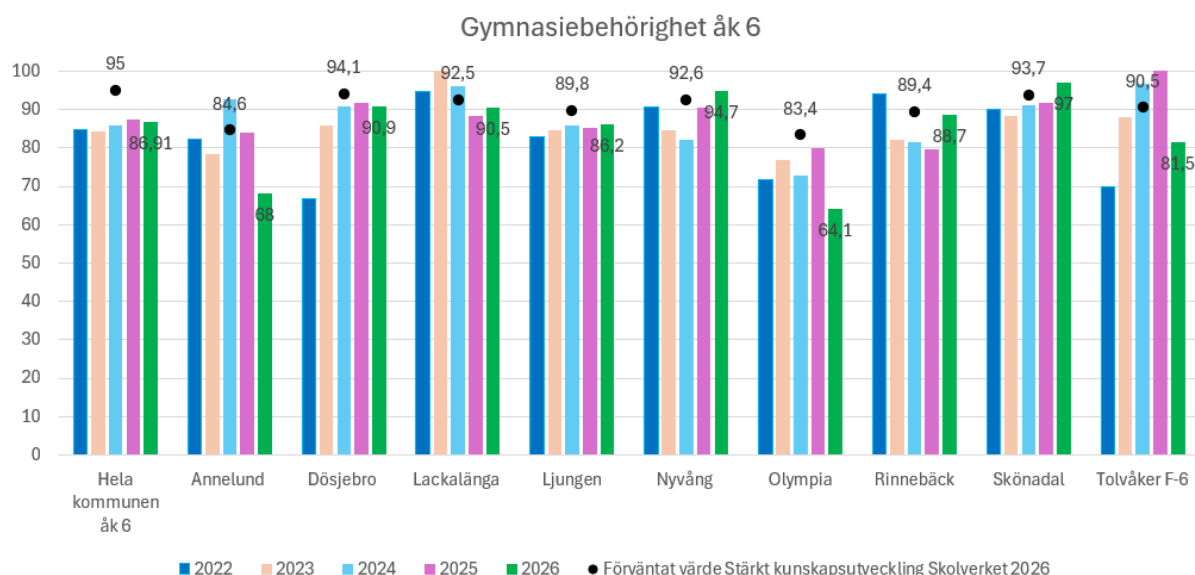
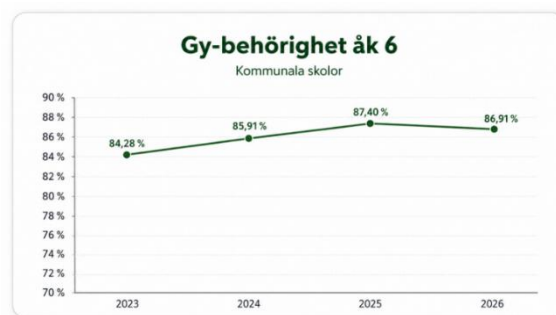
Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 6 är nästan 248, vilket är i nivå med föregående läsår. Efter ett par års tydlig ökning ligger resultatet därmed kvar på en hög och stabil nivå. Skolornas analyser visar samtidigt stora variationer både mellan skolor och inom elevgrupper. Som framgångsfaktorer lyfter flera skolor tydlig och strukturerad undervisning, höga förväntningar, god studiero samt kontinuerlig uppföljning och riktade stödinsatser. En skola ger ett exempel på hur den strukturerade undervisningen utformas och beskriver *”modellering, gemensamma genomgångar och begreppsstöd där både praktiska, muntliga och skriftliga moment kombineras”*. Skolan bedömer att detta har bidragit till gruppens höga måluppfyllelse och stabila kunskapsutveckling. Lägre meritvärden kopplas framför allt till omfattande stödbehov, elevfrånvaro, låg studiemotivation samt lärarbyten och därmed bristande personalkontinuitet.

Flickornas genomsnittliga meritvärde är 256,2, jämfört med 240,9 för pojkarna. Under de senaste åren har flickorna haft ett högre meritvärde, och mönstret återkommer på nästan samtliga skolor.

Gymnasiebehörighet i år 6

Måttet visar hur stor andel av eleverna som, utifrån sina betyg i årskurs 6, uppfyller betygskraven för behörighet till ett yrkesprogram. Vårterminen 2026 var 86,9 % av eleverna i årskurs 6 gymnasiebehöriga. Det är en mindre nedgång jämfört med föregående läsår, men resultatet ligger fortfarande högre än 2023 och 2024. Skillnaderna mellan skolorna är stora.

En skola når kommunens målbild på 95 % och två skolor överträffar det förväntade värdet. Flera skolor ligger relativt nära sina förväntade värden, medan andra har ett betydligt större avstånd. Det förväntade värdet är den nivå som Skolverket har beräknat för respektive skola och som används som underlag när statsbidraget *Stärkt kunskapsutveckling* fördelas mellan huvudmän nationellt.

Gymnasiebehörigheten är i stort sett densamma för flickor och pojkar. De två föregående läsåren hade flickorna högre gymnasiebehörighet, men skillnaden har minskat successivt och 2026 är pojkarnas resultat marginellt högre. På skolnivå är könsskillnaderna tydligare. På en skola har flickorna haft högre gymnasiebehörighet under flera läsår i följd, medan andra skolor uppvisar stora variationer mellan läsåren både i skillnadens storlek och i vilket kön som har högst resultat. Eftersom elevgrupperna på flera skolor är små får enstaka elever stort genomslag på procentsatserna. Sammantaget ger resultaten på kommunnivå inte stöd för någon generell könsskillnad, även om det på enskilda skolor kan finnas återkommande mönster.

Dösjebro skolan ligger kvar på en relativt stabil nivå med 90,9 % gymnasiebehörighet. Skolan lyfter tydlig struktur, språklig stöttning, modellering och varierade arbetssätt som betydelsefulla för resultaten. Elevgruppen kännetecknas också av god närvaro och hög studiemotivation, och skolan berättar att klassens mantra har varit *"kunskap är coolt"*. För de elever som inte nådde behörighet har svårigheter inom läsning och skrivning varit avgörande. Trots goda muntliga förmågor har de fortsatt svårt med eget skrivande, vilket påverkar deras resultat i svenska, engelska och matematik. Framåt vill skolan stärka kopplingen mellan kartläggning, insats och resultat samt fortsätta utveckla läsundervisningen och de långsiktiga stödsatserna.

Lackalänga skola och Ljungensskolan har 90,5 respektive 86,2 % gymnasiebehörighet. Lackalänga skola har förbättrat sitt resultat och ligger nära sitt förväntade värde, medan Ljungensskolan ligger något under sitt. I skolornas gemensamma analys lyfts tydliga lektionsstrukturer, modellering, genrep pedagogik och god studiero som framgångsfaktorer. För de elever som inte når behörighet återkommer framför allt svag läs- och skrivförmåga, ofta i kombination med låg motivation eller hög frånvaro. Skolorna vill därför tidigare identifiera elever i riskzon, erbjuda mer intensiva och långvariga stödinsatser samt arbeta mer med lästräning, studieteknik och undervisning i mindre grupper.

Nyvångsskolan har ökat gymnasiebehörigheten till 94,7 % och ligger därmed över sitt förväntade värde och nära kommunens målbild på 95 %. Skolan beskriver ett samordnat arbete på individ-, grupp- och organisationsnivå med tydlig lektionsstruktur, höga förväntningar, extra anpassningar, förstärkt bemanning och sociala insatser. Elevhälsan har arbetat nära lärare och skolläda, och intensiv träning i ämnesinnehåll och provstrategier har gett effekt, särskilt vid de nationella proven. Skolan sammanfattar nästa steg i utvecklingsarbetet: *"Den mest intressanta slutsatsen är insikten att stark struktur och omfattande stöd har gett höga resultat, men att nästa steg handlar om att utveckla elevernas egen förmåga att styra sitt lärande."*

Olympiaskolan och Annelundsskolan har minskat till 64,1 respektive 68 % gymnasiebehörighet. I skolornas gemensamma analys lyfts utmaningar som stor kunskapsspridning, många elever med omfattande stödbehov samt svårigheter inom framför allt svenska, svenska som andraspråk och matematik. Strukturerad och språkutvecklande undervisning, tydlig och lärarledd matematikundervisning samt specialpedagogiskt stöd har bidragit till kunskapsutveckling för många elever. Skolorna ser samtidigt behov av att vidareutveckla undervisningen och stödinsatserna för att bättre möta elevernas varierande behov. På Olympiaskolan har flera personalbyten påverkat kontinuiteten i undervisningen, och satsningen på dubbelbemanning i svenska och matematik har inte gett önskat resultat. På Annelundsskolan har en mer sammanhållen undervisning gynnat studieron och fungerat väl för majoriteten, men inte i tillräcklig utsträckning mött elever med omfattande stödbehov. Framåt vill skolorna utveckla den differentierade undervisningen och studieron samt organisera mer systematiska och periodiserade stödinsatser.

Rinnebäcksskolan har ökat gymnasiebehörigheten till 88,7 % och ligger nära sitt förväntade värde. Skolan kopplar förbättringen till systematisk resultatuppföljning, nära samverkan mellan undervisande lärare och elevhälsa samt riktat studiestöd, matematikgrupper och lovskola. Även undervisning av behörig lärare i svenska som andraspråk har haft en tydligt positiv effekt. De elever som saknar behörighet har ofta sammansatta och långvariga svårigheter kopplade till språk, frånvaro och bristande kontinuitet i skolgången. Framåt vill skolan sätta in stöd tidigare, särskilt inom språk och matematik, samt stärka kontinuiteten i stödinsatserna mellan låg- och mellanstadiet.

Skönadalsskolan har ökat gymnasiebehörigheten till 97 % och överträffar därmed både kommunens målbild och skolans förväntade värde. Skolan lyfter systematiska screeningar, tidiga insatser och ett nära samarbete mellan undervisande lärare och specialpedagogisk kompetens som framgångsfaktorer. Stöd i mindre grupper samt ett långsiktigt arbete med trygghet, trivsel och goda relationer mellan elever och vuxna har också bidragit till resultatet och enligt analysen *"knuffat upp resultaten till årets nivåer"*. Utmaningarna är främst kopplade till elever med hög frånvaro och omfattande stödbehov. Framåt vill skolan utveckla dokumentationen och uppföljningen av insatser samt involvera vårdnadshavare tidigare och mer systematiskt.

På *Tolvåker F-6* har gymnasiebehörigheten minskat från 100 till 81,5 procent. Eftersom elevgruppen är liten får enstaka elevers resultat stort genomslag i procentsatserna. Skolan beskriver bland annat kunskapsluckor i svenska och matematik. Skolan beskriver också att elevgruppens sammansättning har förändrats under mellanstadiet genom att flera elever med varierande förkunskaper har tillkommit. Under läsåret har matematikundervisningen utvecklats genom dubbelbemanning, riktade läxor och undervisning i mindre grupper för att skapa bättre arbetsro. Insatserna har bidragit till att vända negativa resultattrender och stärka elevernas självförtroende. Även lovskolan lyfts som en insats som bidragit till högre måluppfyllelse. Framåt vill skolan använda framgångsrika stödmodeller tidigare, stärka arbetet med läsförståelse i alla ämnen och följa upp insatserna mer systematiskt.

Sammantaget visar analyserna att strukturerad undervisning, god studiero, kontinuerlig resultatuppföljning, nära samverkan mellan lärare och elevhälsa samt tidiga och riktade stödinsatser är återkommande framgångsfaktorer. Språkliga svårigheter, kunskapsluckor, hög frånvaro och låg motivation återkommer som förklaringar till lägre gymnasiebehörighet. Flera skolor beskriver att stödet behöver sättas in tidigare, genomföras mer långsiktigt och följas upp mer systematiskt.

Studieresultat i årskurs 9

I nedanstående avsnitt om årskurs 9 hämtas resultaten från Kolada och avser elever som går i Kävlinges kommunala skolor. Statistik för hemkommun omfattar i stället elever som är folkbokförda i Kävlinge, oavsett vilken skola de går i. Underlagen avser därmed olika elevgrupper och ger olika resultat. Mindre skillnader finns även jämfört med kommunens interna system, Hypergene, där exempelvis betyg efter sommarskolan ingår.

Olika perspektiv

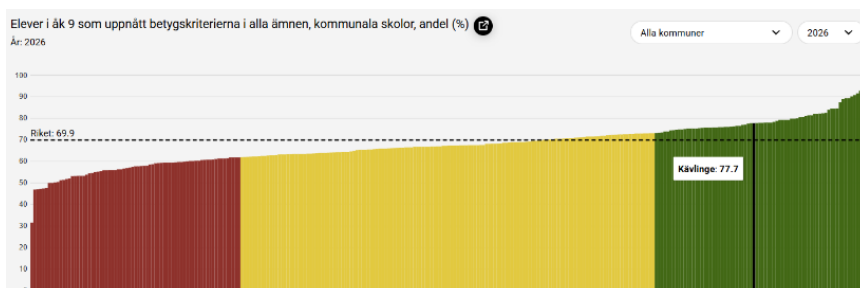
- Hemkommun** – elever som bor i Kävlinge kommun
- Kommunala skolor** – elever i Kävlinge kommunala skolor
- Enhet** – en specifik skola eller förskola

Resultaten i årskurs 9 visar en relativt stabil gymnasiebehörighet under perioden 2023–2026, medan andelen elever som uppnått betygsriterierna i alla ämnen har minskat något varje år. Meritvärdet har däremot ökat jämfört med 2025. År 2026 uppnådde 77,7 % av eleverna betygsriterierna i samtliga ämnen, 87,9 % var behöriga till ett nationellt yrkesprogram och det genomsnittliga meritvärdet var 237,4 poäng.

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026
Årskurs 9 (Slutbetyg)				
✓ Elever i åk 9 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	79.3	78.9	78.8	77.7
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	86.4	88.3	88.4	87.9
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	235.2	240.2	234.4	237.4

Andelen elever som uppnått betygsriterierna i alla ämnen i årskurs 9

Vårterminen 2026 uppnådde 77,7 % av eleverna i kommunens skolor betygsriterierna i samtliga ämnen. Andelen har minskat från föregående år, men ligger fortfarande över rikets. Tidigare har skillnaden mellan skolorna varit relativt stor, men 2026 är andelen densamma på båda högstadieskolorna. Att 77,7 % av eleverna uppnår betygsriterierna i alla ämnen innebär att 76 elever inte är godkända i alla ämnen. Av dessa är det ca 35 elever som enbart saknar godkänt i ett eller två ämnen. Då det i våra system är svårt att få fram statistik över dessa elever har vi under föregående läsår försökt hitta nya vägar så att varje rektor på ett enklare sätt har möjlighet att se vilka elever i åk 6-9 som enbart saknar godkänt betyg i ett eller två ämnen.

Skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat är små både i Kävlinge och i riket. Under de tre senaste åren har pojkarna haft något högre resultat än flickorna i Kävlinge, medan förhållandet har varit det omvända i riket. På skolnivå har könsskillnaderna varierat mellan åren. År 2026 var andelen högre bland pojkarna på den ena skolan och bland flickorna på den andra.

Skolornas analyser visar olika utveckling över tid: på den ena skolan har andelen elever som uppnår betygskriterierna i alla ämnen varit relativt stabil med en svag positiv utveckling, medan den de senaste fyra åren successivt har minskat på den andra. Frånvaro, svårigheter med läsförståelse och tidigare kunskapsluckor återkommer som faktorer som påverkar resultaten negativt. Som framgångsfaktorer lyfter skolorna tydlig undervisningsstruktur, regelbunden resultatuppföljning och stödsatser.

Betygspoäng åk 9

Tabellen nedan visar den genomsnittliga betygspoängen i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk under perioden 2023–2026. Jämfört med föregående år har betygspoängen ökat i svenska, minskat i engelska och svenska som andraspråk samt varit oförändrad i matematik.

Nyckeltal	Område	2023	2024	2025	2026
Elever i åk 9 betygspoäng i matematik kommunala skolor, genomsnitt 	Kävlinge	13.3	13.7	12.7	12.7
	Riket	12.0	11.8	11.7	11.5
Elever i åk. 9. betygspoäng i engelska, kommunala skolor, genomsnitt 	Kävlinge	15.1	15.1	15.3	15.1
	Riket	14.6	14.6	14.8	14.8
Elever i åk. 9. betygspoäng i svenska som andra språk, kommunala skolor, genomsnitt 	Kävlinge	6.6	10.0	10.9	10.0
	Riket	8.6	8.7	8.8	9.4
Elever i åk. 9. betygspoäng i svenska, kommunala skolor, genomsnitt 	Kävlinge	14.0	14.2	13.6	14.0
	Riket	13.7	13.4	13.4	13.4

Jämfört med föregående år har betygspoängen ökat i 14 av 19 ämnen. I översikten över samtliga ämnen är betygspoängen högst i bild, modersmål och musik, medan svenska som andraspråk, matematik och historia har lägst genomsnitt. I jämförelsen med andra kommuner hör Kävlinge till den fjärdedel med högst genomsnittlig betygspoäng i 15 av 19 ämnen. Undantagen är hem- och konsumentkunskap, historia, slöjd och svenska som andraspråk.

Nyckeltal	Område	2023	2024	2025	2026
Elever i åk 9 med lägst betyget E i engelska, kommunala skolor, andel (%) 	Kävlinge	92.2	93.3	96.9	95.1
Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) 	Kävlinge	90.9	93.0	90.0	92.2
Elever i åk 9 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%) 	Kävlinge	60.9	80.0	82.6	84.8
Elever i åk 9 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%) 	Kävlinge	94.0	94.1	95.6	94.6

Tabellen ovan visar andelen elever med lägst betyget E. Andelen elever med lägst betyget E har ökat i matematik och svenska som andraspråk jämfört med 2025, även att den genomsnittliga betygspoängen inte har ökat i dessa ämnen. I engelska och svenska har andelen med minst E minskat något. Svenska som andraspråk har fortfarande den lägsta andelen elever med minst E, men andelen har ökat varje år sedan 2023. I övriga 15 ämnen når minst 92 % av eleverna lägst betyget E. Lägst är andelen i idrott och hälsa, samtidigt som ämnet hör till dem med högst genomsnittlig betygspoäng.

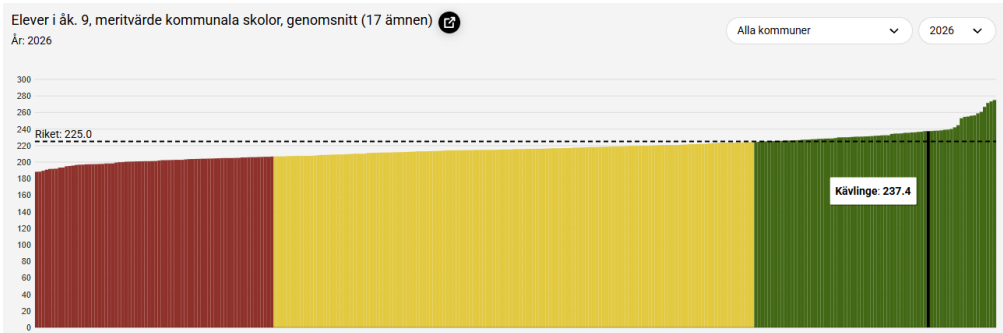
I engelska och matematik var andelen elever med minst E högre bland pojkarna 2026, medan flickorna hade en högre andel i svenska. Samma könsmönster fanns föregående år. I svenska och matematik överensstämmer mönstret med riket, medan flickorna i riket hade en något högre andel även i engelska.

Meritvärde åk 9

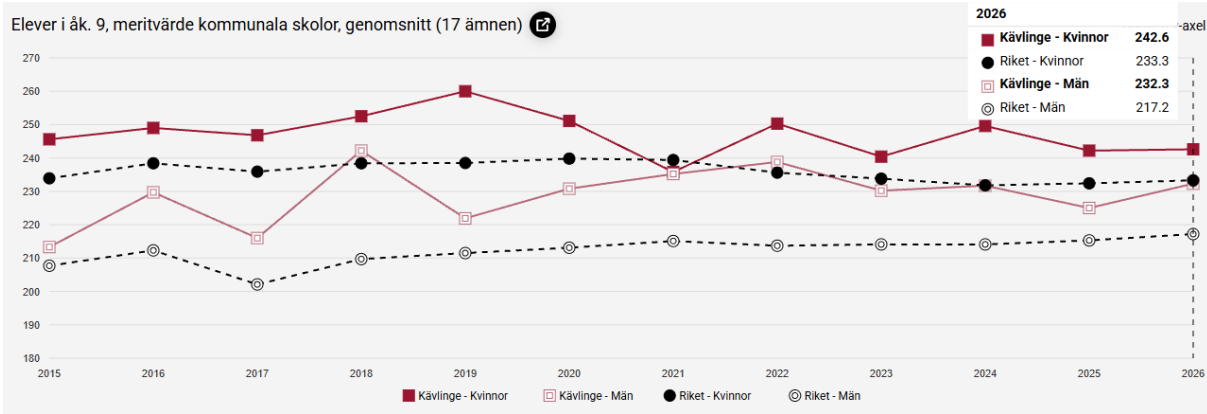
Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 var 237,4 poäng 2026, jämfört med 234,4 föregående år. Resultatet har därmed ökat, men ligger fortfarande något under nivån 2024.

Nyckeltal	Område	2023	2024	2025	2026
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	Kävlinge	235.2	240.2	234.4	237.4
	Riket	223.6	222.6	223.5	225.0

Kävlinge ligger över rikets genomsnitt på 225,0 poäng och hör till den fjärdedel av kommunerna som har högst meritvärde. De två skolornas genomsnittliga meritvärden har närmast sig varandra de senaste fyra åren och skillnaden 2026 var drygt tre poäng.

Flickornas genomsnittliga meritvärde var 242,6 poäng och pojkarnas 232,3 poäng. Båda grupperna ligger över motsvarande resultat i riket. Skillnaden mellan flickor och pojkar har minskat från 17,2 poäng 2025 till 10,3 poäng 2026, främst genom att pojkarnas meritvärde har ökat. Flickorna hade alltså högre meritvärde, medan pojkarna i något högre utsträckning uppnådde betygsriterierna i alla ämnen 2026. På skolnivå har könsmönstren förändrats mellan åren. År 2025 hade flickorna högre meritvärde på båda skolorna. År 2026 hade pojkarna högre meritvärde på den ena skolan, medan flickornas försprång hade ökat på den andra.

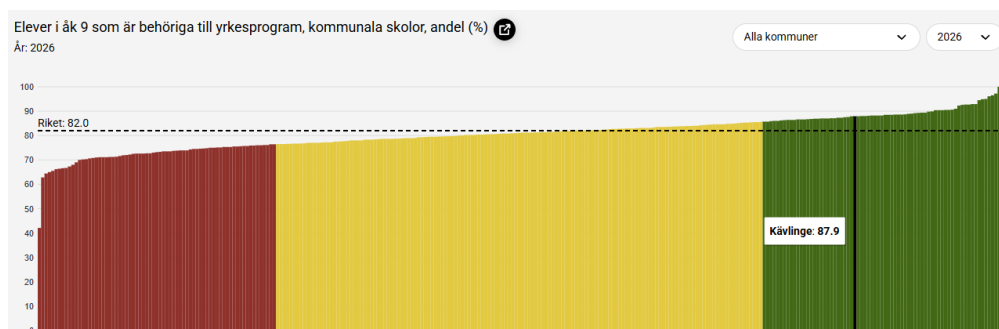
Gymnasiebehörighet åk 9

Kommunens mål är att 95 % av alla elever i årskurs 9 som är folkbokförda i Kävlinge ska nå gymnasiebehörighet, oavsett vilken skola de går i. Nationellt har andelen elever som är behöriga till ett yrkesprogram minskat 2026. Nedgången gäller både kommunala och fristående skolor och

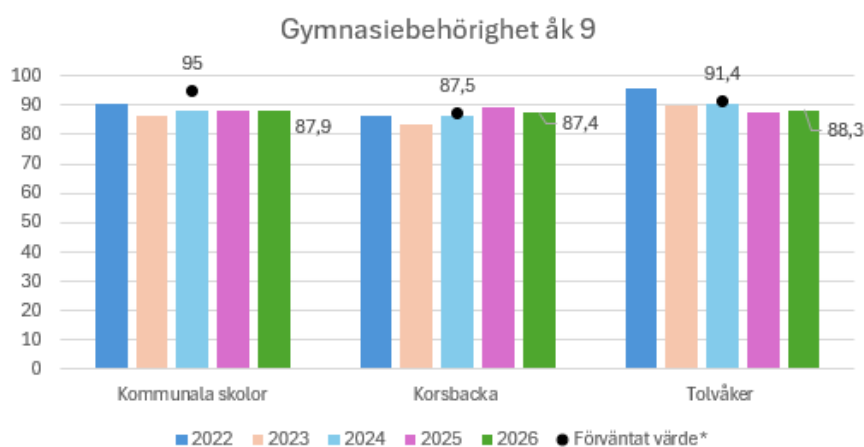
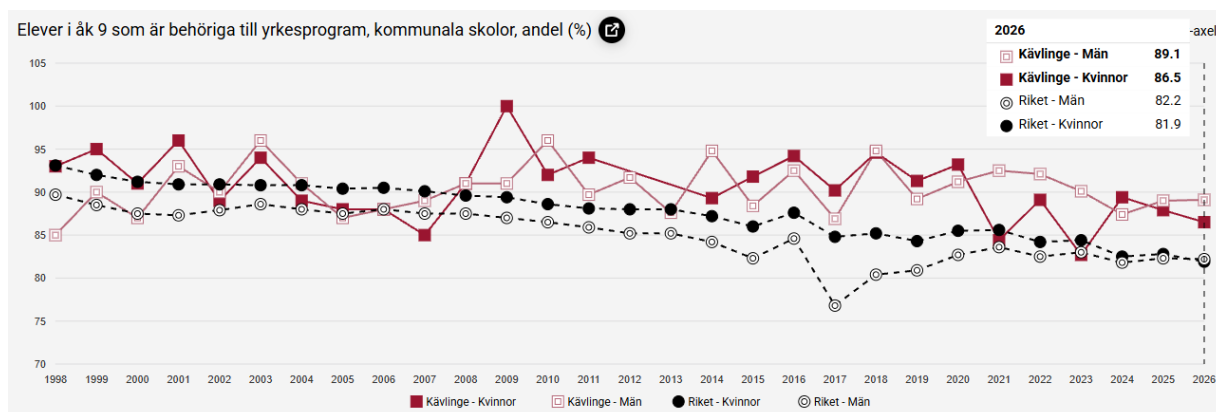
Nyckeltal	Område	2023	2024	2025	2026
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	Kävlinge	90.4	90.8	91.0	89.0
	Riket	85.6	84.1	84.2	83.6
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	Kävlinge	86.4	88.3	88.4	87.9
	Riket	83.7	82.1	82.5	82.0

är tydligast bland flickorna. Skolverket skriver att för första gången är andelen behöriga något högre bland pojkar än bland flickor.

87,9 % av eleverna i Kävlings kommunala grundskolor var behöriga till ett nationellt yrkesprogram, jämfört med 88,4 % föregående år. Resultatet ligger över rikets och har varit relativt stabilt de senaste tre åren.

89,1 % av pojkarna och 86,5 % av flickorna var behöriga vilket innebär att 22 flickor och 19 pojkar lämnade årskurs 9 utan gymnasiebehörighet. På skolnivå har könsmönstret vänt sedan föregående år: på Tolvåkerskolan hade flickorna högst behörighet 2026, medan pojkarna hade det på Korsbackaskolan. År 2025 var förhållandet det omvända på båda skolorna. Båda skolorna ser behov av att fördjupa analysen av könsskillnaderna i den egna verksamheten.

Korsbackaskolan nådde 87,4 % gymnasiebehörighet och tangerade i stort sett det förväntade värdet. För den aktuella elevgruppen ökade behörigheten från cirka 73 % i årskurs 8 till 87,4 % i årskurs 9. Skolan beskriver inriktningen i arbetet: "Ett viktigt fokus har varit att tidigare identifiera

elever i behov av stöd och att skapa snabbare vägar från upptäckt till insats.” Systematisk uppföljning av närvaro och kunskapsutveckling, gemensamma elevdiskussioner och screeningar bedöms ha bidragit till detta. Även ett närmare samarbete mellan arbetslag och elevhälsa samt kortare beslutsvägar har stärkt möjligheterna att agera. Skolan lyfter också ökad samsyn kring undervisningen och förbättrad studiero som betydelsefulla. Samtidigt beskriver Korsbackaskolan en utmaning i hur de specialpedagogiska resurserna organiseras för att möta behoven både i den särskilda undervisningsgruppen och i det förebyggande och handledande arbetet i ordinarie klassrum. Skolan vill utveckla balansen mellan dessa uppdrag, få stödet närmre undervisningen och stärka de tidiga insatserna, särskilt vid övergången från årskurs 6 till 7. Skolan betonar även vikten av att tidigt uppmärksamma elever med stödbehov som är tystlåtna eller har låg motivation.

Tolvåkerskolan nådde 88,3 % gymnasiebehörighet, vilket var under det förväntade värdet. Skolan beskriver att den aktuella elevgruppen successivt förbättrat sina resultat under högstadiet. Tydlig undervisningsstruktur, elevaktiva arbetssätt, regelbunden återkoppling och riktade stödinsatser lyfts som betydelsefulla. Mentorernas medverkan i elevhälsoarbetet beskrivs som en styrka: *”Att mentor är den som ’äger’ ärendet och är en del av elevhälsoarbetet runt eleven minskar avstånden.”* Även specialpedagogernas funktion som länk mellan arbetslag och elevhälsoteam lyfts fram. Hög eller långvarig frånvaro är den mest återkommande faktorn bland Tolvåkerskolans elever som inte nådde behörighet. Samarbetet med den centrala undervisningsgruppen Sunnan har hjälpt elever med omfattande frånvaro att återuppta skolgången. Samtidigt har det varit svårt att återgå till ordinarie undervisning och utöka studierna till tillräckligt många ämnen för att nå gymnasiebehörighet. Skolan vill fortsätta utveckla det förebyggande närvaroarbetet och samarbetet mellan lärare och elevhälsa, så att behov uppmärksammas och samordnade insatser sätts in tidigare.

Sammantaget har årets avgångskull gjort en betydande positiv förflyttning under högstadiet. I årskurs 7 hade elevgruppen det lägsta genomsnittliga meritvärdet bland årskurs 7-kullarna under den senaste nioårsperioden. Även gymnasiebehörigheten har varit låg sedan årskurs 6 jämfört med andra elevkullar. Från detta utgångsläge har gymnasiebehörigheten ökat kraftigt mellan årskurs 7 och 9. Bakom den relativt stabila behörigheten mellan avgångskullarna finns alltså en betydande positiv utvecklingsresa för just dessa elever. Skolornas arbete har bidragit till denna utveckling. I båda skolornas analyser lyfts strukturerad undervisning, nära uppföljning och riktade stödinsatser som framgångsfaktorer.

För kommande elevkullar följs övergången mellan mellanstadium och högstadium inom kvalitetsarbetet. För de elever som började årskurs 7 hösten 2025 var skillnaderna mellan vårterminens betyg i årskurs 6 och höstterminens betyg i årskurs 7 små. Detta kan vara en tidig indikation på stärkt kontinuitet i undervisning och bedömning mellan stadierna och kommer att följas över tid.

Ester har precis börjat årskurs 2 och kommer att sluta årskurs 9 våren 2034 med gymnasiebehörighet och framtidstro. Vi möter, hjälper och utmanar. Ester är med och formar framtiden!

§ 65 Redovisning av delegationsbeslut 2026-10-13

UN 2026/00075

Beslut

utbildningsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut enligt underlag.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden har i antagen delegationsordning beslutat att viss myndighetsutövning samt andra lagstadgade åtaganden ska delegeras till tjänstemannaorganisationen. Dessa delegationsbeslut måste dock redovisas för nämnden i enlighet med kommunallagen.

Beslut fattade på delegation kan inte ändras av nämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Redovisning av delegationsbeslut 261013

Redovisning av delegationsbeslut - kränkingsärenden 260907-261004

Delegationsbeslut skolskjuts 260909-261001

§ 66 Redovisning av inkomna skrivelser 2026-10-13

UN 2026/00076

Beslut

utbildningsnämnden beslutar

att godkänna redovisning av inkomna skrivelser.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktiges beslut § 52/2026 Avsägelse av uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige samt ersättare i utbildningsnämnden, Catharina Thott (M)

Kommunfullmäktiges beslut § 53/2026 Avsägelse av uppdrag som ersättare i utbildningsnämnden Filip Kindborg (SD)

Kommunfullmäktiges beslut § 54/2026 Val till vakant uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige ersättare i utbildningsnämnden samt suppleant i KKB (S)

Skolverkets beslut - Redovisning av statsbidrag Läxhjälp 2025

Skolverkets beslut - Statsbidrag Litteratur 2026

Skolverkets beslut - Statsbidrag Läroböcker och lärarhandledningar 2026

Skolverkets beslut - Statsbidrag Papperslösa barn 2026

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Inkomna skrivelser

§ 67 Redovisning av domar och myndighetsbeslut 2026-10-13

UN 2026/00078

Beslut

utbildningsnämnden beslutar

att godkänna redovisning av inkomna beslut.

Ärendebeskrivning

Beslut från Integritetsmyndigheten (IMY)

Beslut 2026-09-14, Anmälan av personuppgiftsincident –
Integritetsmyndigheten vidtar inga åtgärder med anledning till anmälan,
UN 2026/00105

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

§ 68 Information från sektorn

Ärendebeskrivning

Sektorchef Johan Holmqvist presenterar skolkurator Veronica Popal Lilja som går ledarskapsutbildningen LETA. En del av utbildningen innebär att gå vid sidan om sin chef vilket för Veronicas del är barn- och elevhälsochef Andreas Isén och därför är Veronica med vid nämndsammanträdet idag.

Johan berättar även att reparationen av Lackalänga skola fortlöper väl och vi håller tidsplanen.

Två dubbelmoduler/paviljonger som idag finns på Ljungensskolan har sagts upp och kommer att tas bort till sommaren då Lackalänga skolas elever flyttar tillbaka till Lackalänga skola.

Olympia-/Annelundskolans rektor har slutat och tillförordnad rektor är biträdande sektorchef Elin Ahx.

Rekrytering av rektor till Skönadalskolan är färdig och kommer att presenteras snart.

Stora statliga reformer är på väg in och det är osäkert med finansieringen då något statsbidrag kommer att tas bort medan nytt lägre statsbidrag tillkommer.

Rektorer, biträdande rektorer och ledningsgruppen har gått del två av ledarskapsutbildningen (ISL) och alla är väldigt nöjda med utbildningen. Även våra förstelärare har gått en komprimerad ledarskapsutbildning för att kunna vara behjälpliga rektor och biträdande rektor. Nu ser man framemot att få implementera det vi lärt oss i verksamheterna.

§ 69 Information och frågor från ordförande och ledamöter

Ärendebeskrivning

Ordförande Sofia Lindblom (M) påminner om att nämndsammanträdet den 2 december är mandatperiodens sista och sammanträdet kommer att börja redan kl.17.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: SOFIA PAULA LINDBLOM

Date: 2026-10-15 07:36:45

BankID refno: 01a13e0f-f737-72af-ae72-b5f61a114f20

ordförande: Sofia Lindblom

Signed by: KARL SEBASTIAN FORSBERG

Date: 2026-10-19 16:49:24

BankID refno: 01a154a3-1675-7cda-9f0e-a0d367780d39

ledamot: Sebastian Forsberg